

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MARZEC 2012

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W lutym 2012 r. pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał w ciągu miesiąca o 0,9 pkt. proc. do 100,2 punktu i zrównał się z jego poziomem przed rokiem. Jakkolwiek wskaźnik ten spadł do najniższego poziomu w ciągu ostatnich 6 miesięcy, to jednak nadal nieznacznie przekracza 100 punktów. Na pogorszenie koniunktury wpłynął przede wszystkim spadek wyrównanego wskaźnika nożyc cen, ale również obniżka wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen zmalał w ciągu miesiąca o 0,7 pkt. proc. pod wpływem spadku wyrównanego indeksu cen skupu (o 0,6 pkt. proc). Wpłynęły na to przede wszystkim styczniowe spadki cen skupu trzody chlewnej, a także drobiu i mleka, czemu towarzyszyły podwyżki cen zbóż i bydła. Wyrównany wskaźnik zmian cen koszyka skupu zmalał w ciągu miesiąca o 0,6 pkt. proc. i był o 1,3 pkt. proc. mniejszy niż rok wcześniej. Spadkom cen skupu większości produktów pochodzenia zwierzęcego towarzyszył wzrost cen detalicznych środków produkcji o 0,1 pkt. proc. Dynamika wzrostu cen środków produkcji stopniowo narasta od kilku miesięcy, chociaż poziom tego wskaźnika nadal nie przekraczał wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji sprzed roku, kiedy wynosił również 100,7 punktu.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał w analizowanym miesiącu o 1,0 pkt. proc. mimo ożywienia obrotów handlowych artykułami rolno-żywnościowymi z zagranicą. Zadecydował o tym przede wszystkim spadek wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (o 1,0 pkt. proc). Potencjalny popyt hamowało także styczniowe przyspieszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych żywności, które rosły wyraźnie szybciej niż towary i usługi poza żywnościowe, zwłaszcza w zestawieniu ze styczniowym zmniejszeniem dynamiki wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw.

Zmiany cen jakie dokonały się w otoczeniu rynkowym rolnictwa z początkiem 2012 r., w porównaniu z grudniem 2011 r. nie były korzystne dla rolnictwa. Ceny koszyka skupu zmalały w styczniu o 2%, przy wzroście cen detalicznych środków produkcji o 0,8%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc 97,3 punktu. Przed rokiem o tej porze wynosił on prawie 99 punktów.

Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w najbliższych miesiącach będą jednak nadal sprzyjały rolnictwu. Do nowych zbiorów utrzymają się bowiem wysokie ceny zbóż, a kolejne załamanie produkcji trzody chlewnej wywołane bardzo wysokimi cenami zbóż i pasz skutkować będzie wysokimi cenami przede wszystkim żywca wieprzowego, ale również drobiu. Wysokim cenom mleka i bydła sprzyjać będą dobre wyniki uzyskiwane w obrotach handlowych z zagranicą.

2. Na rynku zbóż ceny nieznacznie wahają się w zależności od sygnałów otrzymywanych z rynków światowych oraz podaży ziarna. Krajowi producenci

zbóż wprawdzie nieco zwiększyli podaż pszenicy w ostatnich tygodniach, a ceny nieco spadły, ale niepewność co do przyszłych zbiorów powoduje, że wielu z nich wstrzymuje się z dostawami licząc na wzrost cen. Aprecjacja złotego hamuje eksport i ożywia import, co działa stabilizująco na krajowe ceny zbóż, które do końca sezonu pozostaną na wysokim poziomie.

3. Mimo rekordowo wysokich cen żywca wieprzowego opłacalność chowu trzody chlewnej mierzona relacjami cen żywca do zbóż i pasz pozostaje bardzo niska. O poziomie krajowych cen wieprzowiny będą decydowały przede wszystkim ceny importowe, bowiem pogłębiający się w 2012 r. niedobór krajowej podaży będzie w coraz większym stopniu uzupełniany importem. 5% wzrost pogłowia trzody chlewnej w Danii, przy jego ograniczeniu w pozostałych krajach członkowskich wskazuje, że dobrze funkcjonujący system zintegrowanej produkcji umożliwi szybką reakcję na zwiększone zapotrzebowanie rynkowe.

4. W styczniu ceny bydła, w tym przede wszystkim młodego osiągnęły rekordowe poziomy (6,96 zł/kg żywej wagi), pod wpływem rozwijającego się eksportu przede wszystkim mięsa wołowego. Mimo to produkcja bydła mięsnego rozwija się bardzo wolno.

5. Dynamiczny wzrost skupu mleka, zwłaszcza od czwartego kwartału ubiegłego roku. skutkuje wyhamowaniem wzrostowej tendencji cen. W styczniu ceny spadły o 1,8%, do czego przyczyniły się obniżki cen trwałych przetworów mlecznych uzyskiwane w eksporcie. Wpłynęła na to zarówno aprecjacja złotego jak i zarysowane obniżki cen światowych. Nadal jednak utrzymuje się dobra koniunktura na światowych rynkach.

6. W styczniu jak zwykle o tej porze roku dynamika wzrostu cen detalicznych żywności zwiększyła się. Polska pozostaje krajem o wysokiej dynamice cen żywności, mimo wysokiego bezrobocia oraz słabej dynamiki wzrostu dochodów. W następnych miesiącach dynamika ta powinna jednak słabnąć ze względu na aprecjację złotego, co skutkować będzie potaniem importu oraz zmniejszeniem popytu eksportowego. Do podwyżek cen detalicznych żywności skłaniać jednak mogą rosnące koszty produkcji.

7. W miarę zbliżania się do rozpoczęcia nowego sezonu produkcyjnego zwiększa się dynamika podwyżek cen środków produkcji. Szczególnie szybko rosną ceny nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

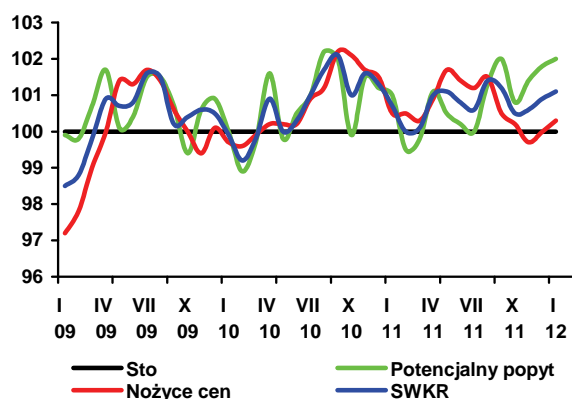
Wyszczególnienie	II 12	I 12	XII 11	XI 11	X 11	IX 11	II 11
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,2	101,1	100,9	100,6	100,5	101,2	100,2
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,8	101,8	101,8	101,4	100,8	102,0	99,6
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,7	100,3	100,0	99,7	100,2	100,5	100,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,2	100,8	100,4	100,1	100,6	101,1	101,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,6	100,5	100,4	100,3	100,4	100,5	100,7
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,0	100,3	100,6	100,6	100,6	100,3	99,8
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	99,9	101,9	101,4	100,6	100,3	101,0	99,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,8	101,8	101,6	101,3	101,0	103,5	99,0

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

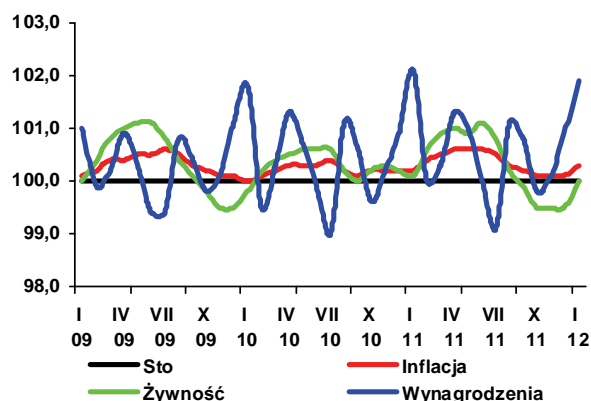
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

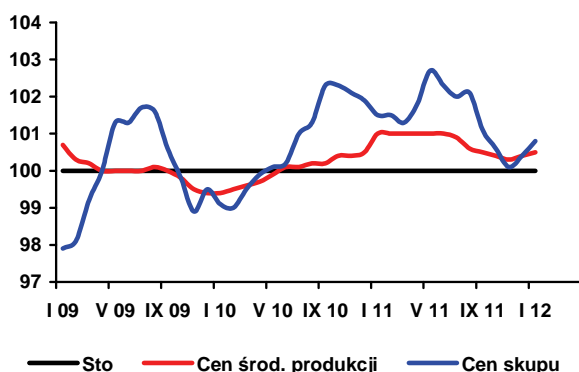
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

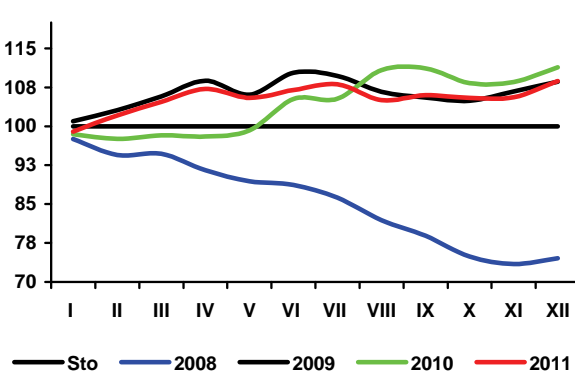
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Według ocen USDA z lutego 2012 r. światowe zbiory zbóż w sezonie 2011/12 wynoszą 1835 mln ton, w tym 693 mln ton pszenicy i 864 mln ton kukurydzy i są wyższe niż w rekordowym sezonie 2009/10. W UE produkcja zbóż zwiększyła się (138 mln ton pszenicy i 147 mln ton zbóż paszowych), ale mniej niż przed rokiem zebrano ziarna we Francji i Niemczech. W najważniejszych krajach południowej półkuli (Argentyna, Brazylia, Australia, RPA) zebrano 50,4 mln ton pszenicy (51,4 mln ton przed rokiem) i 120,7 mln ton zbóż paszowych (114,1 mln ton), w tym 95,8 mln ton kukurydzy i 13,0 mln ton jęczmienia. W porównaniu z prognozami ze stycznia podniesiono szacunkowe zbiory pszenicy w Kazachstanie i Indiach, a także jęczmienia w Argentynie. Obniżono natomiast zbiory kukurydzy w Argentynie. Eksperti IGC prognozują światową produkcję pszenicy w sezonie 2012/13 na poziomie 680 mln ton. Zwiększy się światowa powierzchnia zasiewów kukurydzy i jęczmienia, co może wpłynąć na wzrost zbiorów. Ważnym eksporterem zbóż na europejski rynek w bieżącym sezonie jest Rosja. Łączny eksport zbóż z tego kraju w bieżącym sezonie może wynieść 24 mln ton (5 mln ton w poprzednim sezonie). Zbiory w tym kraju w 2012 r. szacowane są na ok. 94 mln ton, co pozwoli na odbudowę zasobów po suszy w 2010 r. Niekorzystna zima spowodowała pewne straty zasiewów zbóż ozimych na Ukrainie, ale w ich miejsce powinny zostać zasiane zboża jare.

Grudniowe szacunki GUS oceniają wielkość zbiorów w Polsce na 26,8 mln ton. Obniżyły się zbiory zbóż podstawowych, a wzrosły kukurydzy. Zebrane ziarno jest gorszej jakości niż zebrane w 2010 r.. Szacuje się, że powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod tegoroczne zbiory jest nieco niższa niż przed rokiem, ale stan zasiewów jest lepszy.

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy bieżącego sezonu skupiono 4,64 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 3% więcej niż przed rokiem, a w całym roku 2011 skup tego ziarna był nieco niższy niż w 2010 r. i wyniósł 6,43 mln ton. Rekordowo wysoki jest skup pszenicy, który w całym 2011 r. wyniósł 4,80 mln ton (o prawie 4% powyżej także rekordowego 2010 r.), a w ciągu siedmiu miesięcy obecnego sezonu 3,46 mln ton i było to najwięcej od wejścia Polski do UE. Drugi rok z rzędu mniejszy był natomiast skup żyta. Zmniejszył się również wyraźnie skup pszenżyta. Dużo wyższy niż we wcześniejszych latach jest natomiast skup kukurydzy, który w okresie październik 2010 r. - wrzesień 2011 r. przekroczył 1 mln ton, a od października do stycznia 2012 r. wyniósł 988 tys. ton. We wcześniejszych sezonach (październik-wrzesień) skup kukurydzy nie przekraczał 800 tys. ton.

Według wstępnych danych w 2011 r. polski eksport ziarna zbóż wyniósł 1,5 mln ton (prawie 2,1 mln ton przed rokiem). Spadł eksport wszystkich zbóż z wyjątkiem kukurydzy, której duże ilości wywieziono w ostatnich miesiącach roku. Najważniejszym eksportowanym ziarnem była pszenica. Import ziarna wyniósł natomiast 1,6 mln ton (1,2 mln ton przed rokiem). Zwiększono przywóz wszystkich zbóż. W skali sezonu obroty ziarnem powinny być wyższe niż w sezonie 2010/11, czemu sprzyja zapotrzebowanie ze strony krajów UE-15. Kraje te (zwłaszcza Niemcy)

były głównymi odbiorcami ziarna zbóż w drugiej połowie 2011 r., bowiem mniejsze zbiory i różnice cenowe powodują zwiększenie zainteresowania polskim ziarnem. W ostatnich tygodniach sprzedaż zbóż z Polski utrudnia jednak umocnienie złotego względem euro. Znacznie niższy niż w poprzednich latach był eksport do krajów trzecich. Ziarno zbóż sprowadzamy głównie z Czech, Węgier i Słowacji, a także z Niemiec i Ukrainy. Zwiększył się eksport kasz i słodu, ale zmalał wywóz mąki pszennej. Po stronie importu mniejszy był przywóz słodu, mąki pszennej i ziarna obrobionego inaczej. Spośród produktów wtórnego przetwórstwa zwiększył się eksport wyrobów z ziarna spęcznianego i prażonego oraz pieczywa. Większy był także import wszystkich produktów wtórnego przetwórstwa.

W porównaniu do roku 2010, obniżyła się produkcja mieszanek paszowych dla zwierząt (z 6,72 do 6,60 mln ton) oraz mąki żytniej (140,7 tys. ton, o 1,6%) i pszennej (1419 tys. ton, o 3,5%), przy mniejszych niż przed rokiem przemiatkach (1893 tys. ton, o 6%). Wzrosła natomiast produkcja pieczywa (978 tys. ton, o 8%), a makaronów nie zmieniła się (148,5 tys. ton).

W styczniu br. na świecie ceny zbóż były bardziej stabilne niż w grudniu. Ceny te są co prawda niższe niż przed rokiem, ale nadal znacząco przewyższają poziom z lat wcześniejszych. W lutym 2011 r. cena niemieckiej pszenicy konsumpcyjnej przekraczała 260 EUR/t, wobec poniżej 150 EUR/t w sezonie 2009/10. Za francuski jęczmień paszowy płacono przed rokiem ponad 200 EUR/t, a w sezonie 2009/10 jego cena spadała poniżej 100 EUR/t. Obecnie ceny te wahają się w granicach 200 EUR/t.

Krajowe ceny zbóż, pomimo spadku w pierwszej części bieżącego sezonu, są znacząco wyższe niż w latach 2008-09. Pod koniec stycznia 2012 r. ceny kukurydzy i pszenicy paszowej były o 20% niższe niż pod koniec czerwca 2011 r. Cena żyta paszowego spadła w tym okresie o 12%.

Pod koniec lutego 2012 r. cena zbytu mąki pszennej piekarniczej była o 19% niższa niż pod koniec czerwca 2011 r., a cena zbytu mąki żytniej piekarniczej w tym okresie nie zmieniła się.

W bieżącym sezonie, pod wpływem spadku cen ziarna, powoli zmniejszają się ceny paszowych mieszanek przemysłowych, które jednak w styczniu 2012 r. były o ok. 20% wyższe niż w grudniu 2010 r. Prawie nie maleją jednak detaliczne ceny produktów zbożowych, w tym zwłaszcza pieczywa. W grudniu 2011 r. cena detaliczna chleba była o 8,1% wyższa niż w grudniu 2010 r. Najbardziej, bo o 14%, zwiększyła się cena detaliczna kaszy jęczmiennej. W rezultacie spożycie przetworów zbożowych, zmalało w ciągu pierwszych trzech kwartałów 2011 r. do 6,46 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,73 kg przed rokiem.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				Targowiska				
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2011	I-XII	822,1	759,9	692,4	758,1	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2010	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I	889,0	735,1	758,3	778,3	900,1	708,2	821,5	771,2	394,79
	II	935,4	790,2	799,6	756,2	961,6	777,2	891,7	838,3	398,01
	III	914,7	777,1	809,1	806,4	991,2	793,1	922,6	858,0	407,00
	IV	948,3	749,9	818,3	784,6	998,1	797,1	930,6	866,7	402,26
	V	992,2	792,2	863,4	782,7	1026,2	823,3	968,8	897,6	399,11
	VI	990,7	801,0	848,7	782,0	1027,9	819,9	938,2	901,4	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII	759,1	799,9	686,1	749,4	872,3	789,2	824,0	781,7	453,52
2012	I	782,5	780,4	717,3	788,6	871,1	787,8	834,5	785,6	443,48
	II ^a	785,4	720,9	776,1	798,6	864,2	756,2	834,2	702,1	423,88

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	1000,7 ^b
2010	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	112,8	23,8	20,6	12,9	28,9	346,2	164,6	82,1
2011	I	326,4	123,3	21,6	23,0	12,7	27,8	403,7	170,9	65,7
	II	394,5	158,4	39,8	31,0	20,0	45,9	517,4	233,3	83,9
	III	307,6	131,2	30,9	34,8	24,0	35,2	412,8	202,3	64,9
	IV	213,2	79,5	18,1	27,7	22,9	15,7	277,6	124,6	47,5
	V	217,2	86,3	20,5	36,2	31,9	17,5	294,8	144,1	49,7
	VI	161,9	68,1	17,6	28,0	21,9	16,9	227,3	115,0	59,5
	VII	177,0	69,4	15,2	132,9	56,0	14,8	342,0	145,9	32,6
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1
	XII	307,7	132,2	20,6	25,9	12,4	25,0	383,2	175,4	119,8
2012	I	281,9	124,0	16,4	21,1	11,3	18,6	342,4	158,9	73,6

win Strona 3 2012-03-08 tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010 ^b	I-XII	2759,5	2230,2	200,9	1674,9	177,2	7905,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
2010	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6
	XII	170,5	119,9	11,97	81,2	12,30	611,3
2011	I	163,3	120,6	12,54	76,6	12,87	567,6
	II	148,7	110,5	10,80	73,5	12,98	474,8
	III	169,4	126,1	11,28	81,9	14,69	559,2
	IV	148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0
	V	150,3	109,5	12,17	80,3	12,02	590,7
	VI	136,3	100,7	11,31	82,1	11,92	560,0
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	172,2	130,7	12,37	82,6	12,32	551,9
	XII	146,0	121,2	10,81	85,2	12,53	551,5
2012	I		110	12,3		11,9	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2011	I-XII	825,3	102,9	126,5	306,4	1498,6	816,7	45,2	225,2	478,0	1583,9
2010	I-VI	370,3	214,8	29,6	86,1	841,4	399,9	1,7	67,1	133,7	610,7
2011	I-VI	195,7	23,1	14,8	35,5	308,1	361,1	14,5	144,2	320,2	852,9
2009/10		1239,6	530,9	90,2	205,1	2348,3	781,4	4,9	140,9	305,4	1251,6
2010/11		859,6	222,5	183,3	114,3	1567,5	583,5	19,1	179,8	450,7	1269,5
2010	X	167,01	62,40	42,13	7,24	299,0	42,94	0,38	5,09	22,80	71,9
	XI	110,29	28,41	8,27	21,71	199,8	42,21	0,53	9,03	42,05	94,4
	XII	76,83	24,92	16,39	13,53	150,6	32,84	2,08	14,14	54,20	104,0
2011	I	73,14	3,42	7,71	6,03	106,7	35,34	1,22	13,46	41,25	92,6
	II	44,79	4,42	3,45	7,39	68,8	39,12	4,48	15,05	38,32	100,2
	III	28,48	5,93	1,54	7,67	54,4	20,05	3,00	18,03	46,50	88,5
	IV	20,70	3,51	0,47	6,36	32,9	44,25	1,32	13,01	45,58	106,1
	V	19,50	3,18	0,12	3,77	27,1	119,14	1,41	46,23	67,08	237,5
	VI	9,05	2,62	1,48	4,29	18,3	103,19	3,02	38,44	81,44	228,0
	VII	5,96	3,30	20,46	10,48	41,8	137,26	0,81	30,87	24,89	194,4
	VIII	75,13	17,44	23,20	2,88	130,7	94,97	4,24	18,27	24,27	143,9
	IX	195,48	29,41	23,58	7,80	286,8	67,46	9,18	13,01	25,46	116,1
	X	95,21	12,78	21,75	79,95	223,9	47,26	6,80	6,79	22,17	83,6
	XI	121,41	8,28	5,49	101,09	257,6	57,96	4,23	5,61	45,72	114,5
	XII	136,44	8,63	17,27	68,75	249,6	50,65	5,46	6,43	15,30	78,6

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2011	I-XII	75,3	11,3	23,5	6,9	57,1	45,3	17,3	28,1	44,0	207,4
2010	I-VI	40,0	5,4	6,8	3,0	25,3	19,8	7,8	12,9	25,2	115,2
2011	I-VI	36,9	6,9	13,5	3,3	30,3	22,3	9,4	14,7	23,9	105,8
2009/10		96,7	9,4	13,2	7,5	44,9	35,6	15,6	26,7	49,6	214,7
2010/11		70,7	11,4	16,8	7,5	48,8	49,0	15,9	28,7	46,6	212,5
	X	6,12	1,07	1,22	0,60	2,59	5,31	1,32	2,30	3,98	13,25
	XI	6,52	0,69	1,68	0,80	3,71	4,14	1,32	2,36	3,69	15,01
	XII	6,08	0,84	1,82	0,94	4,04	3,79	1,08	2,33	3,74	13,05
2011	I	5,39	0,73	2,27	1,02	3,64	3,87	1,45	1,99	3,00	14,90
	II	5,47	0,97	1,75	0,74	3,46	3,94	1,29	2,29	3,73	13,88
	III	7,83	1,74	3,05	0,77	5,19	3,99	1,58	2,86	5,11	18,24
	IV	6,92	1,33	2,65	0,27	6,18	3,65	1,38	2,81	3,89	18,25
	V	5,71	1,17	2,02	0,27	5,92	3,55	1,74	2,44	4,67	20,55
	VI	5,57	0,99	1,77	0,25	5,92	3,32	1,92	2,35	3,50	19,99
	VII	6,33	0,80	1,41	0,46	4,26	3,53	1,49	1,86	4,74	17,78
	VIII	7,03	0,63	1,88	0,18	4,88	4,50	1,47	2,01	4,54	16,22
	IX	7,18	0,67	1,64	0,30	4,70	4,14	1,67	2,40	3,58	18,91
	X	5,66	0,90	1,71	0,37	5,14	4,02	1,07	2,27	2,76	18,34
	XI	7,51	0,53	1,88	1,13	6,12	4,00	1,12	2,55	1,76	16,80
	XII	4,75	0,80	1,44	1,12	1,74	2,78	1,12	2,22	2,77	13,52

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2011	I-XII	25,6	89,9	262,2	131,7	169,8	63,4	23,4	106,0	373,4	137,1
2010	I-VI	15,2	42,7	114,6	63,8	76,6	27,6	8,9	44,0	160,9	57,7
2011	I-VI	13,4	48,1	128,4	65,9	87,8	29,8	13,0	50,9	188,8	66,2
2009/10		29,2	78,4	228,0	131,2	126,2	58,9	17,4	89,7	301,0	115,2
2010/11		23,6	87,1	247,8	135,2	162,2	62,6	22,1	102,9	353,9	129,5
	X	1,87	7,93	23,50	12,77	15,84	8,03	1,67	9,12	29,16	11,66
	XI	2,24	7,38	21,11	12,46	15,20	5,26	1,90	8,81	28,31	12,69
	XII	1,74	6,77	18,59	12,79	13,66	5,48	1,98	9,95	30,66	11,30
2011	I	1,97	7,40	19,06	10,44	16,51	4,00	1,53	8,54	29,57	11,16
	II	2,66	8,44	19,90	10,12	15,71	5,27	2,15	7,63	28,22	10,24
	III	2,54	9,10	23,19	10,15	15,62	6,05	2,91	10,21	31,11	12,73
	IV	2,16	7,36	21,52	10,78	14,05	4,60	1,95	7,92	31,45	10,25
	V	2,13	8,05	22,56	12,91	12,34	4,20	2,27	8,15	36,82	10,97
	VI	1,91	7,79	22,21	11,47	13,55	5,63	2,22	8,43	31,67	10,85
	VII	1,86	7,60	21,64	10,68	12,33	5,12	1,99	8,74	30,85	11,07
	VIII	2,11	7,40	23,27	10,18	13,77	4,98	1,76	10,01	34,77	13,08
	IX	2,32	6,63	24,73	10,93	14,40	4,89	1,70	10,20	36,73	13,05
	X	2,26	7,36	22,82	12,09	17,18	6,41	1,40	9,53	28,87	10,69
	XI	1,66	6,78	24,24	11,80	14,70	6,11	1,76	8,69	30,14	12,18
	XII	2,00	6,00	17,03	10,15	9,63	6,14	1,75	7,95	23,23	10,79

^a uzyskane przez spieczanie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2010	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27
2011	I	1,38	2,12	1,65	3,78	3,40	4,18	4,68	5,29
	II	1,38	2,16	1,77	3,90	3,50	4,26	4,75	5,36
	III	1,37	2,29	1,82	4,02	3,58	4,40	4,78	5,53
	IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57
	V	1,46	2,30	1,82	4,08	3,60	4,46	4,82	5,60
	VI	1,44	2,33	1,81	4,12	3,60	4,46	4,81	5,64
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71
	XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72
	XII	1,27	2,32	1,72	4,26	3,62	4,50	4,85	5,70

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2011	I-XII	1522,7	1597,3	2203,0	1336,6	1799,3	1579,1	2275,6
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2010	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9
2011	I	1378,8	1463,5	2037,4	1199,6	1596,2	1447,3	2212,5
	II	1430,8	1498,9	2092,7	1247,7	1659,0	1493,0	2246,8
	III	1465,4	1523,7	2114,5	1267,9	1712,9	1519,8	2260,5
	IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2
	V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7
	VI	1515,8	1584,9	2170,6	1328,1	1791,4	1564,5	2272,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7
	XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2
	XII	1528,1	1594,4	2201,2	1329,0	1788,7	1573,0	2287,9
2012	I ^a	1521,5	1594,0	2202,8	1330,1	1789,8	1572,9	2297,4

^a dane wstępne

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267
2011	I	1,694	1,773	3,124	0,834	1,677	3,093	2,180
	II	1,605	1,725	2,891	0,812	1,758	3,166	2,272
	III	1,599	1,728	2,850	0,818	1,871	3,336	2,335
	IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
	V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
	VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
	VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
	VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
	IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
	X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417
	XI	1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344
	XII	1,684	2,051	2,899	0,846	2,435	4,191	2,426
2012	I	1,688	2,055	2,916	0,835	2,259	3,902	2,375

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

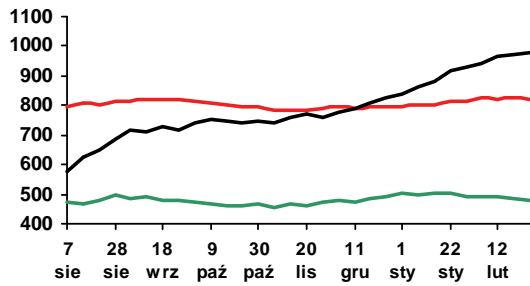
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2010	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181
2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196
	II	264	244	283	204	210	188	175	213	226
	III	234	241	275	185	186	185	224	203	211
	IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
	V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
	VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
	VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
	VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
	IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
	X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
	XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145
	XII	180	176	161	183	178	150	148	147	145
2012	I	190	176	167	200	182	156	151	160	162
	II	203	181	188	202	195	165	158	167	173

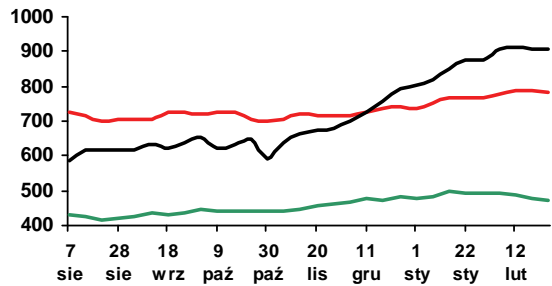
Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

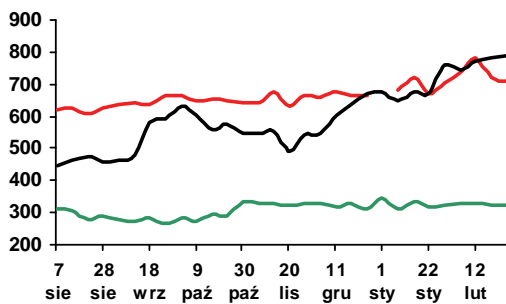
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

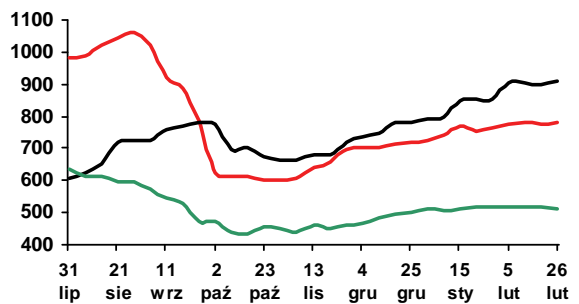
Rys. 2. Pszenica paszowa

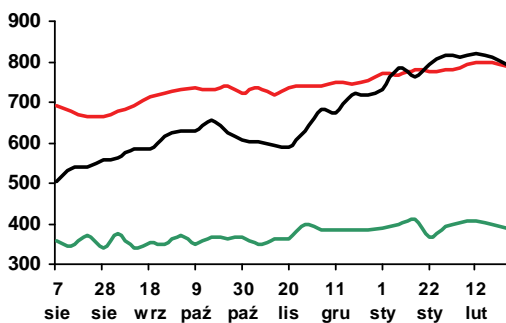
Rys. 3. Żyto paszowe

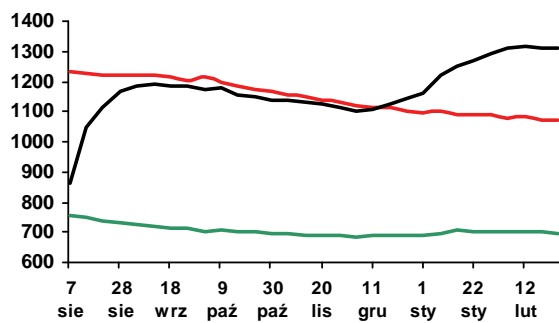
Rys. 4. Kukurydza paszowa

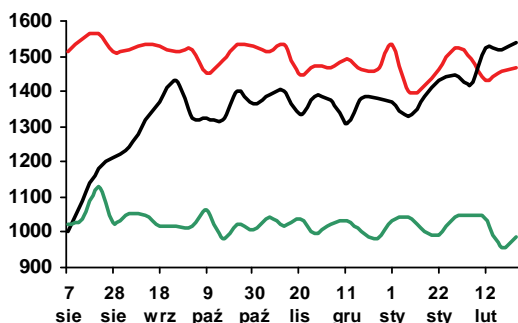
Rys. 5. Jęczmień paszowy

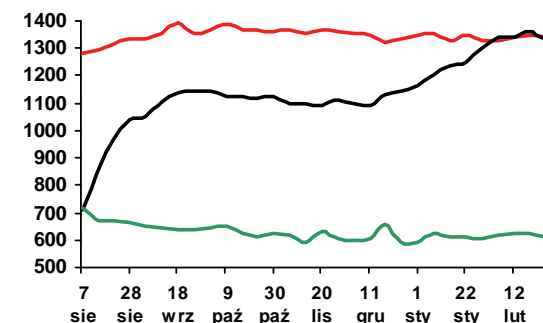
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2011/12 — 2010/11 — 2009/10 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2009-12; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

W kampanii 2011/2012 produkcja cukru wyniosła 1881 tys. ton i była o 475, 4 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej. Głównymi czynnikami decydującymi o dużej produkcji były bardzo korzystne warunki pogodowe w okresie wegetacji, które spowodowały wzrost i poprawę jakości plonów. Według danych Stowarzyszenia Techników Cukrowników średni plon korzeni był rekordowo wysoki i wyniósł 59 ton/ha, wobec 50,9 ton/ha w poprzedniej kampanii. W poszczegól-

nych rejonach plantacyjnych średnie plony ważyły się w granicach 56-67 ton/ha. Wysoka była także jakość surowca, mierzona zawartością cukru w korzeniach, która wyniosła średnio 16,21%, wobec 14,3% w poprzednim sezonie. Technologiczny plon cukru osiągnął rekordowy poziom 9,6 ton/ha. Wyniki produkcyjne ostatniej kampanii pokazały, jak duży postęp w zakresie efektywności uprawy i przetwórstwa osiągnął sektor cukrowniczy. W procesie restrukturyzacji większość cukrowni została wyłączona z produkcji, a obszary plantacyjne zostały zlikwidowane. Potencjał produkcyjny branży został utrzymany, gdyż 18 czynnych cukrowni może produkować obecnie tyle samo cukru co 45-76 zakładów przed laty.

Duża podaż cukru może spowodować pewne problemy z jego zagospodarowaniem. Przepisy regulujące rynek nakładają na producentów obowiązek eksportu nadwyżek produkcyjnych poza obszar Wspólnoty lub zużycie na cele niespożywcze (np. przemysł chemiczny, przemysł farmaceutyczny). W bieżącym sezonie nadwyżki są jednak bardzo duże i ich eksport będzie odbywał się sukcesywnie, a to oznacza, że przez kilka miesięcy na rynku krajowym może wystąpić znaczna nadwyżka podaży nad popytem. Ponadto kwota sprzedaży cukru na rynek krajowy jest mniejsza od krajowego zużycia (1600 tys. ton) i w konsekwencji konieczny jest także import ok. 200 tys. ton. Nie można wykluczyć więc sytuacji, że część nadwyżek produkcyjnych zostanie zaliczona na poczet produkcji cukru kwotowego w sezonie 2012/2013. Oznacza to, że koncerny cukrownicze mogą zakontraktować mniejsze ilości surowca i zmniejszy się powierzchnia uprawy buraków cukrowych. Przeniesienie ok. 100 tys. ton cukru jako

produkcję z kampanii 2012/2013 może spowodować zmniejszenie areалу uprawy buraków cukrowych o ok. 10 tys. ha.

W 2011 r. eksport cukru wyniósł 304 tys. ton o wartości 207,7 mln EUR. Wzrost eksportu i znaczący spadek importu nastąpiły w czwartym kwartale pod wpływem bardzo optymistycznych ocen dotyczących produkcji w kampanii 2011/2012. Podmioty sektora cukrowniczego już w trakcie kampanii rozpoczęły eksport, aby zmniejszyć zapasy i podaż na rynek krajowy. W skali całego roku największe ilości cukru sprzedano na rynek unijny (227 tys. ton), w tym do Niemiec (56 tys. ton), na Litwę (41 tys. ton) i do Czech (36 tys. ton). Nowym zjawiskiem był mały eksport do krajów WNP (17 tys. t) oraz duża sprzedaż do krajów na Bliskim Wschodzie; Izrael, Syria i Jordania (po 12 tys. ton). Import cukru w 2011 r. osiągnął rekordowy poziom 328 tys. ton, w tym z 193 tys. ton w pierwszej połowie roku, gdyż produkcja w kampanii 2010/2011 była bardzo mała (1465 tys. ton). W kolejnych miesiącach import uległ zmniejszeniu i w czwartym kwartale wyniósł zaledwie 14 tys. ton. Największe ilości cukru sprowadzono z krajów UE (164 tys. t), w tym z Francji (57 tys. ton) oraz Niemiec i Wielkiej Brytanii (po 25 tys. ton). Nowym zjawiskiem jest import trzcinowego cukru surowego do rafinacji, który importowano z Seszeli (60 tys. ton) oraz Brazylii i Zambii (po 25 tys. ton). Ceny w handlu zagranicznym były wysokie 650-750 EUR/tonę, a decydowała o tym bardzo dobra koniunktura na rynku światowym i unijnym.

W pierwszym kwartale br. ceny na giełdach światowych utrzymywały się na wysokim poziomie: cukier surowy 560 USD/tonę i cukier biały 650 USD/tonę. W kontraktach terminowych na letnie miesiące br. przewidywany jest niewielki spadek cen do 520 EUR/tonę i 620 USD/tonę, którego powodem może być większa podaż cukru z UE. Wysokie światowe ceny są wynikiem wielu czynników rynkowych, w tym przede wszystkim spadku zapasów końcowych w poprzednich sezonach. Ważną rolę odgrywają także wysokie ceny paliw. W Brazylii, która jest największym producentem cukru na świecie, duże ilości trzciny cukrowej są przeznaczane do produkcji bioetanolu. Kontrakty terminowe na giełdach międzynarodowych wskazują, że wysokie ceny cukru białego ok. 600 USD/t utrzymają się przynajmniej do połowy 2013 r.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27
	VI	484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96
	VII	503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01
	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	585,20	566,28	640,44	669,50	668,75	697,15
	II	581,58	580,63	-	671,05	666,03	840,89
	III	614,97	613,64	-	629,97	645,05	601,91
	IV	677,89	677,04	-	649,00	648,83	717,49
	V	702,88	702,47	-	588,04	579,52	869,35
	VI	718,04	718,04	-	416,62	484,44	375,93
	VII	672,97	673,10	672,19	573,99	843,49	429,06
	VIII	688,56	708,17	606,13	565,69	681,57	497,48
	IX	712,68	750,03	589,11	506,71	691,68	476,31
	X	654,38	774,94	535,75	682,32	681,93	688,47
	XI	688,49	954,02	538,39	690,50	701,42	673,14
	XII	723,50	771,70	669,49	667,51	653,67	682,63

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

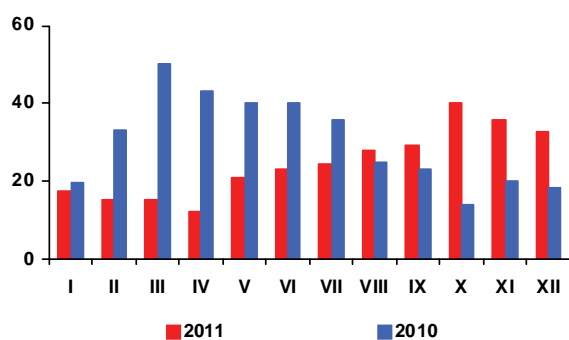
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2010	I	2,12	2,16	1,65	2,76
	II	2,09	2,14	1,62	2,71
	III	2,00	2,04	1,57	2,64
	IV	2,01	2,06	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49
	VIII	2,30	2,59	1,60	2,65
	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95

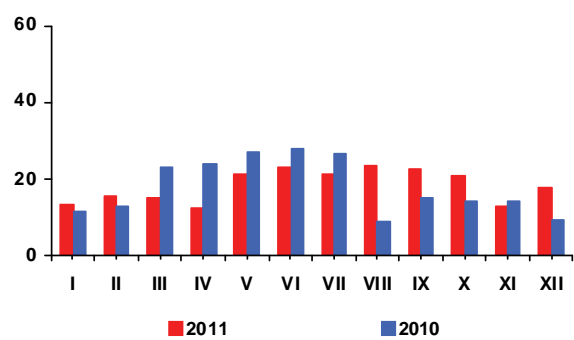
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

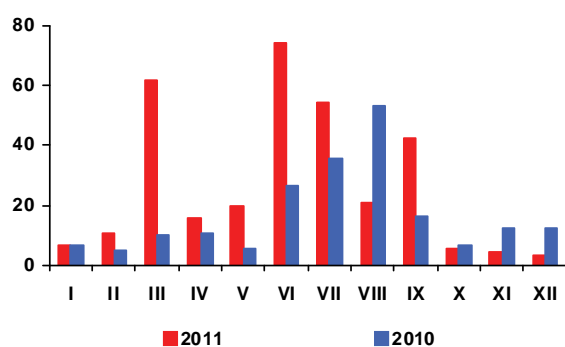
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

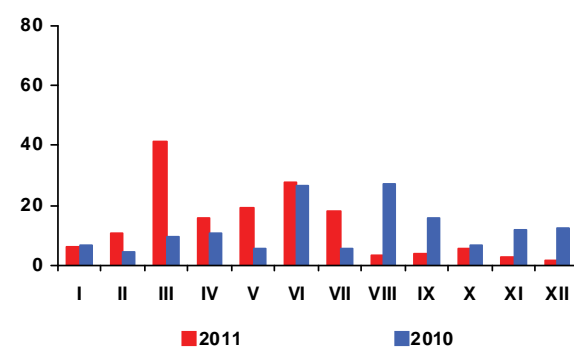
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

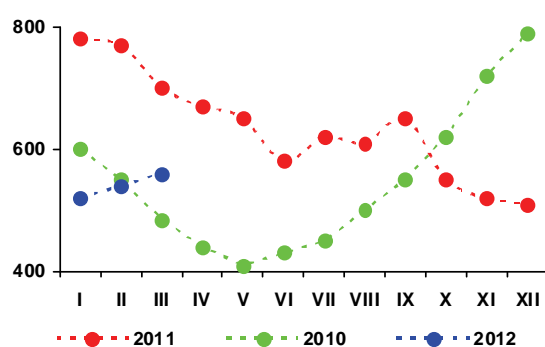
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

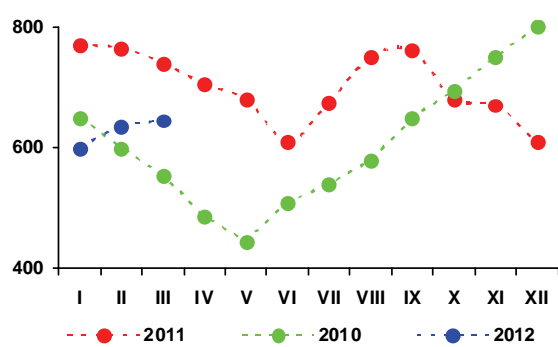
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

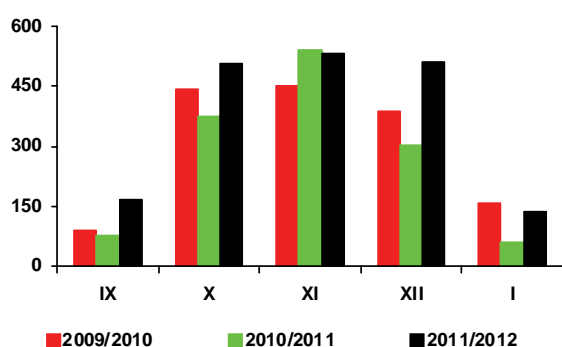
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Wzrost światowej produkcji rzepaku w sezonie 2012/13 może być mniejszy niż dotychczas przewidywano. Zmniejszono bowiem prognozy zbiorów dla Unii Europejskiej i Ukrainy, z uwagi na prawdopodobieństwo wystąpienia większych niż dotychczas spodziewano się strat zimowych w uprawach rzepaku w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Obecnie ocenia się, iż światowe zbiory rzepaku wyniosą 61,3 mln ton i będą o 2,6% większe niż w sezonie poprzednim. Przewiduje się wzrost zbiorów rzepaku w UE-27 o 3,1% do 19,7 mln ton, w Kanadzie o 2,1% do 14,7 mln ton, w Chinach o 3,4% do 12 mln ton i w Indiach o 9,5% do 6,9 mln ton, a spadek w Australii o 6,7% do 2,8 mln ton, na Ukrainie o 23,9% do 1,1 mln ton i w Rosji o 2,0% do 1,0 mln ton.

Na rynku europejskim w styczniu zahamowany został powolny trend spadkowy cen surowców oleistych, który występował od początku sezonu 2011/12 (lipiec/czerwiec). W styczniu w relacji do poprzedniego miesiąca nieznacznie podrożał zarówno rzepak, jak i produkty jego przerobu. W portach europejskich w styczniu płacono za rzepak 594 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 16 USD/tonę (o 2,8%) więcej niż przed miesiącem, ale o 99 USD/tonę (o 14,3%) mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1257 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 5 USD/tonę (o 0,4%) droższy niż przed miesiącem, ale o 190 USD/tonę (o 13,1%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 234 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 7 USD/tonę (o 3,1%) wyższa niż przed miesiącem, ale nadal była o 76 USD/tonę (o 24,5%) niższa niż przed rokiem. Przewiduje się, że do końca sezonu ceny surowców oleistych na rynku europejskim będą się umacniać.

Na rynku krajowym ceny rzepaku i produktów jego przerobu w lutym nieznacznie zmalały. Za rzepak płacono 1977 zł/tonę, tj. o 1,5% mniej niż w styczniu. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zmniejszyła się o 1,9% do 4499 zł/tonę, a śruty rzepakowej o 1,3% do 694 zł/tonę. W relacji do lutego poprzedniego roku ceny rzepaku i oleju rzepakowego były wyższe odpowiednio o 11,3% i 16,3%, a cena śruty rzepakowej była o 5,7% niższa.

Krajowy przerób rzepaku wzrósł w grudniu znacząco (podobnie jak w listopadzie) i był istotnie większy niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Duże

i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały w grudniu 57,4 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 12,1% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 9,3% więcej niż w grudniu poprzedniego roku, a w całym 2011 r. łącznie 552,2 tys. ton, tj. o 12,2% mniej niż w 2010 roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego zmalała w 2011 r. o 15,1% do 464,2 tys. ton, a margaryn została zwiększona o 1,3% do 380,0 tys. ton.

Import surowców i produktów oleistych w grudniu zmalał. Nieznacznie większy niż w poprzednim miesiącu był tylko przywóz rzepaku. Mniejszy był też eksport śruty rzepakowej i margaryn. Wzrósł natomiast wywóz rzepaku i nieznacznie oleju rzepakowego.

W całym 2011 r. wywieziono: 133 tys. ton rzepaku (o 68% mniej niż w 2010 r.), 162 tys. ton oleju rzepakowego (o 30% mniej), 424 tys. ton śruty rzepakowej (o 32% mniej) i 129 tys. ton margaryn (o 9% więcej). Przywieziono: 2940 tys. ton śrut oleistych (o 11% więcej niż w 2010 r.), 510 tys. ton olejów roślinnych (o 33% więcej), w tym 84 tys. ton oleju rzepakowego (ponad dwukrotnie więcej), 548 tys. ton nasion oleistych (o 49% więcej), w tym 409 tys. ton rzepaku (o 71% więcej) oraz 74 tys. ton margaryn (o 11% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych w grudniu zmalały (średnio o 0,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem). Potaniały margaryny (o 0,1%), a także oleje roślinne (o 0,4%) i oliwa z oliwek (o 0,1%). Jednak w skali całego 2011 r. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych wzrosły bardzo znacząco (średnio o 7,3% w porównaniu z rokiem poprzednim). Wzrost ich cen był istotnie większy niż wzrost cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (5,4%), ale niższy niż wzrost cen tłuszczów zwierzęcych (8,0%). W grupie tłuszczów najbardziej podrożały oleje roślinne (o 9,0%), a następnie masło (o 8,3%), margaryny (o 6,9%) i „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (słonina, smalec) (o 6,3%). Ceny oliwy z oliwek zmalały (o 1,9%).

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	362 206	210 006	1 034 814	27,14	23,8	85,3
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2010 XII	52 528	43 663	18 552	77 639	2,04	35,3	67,7
2011 I	54 036	28 059	11 308	70 787	1,86	20,9	76,3
II	50 165	36 286	8 947	77 504	2,03	17,8	64,7
III	38 596	50 276	11 450	77 422	2,03	29,7	49,9
IV	48 936	51 044	15 023	84 957	2,23	30,7	57,6
V	46 034	34 998	13 253	67 779	1,78	28,8	67,9
VI	23 494	40 295	12 939	50 850	1,33	55,1	46,2
VII	33 792	36 088	13 163	56 717	1,49	39,0	59,6
VIII	55 018	38 556	16 876	76 698	2,01	30,7	71,7
IX	47 016	55 844	18 331	84 529	2,22	39,0	55,6
X	46 522	55 248	22 423	79 347	2,08	48,2	58,6
XI	51 199	45 331	15 232	81 298	2,13	29,8	63,0
XII	57 387	37 709	18 817	76 279	2,00	32,8	75,2
Zmiany w %							
XII 2011 / XI 2010	12,1	-16,8	23,5	-6,2	-6,2	x	x
XII 2011 / XII 2010	9,3	-13,6	1,4	-1,8	-1,8	x	x
I-XII 2010 / I-XII 2009	-7,4	6,1	17,7	-7,7	-7,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	30 235	182 891	729 958	19,13	20,7	120,9
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2010 XII	52 528	4706	16024	41210	1,08	30,5	127,5
2011 I	54 036	2284	10733	45587	1,20	19,9	118,5
II	50 165	3253	8283	45135	1,18	16,5	111,1
III	38 596	8323	10028	36891	0,97	26,0	104,6
IV	48 936	7876	14681	42131	1,10	30,0	116,2
V	46 034	6577	12759	39852	1,05	27,7	115,5
VI	23 494	5476	12330	16640	0,44	52,5	141,2
VII	33 792	5446	12760	26478	0,69	37,8	127,6
VIII	55 018	8549	16289	47278	1,24	29,6	116,4
IX	47 016	12658	17010	42664	1,12	36,2	110,2
X	46 522	10680	19104	38098	1,00	41,1	122,1
XI	51 199	6695	13811	44083	1,16	27,0	116,1
XII	57 387	5874	14387	48874	1,28	25,1	117,4
Zmiany w %							
XII 2011 / XI 2010	12,1	-12,3	4,2	10,9	10,9	x	x
XII 2011 / XII 2010	9,3	24,8	-10,2	18,6	18,6	x	x
I-XII 2010 / I-XII 2009	-7,4	30,7	26,6	-14,3	-14,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	2 274 379	610 496	2 987 804	46,1	44,3
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2010 XII	78 792	198 638	64 472	212 958	81,8	37,0
2011 I	81 054	249 752	46 735	284 071	57,7	28,5
II	75 248	244 362	41 541	278 069	55,2	27,1
III	57 894	175 652	44 378	189 168	76,7	30,6
IV	73 404	233 416	42 398	264 422	57,8	27,8
V	69 051	306 025	37 368	337 708	54,1	20,4
VI	35 241	233 330	33 540	235 031	95,2	15,0
VII	50 688	181 587	19 669	212 606	38,8	23,8
VIII	82 527	240 119	51 859	270 787	62,8	30,5
IX	70 524	144 905	47 439	167 990	67,3	42,0
X	69 783	270 324	42 022	298 085	60,2	23,4
XI	76 799	335 307	43 613	368 493	56,8	20,8
XII	86 081	325 099	38 312	372 868	44,5	23,1
Zmiany w %						
<u>XII 2011</u> <u>XI 2010</u>	12,1	-3,0	-12,2	1,2	x	x
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	9,3	63,7	-40,6	75,1	x	x
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	-7,4	16,7	9,6	7,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	9 811	551 254	782 478	41,6	169,2
2010 I-XII	1 276 464	13 697	627 199	662 962	49,1	192,5
2010 XII	78 792	836	62 414	17 214	79,2	457,7
2011 I	81 054	1 519	44 634	37 939	55,1	213,6
II	75 248	1 489	39 192	37 545	52,1	200,4
III	57 894	1 303	41 234	17 963	71,2	322,3
IV	73 404	1 537	38 999	35 942	53,1	204,2
V	69 051	1 050	31 060	39 041	45,0	176,9
VI	35 241	1 243	25 997	10 487	73,8	336,0
VII	50 688	362	14 135	36 915	27,9	137,3
VIII	82 527	2 042	44 820	39 749	54,3	207,6
IX	70 524	1 805	40 216	32 113	57,0	219,6
X	69 783	1 677	35 391	36 069	50,7	193,5
XI	76 799	625	35 982	41 442	46,9	185,3
XII	86 081	657	32 212	54 526	37,4	157,9
Zmiany w %						
<u>XII 2011</u> <u>XI 2010</u>	12,1	5,1	-10,5	31,6	x	x
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	9,3	-21,4	-48,4	216,8	x	x
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	-3,6	39,6	13,8	-15,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	363 022	46 033	88 925	320 130	8,39	24,5	113,4
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2010 XII	29 599	5 850	10 658	24 791	0,65	36,0	119,4
2011 I	30 098	3 616	10 151	23 563	0,62	33,7	127,7
II	26 857	4 331	9 162	22 026	0,58	34,1	121,9
III	33 448	5 357	11 619	27 186	0,71	34,7	123,0
IV	30 933	5 368	9 385	26 916	0,71	30,3	114,9
V	28 648	4 469	9 465	23 652	0,62	33,0	121,1
VI	29 058	5 505	9 088	25 475	0,67	31,3	114,1
VII	28 351	5 701	9 416	24 636	0,65	33,2	115,1
VIII	38 022	8 130	12 273	33 879	0,89	32,3	112,2
IX	33 927	7 632	12 447	29 112	0,76	36,7	116,5
X	35 159	8 043	12 779	30 423	0,80	36,3	115,6
XI	37 530	9 077	12 368	34 239	0,90	33,0	109,6
XII	27 944	6 816	11 077	23 683	0,62	39,6	118,0
Zmiany w %							
<u>XII 2011</u> <u>XI 2010</u>	-25,5	-24,9	-10,4	-30,8	-30,8	x	x
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	-5,6	16,5	3,9	-4,5	-4,5	x	x
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	7,4	44,6	33,2	5,6	5,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2010 I-XII	1277,6	598,4	2,14
2011 I	1678,0	889,0	1,89
II	1776,0	935,4	1,90
III	1597,0	914,7	1,75
IV	1729,0	948,3	1,82
V	1765,0	992,2	1,78
VI	1817,0	990,7	1,83
VII	1827,0	861,6	2,12
VIII	1855,6	754,8	2,46
IX	1881,1	767,7	2,45
X	1970,0	753,5	2,61
XI	1954,0	747,5	2,61
XII	1922,0	759,1	2,53
2012 I	2008,0	782,5	2,57
Zmiany w %			
<u>I 2012</u> <u>XII 2011</u>	4,5	3,1	x
<u>I 2012</u> <u>I 2011</u>	19,7	-12,0	x
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	18,0	24,0	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

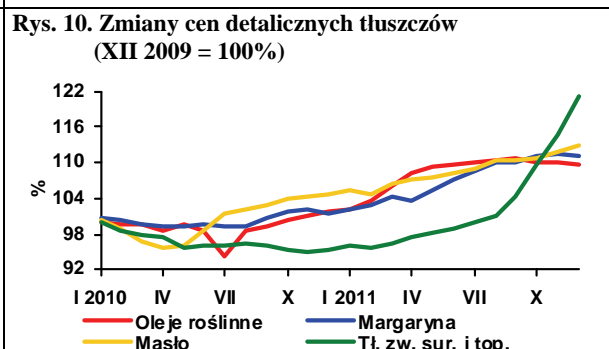
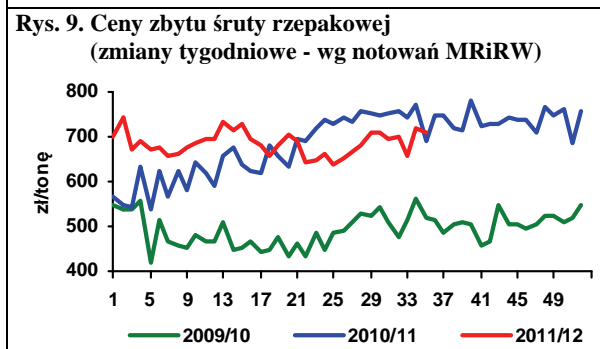
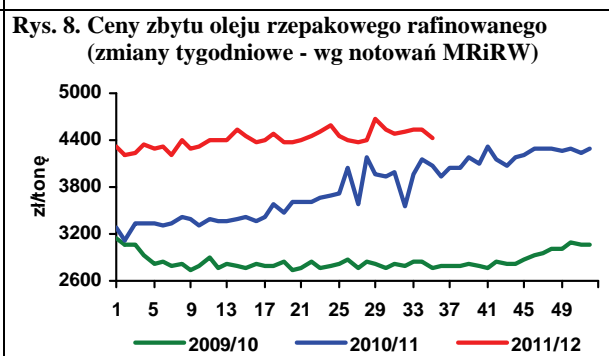
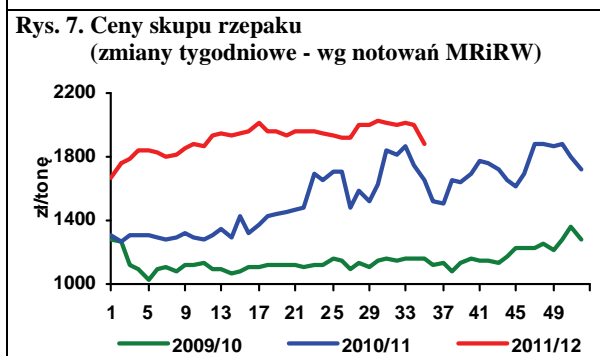
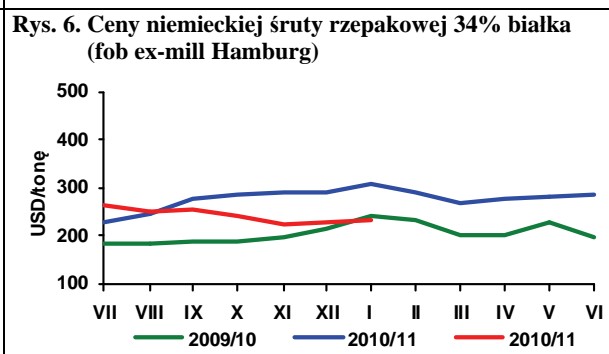
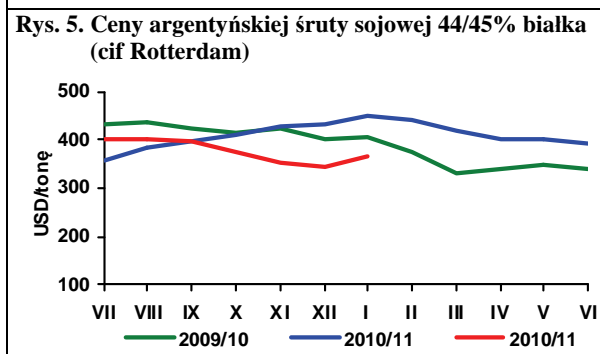
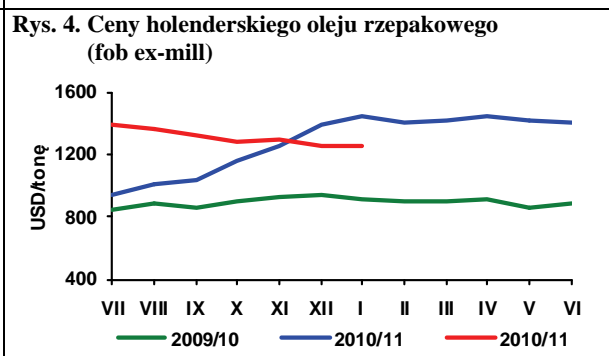
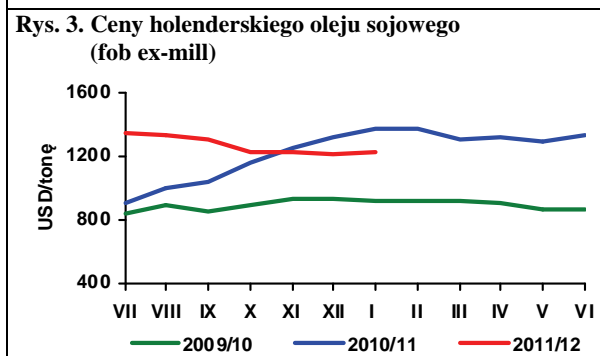
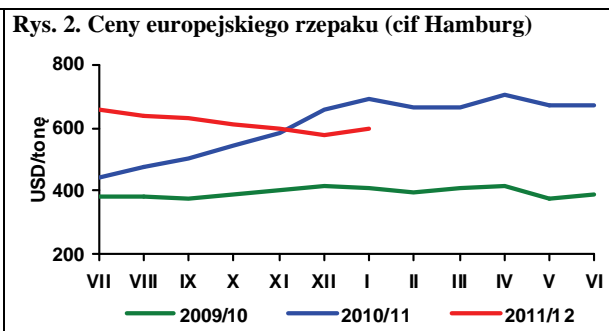
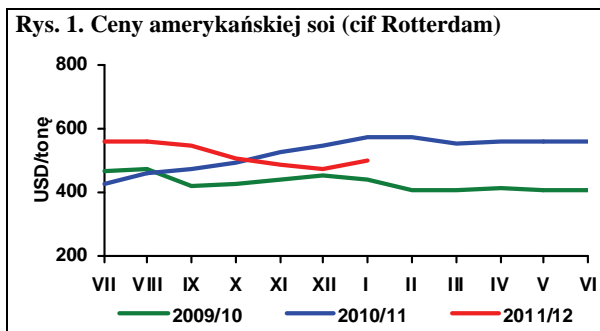
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2011 I-XII	5,29	7,06	16,90	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2010 XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
2011 I	4,69	6,75	15,85	4,55	6,04	13,60	21,55	5,52
II	5,29	6,80	16,1	4,57	6,17	13,75	21,55	5,52
III	5,50	7,07	16,56	4,61	6,48	13,83	22,10	5,56
IV	5,12	7,07	16,64	4,66	6,72	13,70	22,15	5,64
V	5,14	7,07	16,65	4,75	6,81	13,60	22,10	5,68
VI	5,32	7,13	16,79	4,78	6,82	13,63	22,35	5,72
VII	5,29	7,22	16,96	4,94	6,88	13,65	22,45	5,76
VIII	5,25	7,12	17,05	4,99	6,92	13,70	22,65	5,88
IX	5,44	7,09	17,27	5,65	6,94	13,80	22,60	6,16
X	5,40	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XI	5,4	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XII	5,58	7,15	17,82	6,39	6,88	14,05	23,15	7,64
Zmiany w %								
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	3,3	-0,1	0,7	2,1	0,0	0,7	0,2	6,1
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	26,8	6,9	11,3	39,2	15,2	3,7	8,4	38,4
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	25,7	-0,4	12,3	13,1	14,5	0,5	8,5	7,0

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Niskie temperatury w końcu stycznia i w lutym nie spowodowały istotnych zmian cen ziemniaków na rynku europejskim, choć w pewnym stopniu utrudniły handel.

W Belgii ceny najbardziej popularnej odmiany dla przetwórstwa Bintje wynosiły w lutym 38-50 euro/tonę. Obroty handlowe dotyczyły głównie wcześniej zakontraktowanych ziemniaków, gdyż popyt na ziemniaki na „wolnym rynku”, w tym również z przeznaczeniem na eksport, jest bardzo niski.

W Holandii ceny ziemniaków do przetwórstwa w ostatnim miesiącu oscylowały w przedziale 45-60 euro/tonę. Utrzymywało się zainteresowanie eksportem ziemniaków do krajów Europy Wschodniej, ale bardzo niskie temperatury utrudniały transport morski. Ceny ziemniaków w eksporcie, w zależności od jakości i asortymentu, wynosiły od 45 do 120 euro/tonę. Według informacji holenderskiej organizacji zajmującej się handlem ziemniakami, w pierwszej połowie bieżącego sezonu eksport sadzeniaków wzrósł w porównaniu z poprzednim sezonem o ok. 8% do 325 tys. ton, natomiast ziemniaków jadalnych obniżył się o 23% do 320 tys. ton i był najniższy w ostatnim pięcioleciu.

We Francji ceny ziemniaków do przetwórstwa wynoszą 40-45 euro/tonę, a obroty odbywają się głównie w ramach zawartych umów kontraktacyjnych. Eksport ziemniaków w pierwszej połowie sezonu obniżył się o blisko 30% i był kierowany głównie na rynki Hiszpanii, Włoch i Portugalii po 85-110 euro/tonę. Zapasy ziemniaków w końcu roku były o ponad 10% wyższe niż w poprzednim sezonie.

W Niemczech, według najnowszych szacunków zbiory ziemniaków wyniosły 11,84 mln ton i były o 16% wyższe niż w 2010 r. Ceny, podobnie jak i w krajach sąsiednich, są niskie. Wobec braku możliwości zagospodarowania nadwyżek przez rynek krajowy i eksport, tylko w pierwszej połowie sezonu ok. 500 tys. ton ziemniaków jadalnych trafiło do przetwórstwa na biogaz, susze i skrobię ziemniaczaną.

Również w innych krajach sąsiadujących z Polską zbiory ziemniaków znacząco wzrosły w Czechach o 18%, a na Ukrainie o 30%.

W Polsce ceny ziemniaków są niskie, zarówno z powodu wyższych zbiorów, jak i presji rynków zewnętrznych. Wprawdzie w lutym średnie ceny ziemniaków na rynkach hurtowych wzrosły z 36 do 39 zł/dt, ale nadal były o ok. 65% niższe w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Coraz większa jest podaż ziemniaków z importu, które oferowane są w cenie ok. 0,90 zł/kg. Są to ziemniaki wysokiej jakości konfekcjonowane w małych opakowaniach. Na rynek trafiają także ziemniaki młode w cenie ok. 3 zł/kg, w większości pochodzące z krajów północnej Afryki i z Izraela.

W 2011 r. nastąpiło dalsze zwiększenie obrotów handlowych z zagranicą ziemniakami i ich przetworami. Wzrósł eksport większości przetworów ziemniaczanych. Według wstępnych danych sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 138,7 tys. ton, wobec 121,9 tys. ton w 2010 r., a chipsów 21,9 tys. ton, wobec 21,1 ton w roku poprzednim. Eksport suszu był podobny jak rok wcześniej i wyniósł 7,6 tys. ton. Zmalał natomiast z 58,2 do 36,3 tys. ton wywóz skrobi ziemniaczanej. Nieco wyższy był również eksport ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji, chociaż poziom pozostaje niski.

W minionym roku zwiększył się także import przetworów i ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji oraz produktów skrobiowych. W 2011 r. sprowadzono do kraju 235,9 tys. ton syropów skrobiowych, wobec 180,4 tys. ton w roku poprzednim. Zwiększył się o 20% do 76,7 tys. ton przywóz dekstryn i preparatów wykałacalnych na bazie skrobi, a skrobi nieprzetworzonych, w tym głównie kukurydzianej i pszennej wzrósł z 81,5 do 90,7 tys. ton. Zwiększył się także import frytek, pozostałych ziemniaków mrożonych, chipsów i suszu. Wzrósł przywóz ziemniaków nieprzetworzonych i wyniósł 247,1 tys. ton, wobec 244,6 tys. ton w 2010 r., z tego 19,5 tys. ton stanowiły sadzeniaki, 47,5 tys. ton ziemniaki wczesne i 180,2 tys. ton z głównego zbioru.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	50 100	79 400	36 000	-	-	-
V	35 600	41 000	36 900	-	-	-
VI	33 000	35 600	12 700	-	-	-
VII	27 800	29 100	26 500	-	-	-
VIII	43 700	45 500	61 800	-	117	910
IX	249 400	149 000	289 100	24 818	12 923	35 524
X	299 300	297 900	302 700	40 781	32 774	42 123
XI	121 900	166 200	183 100	15 192	15 603	28 881
XII	38 500	70 400	69 200	-	16	5 506
RAZEM	780 600 ^b	609 100 ^b	959 400 ^b	80 791	61 433	112 944

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 943	1 703	69 296	34 588	10 566	31 434	10 477	132 748	21 935	7 598
2010 VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	13 635	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	11 707	1 845	438
IX	69	-	1 333	3 003	12	5 155	991	10 297	1 695	453
X	252	0	6 458	7 373	7	3 657	1 114	9 640	2 013	784
XI	376	0	8 246	4 313	11	3 002	1 174	8 546	1 696	665
XII	89	-	9 979	2 672	15	4 152	1 139	10 988	1 775	627
2011 I	88	24	23 340	2 097	557	2 898	690	8 425	1 572	557
II	219	-	15 975	1 982	328	2 144	849	9 194	1 981	659
III	276	624	13 693	1 687	550	3 250	1 034	10 937	1 945	607
IV	115	815	3 901	1 666	1 651	2 953	783	11 010	1 805	649
V	271	240	2 056	1 124	1 480	2 934	665	10 359	1 711	476
VI	1 087	-	2 020	2 084	1 169	2 974	681	11 352	2 269	463
VII	582	-	4 210	2 220	1 660	2 394	995	10 860	1 923	227
VIII	47	-	185	1 018	13	2 603	1 004	13 020	1 876	257
IX	56	-	597	3 124	1 705	2 086	1 166	11 851	1 593	811
X	62	-	1 267	6 344	1 418	2 289	809	10 079	1 523	1 157
XI	63	-	1 046	6 172	23	3 227	1 002	11 740	1 787	1 169
XII	78	-	1 005	5 071	11	1 683	800	13 921	1 953	565

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	47 468	19 469	180 162	11 983	90 689	235 945	76 714	64 082	8 625	2 094
2010 VII	178	2 213	3 296	786	7 683	17 396	5 170	2 852	586	52
VIII	39	865	2 849	720	7 880	14 884	5 778	2 793	553	6
IX	200	250	3 426	803	7 070	13 232	6 324	3 151	686	34
X	86	153	3 274	1 149	6 236	10 726	6 040	3 796	620	49
XI	172	247	8 352	1 059	4 517	10 816	4 869	3 595	403	61
XII	1 066	313	3 659	684	6 399	11 424	4 417	3 177	146	159
2011 I	919	533	15 089	566	4 988	12 485	5 494	4 116	605	124
II	762	1 232	13 644	1 319	7 378	12 054	5 398	4 347	807	230
III	4 690	6 935	24 428	1 354	9 161	24 912	7 058	6 510	1 102	268
IV	7 213	7 509	26 364	1 408	8 681	20 517	6 170	5 991	879	350
V	23 572	2 385	42 106	913	8 290	27 744	6 204	8 837	726	175
VI	9 974	270	24 514	640	9 436	21 448	5 885	8 579	835	157
VII	125	537	16 262	1 092	8 311	17 664	6 609	7 244	504	154
VIII	23	-	1 842	1 000	7 344	20 548	6 279	4 559	882	207
IX	20	-	1 409	914	10 049	26 167	7 780	3 895	711	223
X	22	-	1 186	545	7 921	17 649	6 830	3 810	409	74
XI	27	67	2 657	781	5 417	18 159	6 719	3 396	492	46
XII	122	-	10 663	1 450	3 713	16 600	6 288	2 796	672	86

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XI	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
		2010	2011	2011	2011	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	37,3	23,9	23,8	32,8	87,9	137,8
	targowiskowa	112,5	61,4	61,3	62,3	55,4	101,6
	detaliczna (zł/kg)	1,43	0,77	0,75	0,74	51,7	98,7
	importowa	90,3	71,8	142,5	76,4	84,7	53,6
	eksportowa	82,8	40,6	34,0	67,0	81,0	197,3
Relacje cen	skup / targowisko	0,33	0,39	0,39	0,53	-	-
	targowisko / detal	0,79	0,80	0,82	0,84	-	-
	skup / detal	0,26	0,31	0,32	0,44	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	151,0	164,6	167,1	169,1	112,0	101,2
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	3,11	2,85	2,76	2,70	86,8	97,8
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,23	7,07	6,87	6,71	158,6	97,7
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,18	9,64	9,54	9,54	103,9	100,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,70	34,50	34,60	34,60	99,7	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,80	9,46	9,50	9,50	96,9	100,0

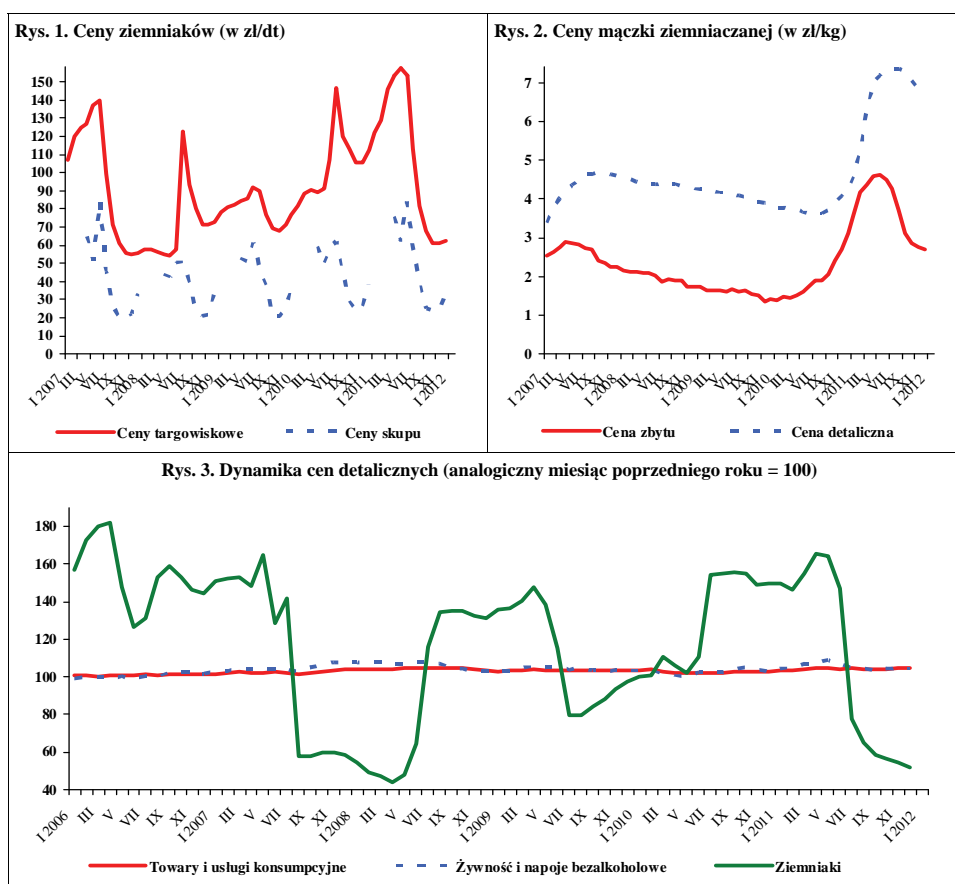
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2011	2011		2012	wsk. zmian cen	
		styczeń	listopad	grudzień	styczeń	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	121,6	70,7	69,5	67,9	52,7	97,7
2	Kujawsko-pomorskie	113,3	58,2	58,0	61,7	48,5	106,3
3	Lubelskie	86,9	60,6	62,0	62,2	67,3	100,5
4	Lubuskie	132,4	87,7	84,4	68,0	46,9	80,6
5	Łódzkie	111,9	45,2	46,4	48,5	40,3	104,7
6	Małopolskie	119,4	58,6	61,8	63,6	49,5	102,9
7	Mazowieckie	102,7	60,0	64,7	62,1	56,9	96,0
8	Opolskie	133,8	54,5	61,5	63,4	43,3	103,1
9	Podkarpackie	125,0	63,1	66,8	67,0	49,7	100,3
10	Podlaskie	86,8	60,2	60,6	61,4	63,3	101,4
11	Pomorskie	113,0	68,1	69,5	72,7	58,4	104,6
12	Śląskie	127,4	64,4	60,4	60,9	42,4	101,0
13	Świętokrzyskie	97,8	50,9	50,2	51,6	50,6	102,7
14	Warmińsko-mazurskie	116,2	81,8	79,1	77,8	64,0	98,4
15	Wielkopolskie	112,5	58,2	58,2	58,7	46,0	100,9
16	Zachodniopomorskie	118,1	75,5	74,6	73,7	61,0	98,7
maksimum		146,4	87,7	84,4	77,8	x	
minimum		92,5	45,2	46,4	48,5		
różnica w %		58,3	93,9	82,0	60,3		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W lutym 2012 r. w porównaniu ze styczniem na rynku produktów świeżych wzrosły ceny skupu większości warzyw. Spośród warzyw kierowanych do bezpośredniego spożycia o 18% podrożała kapusta biała i marchew, o 9% buraki, a potaniały o 25% pomidory szklarniowe i o 6% pieczarki. W zakładach przetwórczych o 4% więcej płacono producentom za kapustę białą. Nie zmieniły się natomiast ceny cebuli obieranej, marchwi do produkcji kostki i buraków. Spośród warzyw przeznaczonych na eksport odnotowano wzrost cen: marchwi (o 39%), kapusty czerwonej (o 21%), kapusty pekińskiej (o 16%), buraków (o 12%) i selerów (o 4%), a spadek cen: kapusty białej, cebuli i porów (po 4%). Niezmieniona pozostała średnia cena ziemniaków. Na rynkach hurtowych droższe o 16% były krajowe ogórki spod osłon, o 14% marchew, o 12% buraki ćwikłowe, o 10% kapusta biała i o 2% cebula.

W lutym 2012 r. w relacji do lutego 2011 r. w skupie i na rynkach hurtowych odnotowano spadki cen warzyw. Jedynie pieczarki nieznacznie zdrożały. Najbardziej obniżyły się ceny skupu: kapusty białej (od 71% do 83% w zależności od kierunku przeznaczenia), cebuli (od 61% do 78%) oraz przeznaczonych na eksport ziemniaków (o 74%), kapusty czerwonej (o 69%) i selerów (o 53%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny: kapusty białej (o 80%), cebuli (o 69%), buraków (o 38%) i marchwi (o 34%).

W grudniu 2011 r., w stosunku do listopada 2011r., w handlu detalicznym podrożały: pomidory (o 25%), kalafiorzy (o 21%) i pieczarki (o 7%). Ceny innych warzyw, jak: cebuli, kapusty białej, marchwi, buraków, selerów i porów –utrzymały się na podobnym poziomie. W tym samym okresie ceny większości przetworów warzywnych prawie nie zmieniły się, z wyjątkiem kukurydzy konserwowej i groszku konserwowego, które były tańsze odpowiednio o 5% i 3%.

W relacji do grudnia 2010 r. w handlu detalicznym obniżyły się ceny niemal wszystkich warzyw, a najbardziej: kapusty białej (o 57%), cebuli (o 38%), selerów (o 32%) i porów (o 26%), a w mniejszym stopniu (o 19-20%): marchwi, pomidorów i buraków. Podrożały natomiast kalafiorzy (o 8%) i pieczarki (o 7%). Spośród przetworów warzywnych odnotowano wzrost cen: szpinaku mrożonego (o 9%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 8%), koncentratu pomidorowego, kalafiorów mrożonych i soku pomidorowego (o 5%). Ceny pozostałych przetworów utrzymały się na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego.

W grudniu 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w średnich i dużych zakładach przetwórczych o 47% zwiększyła się produkcja

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

konserw warzywnych, a o 33% niższa była produkcja soku pomidorowego, o 15% marynat i o 8% warzyw mrożonych.

W grudniu 2011 r. wyeksportowano 29,8 tys. t warzyw świeżych o wartości 11,8 mln EUR. W stosunku do grudnia 2010 r. wolumen eksportu warzyw obniżył się o 2%, a jego wartość o 28%. Na spadek wolumenu eksportu wpłynęła niższa sprzedaż kapusty (o 61%), pomidorów (o 38%), kalafiorów (o 33%) i ogórków (o 2%). Więcej o 37% wyeksportowano marchwi, a o 35% cebuli. W tym okresie sprzedano 44,5 tys. t przetworów warzywnych o wartości 27,8 mln EUR. Eksport przetworów wzrósł ilościowo o 3%, a jego wartość zmniejszyła się o 10%. Więcej o 30% sprzedano konserw i o 3% mrożonek. Niemal o połowę mniejszy był eksport suszy.

Import warzyw świeżych w grudniu 2011 r. wyniósł 37,4 tys. t, a jego wartość 30,7 mln EUR. W porównaniu z grudniem 2010 r. ilość zakupionych warzyw świeżych obniżyła się o 15%. a wartość – o 24%. Do spadku importu przyczynił się mniejszy o 78% zakup kapusty, o 43% cebuli, o 39% marchwi, o 29% czosnku i o 5% papryki. Import pomidorów wzrósł natomiast o 9%. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 15,5 tys. t, a ich wartość 15,4 mln EUR. W odniesieniu do grudnia 2010 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 14%, a ich wartość o 15%. Mniej o 48% zakupiono suszy, o 22% konserw oraz o 9% koncentratu pomidorowego. Zaimportowano o 21% więcej marynat. Nie zmienił się poziom zakupu mrożonek.

W 2011 r. – wg wstępnych danych CAAC – w handlu świeżymi warzywami ujemne saldo wyniosło 132,5 mln euro i w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zmniejszyło się o 13%. W handlu przetworami warzywnymi wpływy z eksportu przewyższały wartość importu o 142,6 mln euro, ale w relacji do roku 2010 dodatnie saldo zmniejszyło się o 1%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
II	1,44	1,98	1,42	1,05	0,90	-	-	-	-	-	4,67
III	1,42	2,05	1,80	1,15	1,02	-	-	-	5,38	-	4,95
IV	1,36	2,05	1,86	1,19	1,26	-	-	-	5,74	-	4,68
V	1,45	2,12	2,29	1,41	1,94	-	-	-	3,64	-	4,40
VI	2,20	2,41	2,40	1,48	1,12	-	1,46	-	2,49	-	4,33
VII	1,33	2,35	0,33	1,09	0,68	1,24	0,86	-	2,22	1,35	4,71
VIII	0,91	1,86	0,38	0,69	0,48	1,06	0,61	0,82	1,25	1,22	4,79
IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
2011 I-XII	1,04	1,80	1,06	0,95	0,96	1,17	0,74	0,82	3,65	1,67	4,87
2012 I	0,51	1,10	0,28	0,68	0,47	-	-	-	8,20	-	5,01
II	0,51	1,06	0,33	0,80	0,51	-	-	-	6,15	-	4,73
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2012</u> I 2012	100	96	118	118	109	x	x	x	75	x	94
<u>II 2012</u> II 2011	35	54	23	76	57	x	x	x	x	x	101

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
II	1,23	0,90	0,50	0,35	-	-	-	-	-	-	-
III	1,18	1,28	0,54	0,46	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,18	1,65	-	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	1,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,77	-	-	-	-	-	1,78	1,20	1,80	-	-
VII	0,69	-	-	-	-	0,74	1,56	1,16	1,71	-	-
VIII	0,63	0,28	-	-	-	0,71	1,55	1,00	1,09	0,53	0,36
IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,89	0,76	0,35	0,32	0,68	0,70	1,54	1,07	1,24	0,54	0,35
2012 I	0,48	0,25	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	0,26	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2012</u> I 2012	100	104	100	100	x	x	x	x	x	x	x
<u>II 2012</u> II 2011	39	29	57	65	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
II	-	-	2,08	1,31	1,33	-	0,88	2,50	1,65	1,13	1,80	0,70	0,92
III	-	-	2,77	1,84	1,39	-	0,96	3,00	1,94	1,15	1,80	0,98	1,02
IV	5,77	-	2,95	1,99	1,46	-	1,03	-	2,00	1,12	-	1,43	0,95
V	3,39	-	1,42	1,81	-	-	1,09	-	-	1,03	-	2,20	-
VI	1,96	1,10	0,63	0,60	1,50	-	1,10	-	-	0,65	-	1,18	1,05
VII	1,85	0,70	0,60	0,31	1,03	-	0,80	-	2,45	1,08	2,48	0,63	0,41
VIII	1,30	0,53	0,41	0,28	0,40	3,50	0,48	-	1,50	0,73	1,85	0,44	0,25
IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
2011 I-XII	2,72	0,70	1,32	0,86	0,90	3,49	0,73	1,99	1,44	0,78	1,72	0,80	0,58
2012 I	-	-	0,89	0,23	0,34	-	0,46	-	0,74	0,26	1,36	0,33	0,24
II	-	-	1,03	0,22	0,41	-	0,64	-	0,77	0,25	1,30	0,37	0,24
Wskaźnik zmian w %													
<u>II 2012</u> I 2012	x	x	116	96	121	x	139	x	104	96	96	112	100
<u>II 2012</u> II 2011	x	x	50	17	31	x	73	x	47	22	72	53	26

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2010 VIII	3 439	43 319	12 776	19 052
IX	3 435	61 474	20 536	8 351
X	3 387	72 527	11 415	8 048
XI	3 467	62 157	8 110	6 559
XII	3 459	42 677	7 435	3 980
2010 I-XII	40 304	502 798	109 800	83 440
2011 I	2 774	39 098	8 650	3 015
II	3 236	33 982	10 668	3 244
III	3 404	38 993	12 850	3 936
IV	4 411	25 240	10 022	3 560
V	3 437	18 899	10 037	2 235
VI	3 668	24 673	20 610	2 904
VII	2 457	33 754	19 818	12 577
VIII	3 195	64 549	20 094	16 863
IX	3 086	73 970	34 777	7 734
X	2 301	63 343	28 035	6 302
XI	3 147	53 611	14 000	4 397
XII	2 320	39 253	10 923	3 395
Wskaźnik zmian w %				
<u>XII 2011</u> XII 2010	67	92	147	85

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011												XII 2011 XII 2010 (%)
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII									
Warzywa	24705	30428	401947	23097	27678	50031	39000	43567	33899	25391	31029	37739	35796	30257	29814	407299	98								
Cebula	7500	7806	118970	5968	7477	16088	10540	12280	7065	5833	7349	10049	9441	10499	10535	113123	135								
Kapusta	3169	5677	54136	5355	6990	11658	8726	3193	1634	1154	1479	2822	3971	2180	2229	51392	39								
Marchew	1595	2105	37971	1811	1990	3360	3562	3978	3309	1063	877	1310	1793	2319	2881	28253	137								
Ogórki	218	412	12165	203	240	350	1096	1218	871	3235	3191	964	313	330	403	12414	98								
Pomidory	3642	3335	71914	1509	718	1034	3290	11448	12103	6425	9321	11176	9360	3651	2069	72104	62								
Kalafiori	1223	504	13417	159	189	440	418	437	2812	3416	2839	2804	1966	723	335	16536	67								
Przetwory	50120	43022	506901	39961	45879	51042	37780	33113	33778	30159	35568	40621	47170	50985	44456	490512	103								
Susze	1701	1955	21182	1792	1919	2012	1726	1674	1406	1715	1833	1909	3333	1383	995	21697	51								
Marynaty	3035	3113	31534	2416	2097	3673	2909	2642	2080	2019	2313	2876	2917	3888	3099	32930	100								
Konserwy	5429	4545	46123	3571	4065	4439	3780	2785	2546	2307	2665	3784	5907	6413	5907	48170	130								
-kapusta kwasz.	941	968	8185	706	720	975	927	624	634	307	391	588	992	1324	2413	10601	249								
Mrożonki	35144	28828	353744	27188	32813	34460	24399	20875	22537	20188	24547	27487	30298	34046	29730	328565	103								
Pieczarki i ich	20636	20402	217806	17837	18724	20439	18972	18540	15631	12459	14740	15748	18148	19324	19801	210364	97								
przetwory	13596	16409	199421	12079	13896	23982	19493	24439	17876	12812	14677	18637	17094	12595	11808	199390	72								
Cebula	3584	3599	45125	3103	3413	6182	3810	3682	2561	2091	2409	3275	3233	3310	3098	40168	86								
Kapusta	728	1558	13010	1687	2443	4789	3122	1306	470	190	253	448	501	401	305	15914	20								
Marchew	343	461	6942	451	558	843	781	791	738	321	205	313	316	501	670	6487	145								
Ogórki	194	421	6577	207	271	377	1064	1004	443	1050	850	470	297	295	394	6724	94								
Pomidory	3664	2941	63291	1292	787	1092	2910	8484	6784	4767	5703	7301	6838	2889	1783	50633	61								
Kalafiori	734	327	7853	120	148	339	264	374	1430	1419	1236	1580	1148	455	162	8675	50								
Przetwory	34972	30804	348795	29059	33712	37932	27693	24677	24509	21820	24661	27967	30693	34218	27820	344760	90								
Susze	3330	2658	35465	3174	3310	3567	2736	2791	2174	2589	2729	3086	3561	3628	2635	35980	99								
Marynaty	2677	2767	27969	2022	1857	3073	2455	2353	1769	1822	1983	2620	2436	3501	2608	28499	94								
Konserwy	4856	4036	43620	3162	3934	4417	3334	2794	2706	2459	2769	3670	5014	5408	3985	43652	99								
-kapusta kwasz.	579	625	4564	457	467	632	630	433	434	216	223	321	527	609	706	5656	113								
Mrożonki	19755	17152	189742	16338	19891	20623	14344	11767	12640	11150	13333	14325	15331	16828	14474	181043	84								
Pieczarki i ich	28375	29180	299730	25913	25235	29937	26998	26827	21471	19181	21595	22976	25194	26570	27459	299356	94								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												XI 2011 XI 2010				
	2010																
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX		X	XI	XII	I-XII
Warzywa ogółem	43238	43788	435884	49999	49044	67170	61206	58527	43897	25515	8825	7774	12820	31992	37358	454127	85
Cebula	10921	8358	107544	8025	7678	10642	8640	11734	14868	7590	2257	2121	2766	4202	4751	85272	57
Kapusta	4008	2652	25224	1661	1508	3023	4673	3859	264	0	135	171	520	649	583	17047	22
Marchew	563	1532	37639	1856	2368	4474	6076	8395	12045	3160	895	277	222	360	941	41070	61
Ogórki	4455	4956	32971	6143	5453	5238	3832	1122	1176	519	39	632	2484	4676	4863	36178	98
Pomidory	10320	12500	104984	16176	14463	19151	14415	13613	8474	4375	1147	740	1196	9790	13633	117174	109
Papryka	3956	3615	37174	4312	4400	4902	3969	4658	3838	3389	1967	1919	2153	4096	3443	43048	95
Czosnek	297	681	6243	175	236	493	834	1020	303	561	676	545	273	321	481	5917	71
Przetwory ogółem	20864	18081	226352	19322	19585	22012	16826	15288	14381	14331	18884	18822	17990	18344	15544	211331	86
Mrożonki	3739	3065	40024	3915	4402	4698	2263	2089	2360	1853	2315	3691	2965	3294	3054	36899	100
Susze	1396	1499	20378	2447	1505	1308	1674	1608	1499	1939	1935	1285	1075	1305	779	18359	52
Marynaty	2261	1589	17794	1564	1776	1378	1341	1242	1000	599	1120	1423	1138	1606	1917	16106	121
Konserwy	5103	4764	42489	3281	3839	5142	4087	3061	2584	2897	4333	3977	5842	5320	3735	48099	78
-kukurydza konserv.	2710	2156	19556	1295	1618	2649	1805	776	745	1226	2498	1520	2063	3013	1930	21137	90
Koncentrat pomid.	5904	4914	80499	5744	5118	6312	4794	5064	5133	5438	6824	6248	4401	4905	4492	64474	91
Warzywa ogółem	33865	40321	352220	42035	44541	55760	47795	37308	16745	11686	6114	5484	8919	24748	30727	331862	76
Cebula	2166	1926	27164	1909	1891	3121	1739	2146	1885	1070	428	523	540	773	836	16863	43
Kapusta	834	606	6486	488	583	1484	2282	1874	96	0	30	39	100	264	188	7429	31
Marchew	235	494	9847	608	858	1485	1715	2420	2983	718	259	144	125	238	317	11870	64
Ogórki	4355	4323	31152	5096	5439	4292	2775	698	486	241	28	329	1695	3966	3401	28445	79
Pomidory	11991	14604	118452	15818	15999	19707	14834	11002	4076	2676	1062	933	1604	8122	13248	109081	91
Papryka	4803	6684	57240	6388	6563	8163	7961	7271	3898	3809	2219	1400	1706	3744	4240	57361	63
Czosnek	717	1611	12012	421	688	1180	1743	1983	687	1255	739	524	356	310	492	10376	31
Przetwory ogółem	18719	18070	207700	18867	17674	21157	16685	15113	14533	13232	17948	17502	15838	18151	15424	202123	85
Mrożonki	2795	2369	28418	2834	3360	3640	1745	1741	1874	1401	1622	2769	2377	2549	2485	28397	105
Susze	2975	3550	37750	5403	2350	2891	3408	3238	3158	2361	3151	2623	2369	2733	2118	35802	60
Marynaty	1454	1471	15224	1332	1562	1418	1380	1300	968	608	1079	1318	1224	1554	1586	15328	108
Konserwy	5204	5154	47541	3463	4277	5757	4498	3359	3208	3497	4798	4253	4488	5951	4409	51958	86
-kukurydza konserv.	2325	1922	17674	1050	1402	2258	1675	708	711	1172	2392	1435	1818	2786	1793	19198	93
Koncentrat pomid.	4414	3642	57911	4069	3877	4694	3509	3552	3804	3888	5062	4431	3052	3528	3243	46709	89

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2010 X	0,47	0,24	0,18	0,81	0,84	0,61	1,40	0,79	0,54	0,54
XI	0,49	0,23	0,20	0,77	1,02	0,61	1,38	0,77	0,59	0,51
XII	0,49	0,28	0,20	1,03	0,89	0,77	1,37	0,74	0,60	0,48
2010 I-XII	0,37	0,24	0,18	0,55	0,88	0,59	1,16	0,81	0,52	0,50
2011 I	0,52	0,31	0,25	1,02	0,86	0,76	1,49	0,78	0,65	0,55
II	0,46	0,35	0,28	1,13	1,10	0,78	1,39	0,85	0,65	0,53
III	0,39	0,41	0,25	1,08	1,34	0,77	1,50	0,74	0,65	0,54
IV	0,36	0,36	0,22	0,97	0,89	0,63	1,43	0,73	0,68	0,52
V	0,30	0,41	0,20	0,82	0,74	0,86	1,45	0,75	0,69	0,51
VI	0,36	0,29	0,22	0,51	0,56	0,51	1,35	0,77	0,69	0,55
VII	0,36	0,16	0,30	0,32	0,75	0,42	1,56	0,81	0,70	0,50
VIII	0,33	0,17	0,23	0,27	0,62	0,44	1,48	0,80	0,57	0,53
IX	0,33	0,16	0,24	0,49	0,65	0,56	1,49	0,80	0,55	0,51
X	0,34	0,13	0,18	0,95	0,73	0,58	1,14	0,78	0,53	0,49
XI	0,32	0,18	0,22	0,90	0,79	0,63	1,42	0,76	0,46	0,48
XII	0,29	0,14	0,23	0,98	0,86	0,48	1,43	0,75	0,29	0,49
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	91	78	105	109	109	76	101	99	63	102
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	59	50	115	95	97	62	104	101	48	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2010 IX	1,18	0,94	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99
X	1,18	0,82	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28
XI	1,12	1,08	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-
XII	1,22	1,25	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-
2010 I-XII	1,49	1,08	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78
2011 I	1,45	1,45	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-
II	1,44	1,64	1,21	1,06	-	-	-	-	-
III	1,39	2,01	1,27	1,19	-	-	5,43	15,28	-
IV	1,28	2,31	1,27	1,54	-	-	3,42	6,13	-
V	1,39	2,53	1,43	2,36	4,55	-	2,68	4,17	-
VI	1,53	2,09	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91
VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-
2011 I-XII	1,10	1,22	1,08	1,11	2,63	0,98	3,61	4,58	2,05
2012 I	0,44	0,30	0,70	0,59	-	-	10,00	-	-
II	0,45	0,33	0,80	0,66	-	-	11,61	-	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>II 2012</u> <u>I 2012</u>	102	110	114	112	x	x	116	x	x
<u>II 2012</u> <u>II 2011</u>	31	20	66	62	x	x	x	x	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2010 XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
2011 I	3,21	12,29	3,84	3,91	3,76	6,48	1,88
II	3,17	12,33	3,71	4,09	3,71	6,43	1,84
III	3,13	12,31	3,77	4,05	3,64	6,48	1,84
IV	3,11	12,20	3,57	4,00	3,59	6,47	1,82
V	3,19	12,43	3,60	4,12	3,53	6,47	1,83
VI	3,17	12,22	3,50	4,03	3,51	6,63	1,85
VII	3,14	12,13	3,37	3,93	3,48	6,75	1,86
VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
XII	3,11	12,23	3,40	3,74	3,66	6,73	1,88
2011 I-XII	3,13	12,27	3,53	3,95	3,61	6,64	1,86
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2011</u> XI 2011	100	100	100	98	99	100	99
<u>XII 2011</u> XII 2010	97	102	89	98	102	103	100

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2010 XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
2011 I	2,46	2,11	2,12	1,77	4,60	6,70	12,58	8,20	-	6,86	7,22
II	2,51	2,29	2,23	1,82	4,64	6,34	11,17	7,89	-	6,58	7,01
III	2,54	2,75	2,29	1,89	4,76	6,22	11,59	7,50	-	6,41	7,03
IV	2,55	3,16	2,36	2,22	5,16	6,06	12,96	8,12	-	6,53	6,99
V	2,59	3,46	2,56	2,71	6,68	5,97	13,37	6,52	-	5,77	6,83
VI	2,88	2,50	2,76	3,49	7,43	6,12	9,18	4,03	3,26	3,52	6,79
VII	2,91	1,99	2,39	2,28	7,51	6,15	8,31	3,80	2,35	3,05	7,04
VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
XII	1,40	0,76	1,50	1,30	2,93	4,03	-	6,66	-	5,16	7,67
2011 I-XII	2,24	1,94	2,05	1,94	4,83	5,45	9,29	5,59	3,08	4,78	7,11
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2011</u> XI 2011	99	100	99	98	98	100	x	125	x	121	107
<u>XII 2011</u> XII 2010	62	43	81	80	68	74	x	81	x	108	107

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2010 XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
2011 I	5,47	13,80	-	7,32	9,02	7,76	9,75	3,83	5,85	8,60	4,25
II	5,46	13,80	-	7,38	9,12	7,86	9,75	3,83	5,95	8,77	4,28
III	5,51	13,85	-	7,48	9,14	7,88	9,80	3,83	5,95	8,77	4,29
IV	5,46	13,85	-	7,58	9,22	8,04	9,75	3,84	5,75	8,63	4,30
V	5,52	14,05	-	7,62	9,24	8,06	9,75	3,84	5,90	8,71	4,30
VI	5,50	14,19	-	7,56	9,26	8,10	9,80	3,84	5,92	8,77	4,29
VII	5,50	14,20	-	7,66	9,30	8,10	9,85	3,86	5,90	8,77	4,28
VIII	5,56	14,35	-	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	-	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	-	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
XI	5,58	14,35	-	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
XII	5,50	14,15	-	7,88	9,42	8,30	9,90	3,82	5,75	8,49	4,23
2011 I-XII	5,53	14,10	x	7,63	9,25	8,05	9,82	3,84	5,89	8,78	4,27
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2011</u> XI 2011	99	99	x	100	101	102	100	100	97	95	100
<u>XII 2011</u> XII 2010	102	105	x	109	105	108	102	105	100	101	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

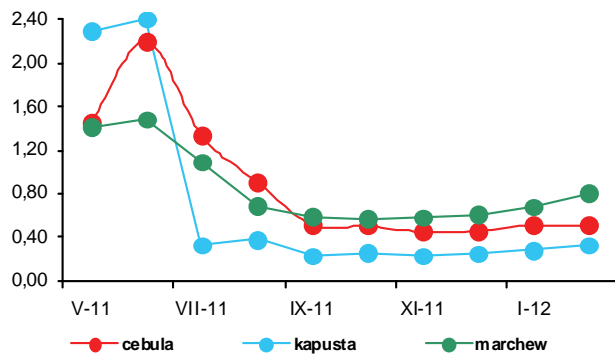
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

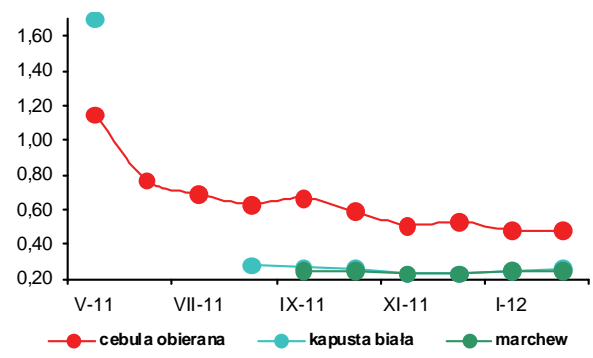
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2010 V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

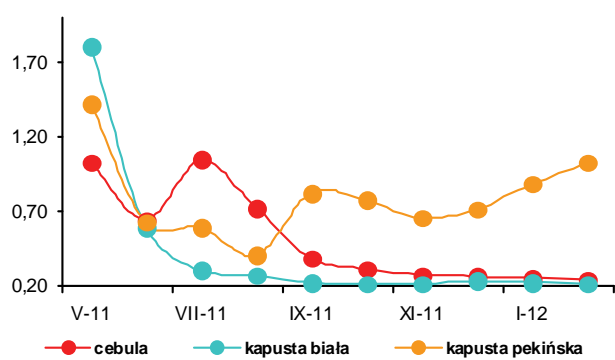
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

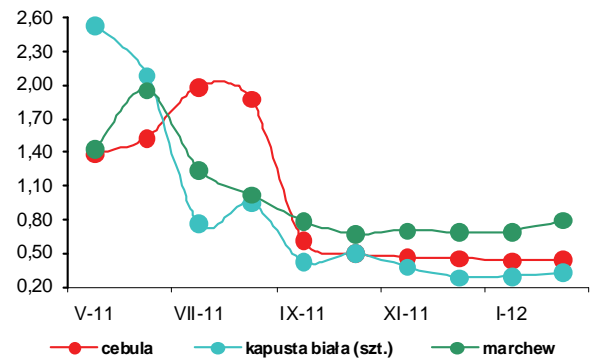
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

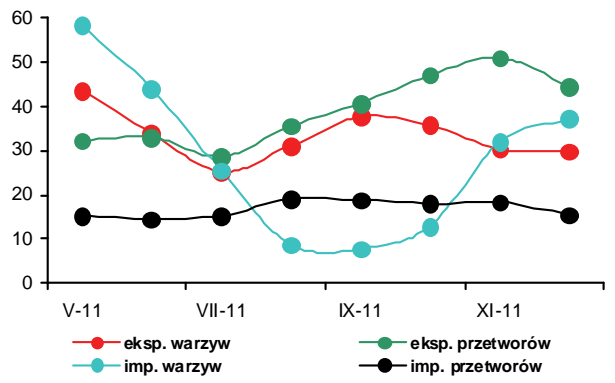
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

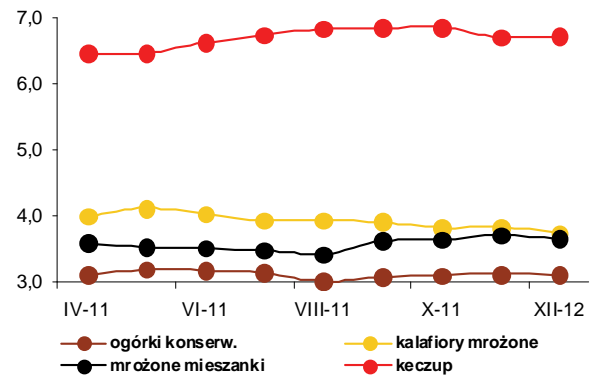
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

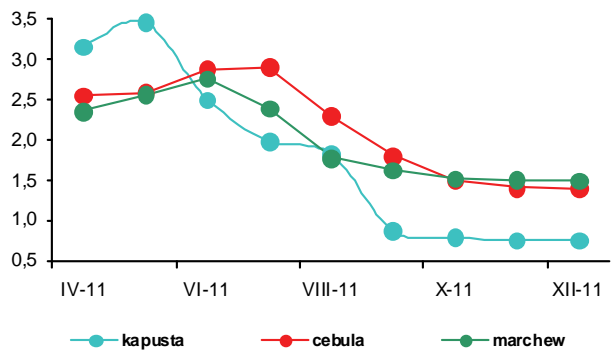
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

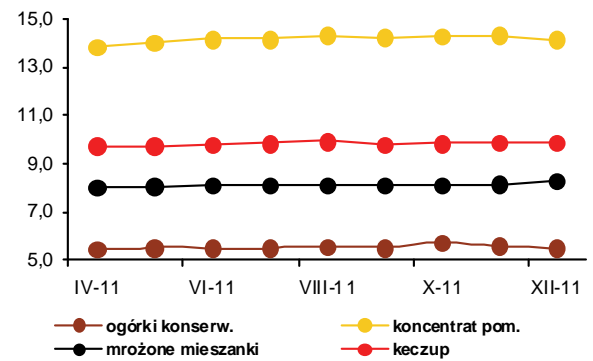
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W lutym 2012 r. średnie ceny jabłek i gruszek na rynkach hurtowych były odpowiednio o 20% i o 13% niższe niż w lutym roku poprzedniego. Ceny płacone za jabłka w skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze i oferowane przez firmy eksportowe zmniejszyły się o 23%, a ceny jabłek płacone przez zakłady przetwórcze wzrosły o 2%. Wzrost cen w segmencie jabłek przemysłowych spowodowany był ich niedoborem w zakładach wytwarzających zagęszczony sok jabłkowy. Na rynkach hurtowych tańsze niż w lutym 2011 r. były cytryny i pomarańcze. Nie zmieniły się ceny bananów. Podrożały natomiast winogrona (o 7%) i mandarynki (o 12%). W porównaniu do stycznia 2012 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 6%, w spółdzielniach ogrodniczych o 5%, a płacone przez firmy eksportowe o 18%. W skupie na eksport podrożały także gruszki (o 32%). Na rynkach hurtowych wyższe były ceny bananów (o 21%) i mandarynek (o 3%). Natomiast na rynkach hurtowych tańsze były pomarańcze (o 7%), winogrona (o 7%) oraz cytryny (o 4%).

W 2011 r. w relacji do roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 9,3%, przy wzroście cen żywności o 5,4 %. Ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosły o 21,9%, a owoców południowych obniżyły się o 6,7%. Przetwory owocowe podrożały o 10%.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w grudniu 2011 r. w relacji do grudnia roku poprzedniego o 8% do 37,3 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków pitnych jabłkowych (o 23%) i wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 15%). Wyższa była łączna produkcja pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 4%). Produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych obniżyła się o 2%, dżemów o 4%, a owoców mrożonych o 7%. Produkcja soków zagęszczonych

zwiększyła się o 121%. W całym 2011 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do roku poprzedniego o 15% do 443,5 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 30%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 19%, dżemów o 12%, a owoców mrożonych o 9%. W całym 2011 r. wyższe niż w 2010 r. były średnie ceny zbytu wszystkich objętych badaniem przetworów owocowych, a najbardziej (o 32%) zwiększyły się ceny zbytu dżemów wytwarzanych z czarnych porzeczek i truskawek.

W grudniu 2011 r. rozmiary eksportu owoców świeżych były o 71%, a przetworów owocowych o 6% wyższe niż w grudniu roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zadecydowało zwiększenie sprzedaży jabłek i gruszek odpowiednio o 113 i 79%. W grupie przetworów owocowych najbardziej wzrósł eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 56%) i truskawek w puszkach (o 20%). Eksport mrożonek obniżył się o 7%, a wiśni w puszkach o 10%. W wyniku obniżenia cen eksportowych większości owoców – głównie jabłek (o 21%) wpływy z eksportu owoców świeżych wzrosły mniej niż wolumen sprzedaży. Wpływy z eksportu przetworów owocowych wzrosły natomiast bardziej niż ich wolumen (o 9%) w wyniku wzrostu cen mrożonek i przetworów puszkowanych. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wzrosły w relacji do grudnia 2010 r. o 16% do 99,1 mln euro. Niższy był wolumen importu wszystkich owoców cytrusowych i bananów oraz jabłek, a także przetworów (z wyjątkiem mrożonek). Obniżenie cen importowych owoców świeżych spowodowało zmniejszenie wartości ich importu. Natomiast ceny przetworów owocowych wzrosły, co w konsekwencji doprowadziło do mniejszego niż wolumenu obniżenia wartości przywozu przetworów. W grudniu 2011 r. ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami zmniejszyło się w relacji do grudnia roku poprzedniego o 36% i wyniosło 21,0 mln euro.

Relatywnie niski poziom sprzedaży w I połowie roku zadecydował o spadku w całym 2011 r. w relacji do roku poprzedniego wolumenu sprzedaży owoców świeżych oraz przetworów owocowych o 15%. Rozmiary importu przetworów wzrosły o 3%, a owoców obniżyły się o 1%. Wartość eksportu owoców i ich przetworów była wyższa o 16,6% niż w 2010 r. i wyniosła 1 351,3 mln euro. Wartość importu zwiększyła się o 3,3% do 1308,9 mln euro. Dodatkowo saldo handlu zagranicznego całą tą grupą towarową wyniosło 42,4 mln euro, wobec ujemnego w wysokości 107,6 mln euro w 2010 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
II	1,92	3,18	-	-	-	-	-
III	2,10	3,37	-	-	-	-	-
IV	2,39	3,18	-	-	-	-	-
V	2,50	-	-	-	-	-	-
VI	2,63	-	3,93	-	-	-	-
VII	2,13	-	-	2,80	2,84	2,21	2,19
VIII	1,65	2,18	-	2,30	3,30	1,82	1,65
IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
2011 I-XII	1,86	2,58	3,93	2,69^a	3,71	2,35	2,01^a
2012 I	1,40	2,34	-	-	-	-	-
II	1,47	2,52	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>II 2012</u> I 2012	105	108	x	x	x	x	x
<u>II 2012</u> II 2011	77	79	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,40	3,87	3,10	1,50	4,00	2,63	-	-	-	-
VII	0,43	4,85	3,80	1,66	4,17	2,24	-	2,44	1,84	-
VIII	0,42	-	-	-	-	2,27	0,74	2,65	2,05	0,92
IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,57	4,01^a	3,22^a	1,62^a	4,17^a	2,28^a	0,77^a	2,46^a	1,87^a	1,00^a
2012 I	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>II 2012</u> I 2012	98	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>II 2012</u> II 2011	102	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-
II ^a	1,76	2,16	2,14	1,83	1,67	1,73	1,69	2,50	2,50	-	-	-
III ^a	1,92	2,29	2,26	2,07	1,92	1,98	1,98	-	-	-	-	-
IV ^a	2,09	2,40	2,32	2,13	2,07	2,10	2,09	-	-	-	-	-
V ^a	2,46	2,40	2,85	2,61	2,51	2,53	2,51	-	-	-	-	-
VI ^a	2,47	-	-	2,67	2,54	2,64	2,60	-	-	4,84	5,00	-
VII	2,00	-	-	2,88	2,50	2,65	-	-	-	-	5,25	-
VIII	1,07	-	-	-	-	-	-	1,83	-	-	-	1,35
IX	0,79	1,08	-	-	-	-	0,82	1,61	1,65	-	-	1,30
X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
XII	1,05	1,50	1,41	1,02	0,97	0,97	0,98	1,85	1,82	-	-	-
2011 I-XII	1,58	1,79	1,88	1,86	1,73	1,79	1,59	1,92	1,93	4,84	5,13	1,53
2012 I	1,15	1,68	1,55	1,12	1,08	1,08	1,09	2,12	2,07	-	-	-
II	1,36	1,90	1,73	1,33	1,24	1,25	1,25	2,80	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>II 2012</u> <u>I 2012</u>	118	113	112	119	115	116	115	132	x	x	x	x
<u>II 2012</u> <u>II 2011</u>	77	88	81	73	74	72	74	112	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2010 XII	8 202	12 812	19 402	6 987	11 001	3 553	4 898
2010 I-XII	94 514	155 268	271 377	132 754	278 160	45 952	89 016
2011 I	4 466	8 120	19 506	1 803 ^b	10 869	3 531	4 485
II	4 062	5 567	19 501	1 834 ^b	11 190	4 227	4 883
III	6 517	9 649	25 715	1 202 ^b	10 562	4 826	5 461
IV	7 234	11 819	19 108	980 ^b	8 520	4 383	5 236
V	7 353	11 461	20 492	1 227 ^b	8 366	3 847	5 045
VI	7 151	8 542	16 017	1 702 ^b	65 466	4 733	4 902
VII	6 227	7 897	22 384	12 728	86 230	4 393	5 075
VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
XI	7 808	9 880	25 019	28 823	11 088	3 807	4 707
XII	6 321	10 915	20 098	15 439	10 231	3 410	4 776
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	81	110	80	54	92	90	101
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	77	85	104	221	93	96	98

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011*												XII 2011 XII 2010 (%)				
	2010						2011*						XI	XII	I-XII		
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	
Owoce świeże	27 098	53 903	912 600	68 949	88 404	110 846	75 582	59 109	45 456	35 204	35 183	40 571	51 492	69 949	91 932	772 679	171
Jabłka	13 978	29 432	724 700	49 228	72 790	96 679	64 074	48 015	18 554	5 980	9 350	20 536	35 196	49 035	62 619	532 058	213
Gruszki	1 641	1 813	12 100	965	1 278	2 037	1 912	1 532	763	251	883	2 183	5 304	4 786	3 253	25 147	179
Truskawki	76	38	15 043	31	28	61	155	300	11 980	1 016	228	39	65	30	5	13 937	13
Sliwki	158	59	7 081	1	3	5	11	43	170	834	3 286	3 927	1 114	12	14	9 420	24
Maliny	167	265	16 142	62	31	178	62	36	238	4 515	4 971	5 503	1 103	142	42	16 882	16
Wiśnie	9	11	4 617	-	21	16	-	-	649	4 225	856	4	129	-	20	5 920	180
Przetwory owocowe	52 659	42 529	743 207	42 960	45 083	50 160	48 415	48 578	52 424	65 132	57 064	56 382	61 527	62 266	45 079	635 069	106
Zagęszczony sok jabłkowy	17 172	12 358	236 921	9 827	11 361	14 611	16 106	18 155	13 495	14 314	12 690	15 009	26 750	28 779	19 258	200 356	156
Truskawki w puszkach	653	543	7 978	356	452	504	575	458	2 024	678	579	472	513	392	650	7 653	120
Wiśnie w puszkach	473	346	7 690	356	338	380	311	171	181	231	714	858	402	377	312	4 632	90
Dżemy	2 195	1 974	27 794	1 617	2 125	2 220	2 283	1 965	3 345	2 209	2 362	2 739	2 112	2 631	2 027	27 637	103
Mrożonki	20 545	14 914	308 074	21 173	20 659	22 105	19 093	17 717	22 277	35 618	27 122	24 349	20 339	18 609	13 924	262 986	93
Owoce świeże	15 111	28 945	365 055	32 495	40 125	50 360	34 999	29 081	36 880	31 124	28 664	22 414	21 308	28 528	37 153	393 131	128
Jabłka	5 419	11 362	203 708	18 968	29 015	39 718	26 684	21 023	9 387	2 658	3 505	6 294	10 324	14 702	18 587	200 866	164
Gruszki	1 148	1 198	7 672	599	851	1 475	1 208	992	597	171	491	1 138	2 624	2 331	1 676	14 153	140
Truskawki	106	59	15 479	29	38	83	222	439	14 560	1 358	371	92	114	65	15	17 386	25
Sliwki	110	41	4 489	1	2	10	13	30	131	640	2 045	2 328	743	10	16	5 969	40
Maliny	316	473	17 953	118	80	381	130	78	331	4 059	3 826	4 393	940	233	80	14 647	17
Wiśnie	7	8	4 664	-	37	12	-	-	637	3 883	681	5	128	-	21	5 404	276
Przetwory owocowe	70 732	56 840	794 257	56 379	62 523	71 135	66 521	67 091	85 332	113 824	101 132	88 661	89 724	93 907	61 945	958 175	109
Zagęszczony sok jabłkowy	21 020	16 266	182 839	12 878	16 172	22 086	22 413	25 824	20 669	21 119	17 716	19 755	33 713	38 728	22 678	273 751	139
Truskawki w puszkach	926	702	10 222	585	628	737	814	668	2 727	1 246	882	719	770	630	1 002	11 407	143
Wiśnie w puszkach	567	387	7 669	470	415	496	406	276	299	345	966	1 142	527	636	455	6 433	118
Dżemy	3 918	3 335	40 255	2 435	3 588	3 563	3 861	3 051	4 816	3 765	3 880	5 313	3 665	4 574	3 240	45 751	97
Mrożonki	25 809	19 685	326 690	27 109	26 073	27 558	24 000	23 127	29 393	50 738	40 698	32 318	27 206	26 237	19 615	354 072	100

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010											2011*											XII 2011 XII 2010 (%)
	2010											2011*											
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII							
Owoce świeże	109 807	140 484	1 204 766	106 375	98 880	102 786	84 340	92 164	90 143	126 192	119 426	86 734	79 130	96 484	110 841	1 193 496	79						
Banany	19 942	18 184	257 571	14 792	16 646	21 650	19 001	20 794	20 863	18 817	16 301	17 130	18 146	23 066	15 950	223 157	88						
Owoce cytrusowe	52 351	94 644	447 851	73 169	61 842	50 374	32 844	24 196	12 412	10 294	9 655	12 668	26 256	45 025	74 551	433 285	79						
Brzoskwinie i nekt.	888	191	93 977	13	23	110	56	2 531	14 361	33 330	33 020	14 180	1 341	248	299	99 511	157						
Winogrona	7 817	2 038	81 764	1 477	1 454	4 160	5 513	6 247	1 484	3 895	16 515	14 583	10 557	7 908	2 723	76 518	134						
Arbuzy	385	346	98 102	414	203	580	1 931	8 288	19 682	40 231	20 660	3 816	252	295	622	96 974	180						
Jabłka	11 207	1 631	40 733	2 652	3 585	7 235	5 406	11 651	9 020	5 043	3 608	7 037	3 083	2 132	1 447	61 898	89						
Przetwory razem	36 140	33 358	296 688	26 697	24 680	28 567	25 722	22 297	19 411	22 392	24 490	28 320	24 689	27 650	30 063	304 976	90						
Soki zagęszczone	17 418	17 854	125 748	14 056	9 269	8 912	9 290	6 951	7 991	7 556	8 375	12 347	11 170	11 466	11 240	118 623	63						
-sok pomarańczowy	3 701	3 395	40 076	2 312	1 587	2 633	3 528	2 516	2 385	2 016	1 802	2 532	2 594	2 646	2 856	29 408	84						
Mrożonki	3 103	2 008	33 930	1 855	2 384	3 221	2 805	3 551	3 128	5 757	5 253	4 912	2 664	2 814	2 940	41 284	146						
Susze	1 676	1 227	13 774	1 208	1 181	1 111	801	718	736	1 189	1 131	1 923	1 446	2 363	1 023	14 831	83						
Dżemy	899	696	7 646	503	659	875	519	624	523	770	789	661	726	649	433	7 731	62						
Przetwory puszkow.	12 843	11 442	112 928	8 918	10 760	14 204	12 115	10 231	6 736	7 034	8 741	8 336	8 323	10 047	14 188	119 634	124						
-ananasy	1 760	2 021	18 075	1 246	1 586	2 370	2 448	1 578	1 132	1 607	1 528	771	1 073	1 537	1 780	18 656	88						
-brzoskwinie	4 737	3 596	33 102	2 211	2 266	4 514	3 400	1 856	1 495	1 788	1 924	2 543	2 559	4 111	3 168	31 834	88						
Owoce świeże	78 867	95 066	867 254	74 015	73 238	79 671	69 621	74 768	64 778	71 089	71 769	63 630	62 114	73 818	72 513	851 023	76						
Banany	11 637	13 944	155 382	11 236	12 289	13 012	12 578	13 139	10 303	8 486	7 791	8 588	8 997	11 055	7 880	125 352	57						
Owoce cytrusowe	31 654	56 264	290 848	40 969	35 933	30 305	18 652	14 436	8 745	7 281	6 783	8 855	16 930	26 845	40 039	255 772	71						
Brzoskwinie i nekt.	569	199	74 034	25	46	200	90	2 608	13 206	21 907	19 110	9 267	1 011	136	184	67 788	92						
Winogrona	9 372	3 608	89 971	2 991	2 979	6 077	7 817	9 148	2 175	5 006	13 712	11 634	10 215	9 561	3 998	85 313	111						
Arbuzy	219	211	27 038	249	179	417	1 375	5 279	7 685	6 367	3 011	873	179	148	331	26 091	157						
Jabłka	3 103	1 119	15 565	1 597	2 354	4 616	3 558	7 538	6 927	3 973	1 576	1 444	818	1 164	1 046	36 612	94						
Przetwory razem	48 544	48 730	399 611	37 428	33 180	38 101	36 038	29 111	29 135	38 824	42 253	45 786	38 079	42 382	47 584	457 901	98						
Soki zagęszczone	22 757	24 967	157 654	19 757	13 246	13 666	13 398	9 940	11 825	11 590	11 701	18 145	15 104	17 175	17 984	173 531	72						
-sok pomarańczowy	5 751	6 154	55 979	4 008	2 776	4 798	5 869	4 223	4 225	3 591	3 349	4 755	5 119	5 414	5 938	54 063	96						
Mrożonki	4 406	2 884	48 378	2 757	2 931	4 897	3 374	4 851	4 252	13 523	13 258	9 240	4 592	5 256	4 538	73 469	157						
Susze	3 701	2 993	28 572	3 042	2 603	2 919	1 757	1 924	1 716	1 858	2 058	3 272	3 077	4 983	2 051	31 259	69						
Dżemy	1 022	1 100	11 061	855	1 146	1 324	883	1 253	786	1 195	1 435	1 085	1 380	1 107	861	13 311	78						
Przetwory puszkow	16 310	16 507	150 221	10 774	12 942	14 973	16 308	10 838	10 157	10 418	13 533	13 792	13 345	13 397	21 785	162 262	132						
-ananasy	1 512	1 768	14 328	1 093	1 346	2 030	2 085	1 472	977	1 359	1 428	726	963	1 361	1 533	16 374	87						
-brzoskwinie	2 783	2 121	19 184	1 249	1 390	2 797	2 105	1 209	1 035	1 179	1 335	1 895	1 955	3 243	2 500	21 891	118						

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2010 XII	0,38	0,65	2,06	-	2,24	1,07	1,16	0,97	1,55	1,21	1,34
2010 I-XII	0,28	0,63	1,01	0,60	1,06	1,03	0,92	0,79	0,86	1,27	1,01
2011 I	0,39	0,62	0,94		1,92	1,00	1,17	1,19	1,55	1,64	1,32
II	0,40	0,67	1,37	1,17	2,61	1,74	1,20	1,07	1,74	1,39	1,23
III	0,41	0,72	1,36	0,71	2,14	0,71	1,23	1,04	1,76	1,46	1,31
IV	0,42	0,63	1,43		2,09		1,19	1,15	1,65	1,41	1,31
V	0,44	0,65	1,46		2,20	1,00	1,19	1,16	1,66	1,46	1,61
VI	0,51	0,78	1,22	2,68	1,39	0,98	1,33	1,09	1,71	1,35	1,66
VII	0,44	0,68	1,34	1,32	0,90	0,92	1,59	1,29	1,81	1,84	1,49
VIII	0,37	0,56	1,63	1,39	0,77	0,80	1,56	1,35	1,73	1,52	1,35
IX	0,31	0,52	2,37		0,80	1,46	1,62	1,29	1,51	1,52	1,33
X	0,29	0,49	1,75		0,85	1,00	1,61	1,24	1,37	1,50	1,31
XI	0,30	0,49	2,17	1,99	1,64		1,55	1,21	1,51	1,61	1,69
XII	0,30	0,52	2,86	1,51	1,91	1,05	1,50	1,10	1,33	1,54	1,46
2011 I-XII	0,38	0,56	1,25	1,33	0,87	0,91	1,39	1,22	1,57	1,49	1,39
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2011</u> XI 2011	100	106	132	76	116	x	97	91	88	96	86
<u>XII 2011</u> XII 2010	79	80	139	x	85	98	129	113	86	127	109

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,94	1,92	1,90	1,91	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
II	2,05	1,89	1,85	1,99	1,75	3,39	-	-	-	-	4,77	3,62	3,88	3,57	12,20
III	2,34	2,20	2,19	2,15	2,10	3,43	16,63	-	-	-	4,60	3,56	4,11	3,65	11,16
IV	2,54	2,35	2,25	2,20	2,14	3,63	-	-	-	-	4,14	3,39	4,25	3,72	8,20
V	2,62	2,45	2,38	2,38	2,25	3,59	-	-	-	-	4,16	3,43	4,43	3,77	8,17
VI	3,01	2,80	2,99	2,98	2,79	3,45	5,86	4,63	6,05	-	3,68	4,08	4,31	3,70	9,78
VII	2,15	2,08	1,98	1,88	1,95	3,79	10,47	4,52	13,50	2,69	2,95	4,08	5,39	4,07	6,69
VIII	1,88	1,82	1,78	1,75	1,81	3,62	9,68	4,82	14,00	2,26	2,94	4,10	5,64	4,10	5,48
IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
2011 I-XII	2,02	1,93	1,91	1,92	1,86	3,21	10,29	4,66	11,18	2,81	3,75	3,84	4,76	3,95	8,18
2012 I	1,54	1,52	1,57	1,59	1,54	2,77	-	-	-	-	3,95	3,71	4,21	3,82	14,16
II	1,64	1,60	1,65	1,60	1,65	2,95	-	-	-	-	4,77	3,58	4,35	3,55	13,11
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>II 2012</u> I 2011	106	105	105	101	107	121	x	x	x	x	121	96	103	93	93
<u>II 2012</u> II 2011	80	85	89	80	94	87	x	x	x	x	100	99	112	99	107

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2010 XI	5,83	6,13	6,10	1,77	2,26
2010 XII	5,83	6,13	6,00	1,77	2,04
2010 I-XII	5,93	6,26	6,32	1,72	2,04
2011 I	-	-	6,50	1,75	2,05
II	7,20	6,37	8,27	1,79	2,10
III	7,53	6,37	8,27	1,81	2,16
IV	7,40	6,27	8,17	1,84	2,20
V	6,90	6,33	8,30	1,84	2,24
VI	-	-	8,43	1,85	2,24
VII	7,77	-	8,50	1,86	2,22
VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
XII	8,03	-	8,80	1,97	2,32
2011 I-XII	7,81	6,34	8,36	1,86	2,21
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XII 2011</u> XI 2011	97	x	99	103	101
<u>XII 2011</u> XII 2010	138	x	147	111	114

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2010 XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
2010 I-XII	2,58	5,41	5,29	10,70	9,48	16,57	10,65	4,85	5,64	6,82	6,71
2011 I	3,31	5,90	-	-	-	-	14,92	5,11	5,00	5,34	4,85
II	3,41	5,98	-	-	-	-	14,94	5,61	4,81	5,14	4,96
III	3,65	6,05	-	-	-	-	13,68	5,49	4,76	4,89	5,30
IV	3,90	6,17	-	-	-	-	11,21	5,36	4,90	4,82	5,59
V	4,34	6,28	-	23,80	14,71	-	10,96	5,23	4,90	4,97	5,80
VI	4,77	6,30	9,66	11,93	6,82	-	10,84	4,75	5,13	5,59	6,14
VII	4,80	6,31	6,75	13,05	10,86	17,24	11,18	4,26	5,25	5,86	6,60
VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
XII	2,50	4,96	-	-	-	-	10,40	4,53	4,93	4,93	4,75
2011 I-XII	3,53	5,63	5,88	16,26	10,80	16,06	10,59	4,78	5,17	5,29	5,95
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2011</u> XI 2011	102	104	x	x	x	x	120	100	85	97	84
<u>XII 2011</u> XII 2010	78	87	x	x	x	x	88	93	97	91	98

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jablkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2010 XI	12,69	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
2010 I-XII	12,63	3,62	4,28	15,23	6,71	5,45
2011 I	12,72	3,67	4,30	15,88	6,94	5,51
II	12,78	3,70	4,36	16,14	6,98	5,54
III	12,89	3,72	4,36	16,24	7,06	5,55
IV	12,97	3,69	4,33	15,98	7,04	5,48
V	12,97	3,74	4,38	16,14	7,02	5,48
VI	13,00	3,78	4,45	16,26	7,04	5,49
VII	13,03	3,77	4,47	16,28	7,08	5,52
VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
XII	13,83	3,73	4,42	16,34	7,22	5,99
2011 I-XII	13,12	3,74	4,40	16,22	7,10	5,63
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	102	99	100	100	99	101
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	109	102	104	105	106	111

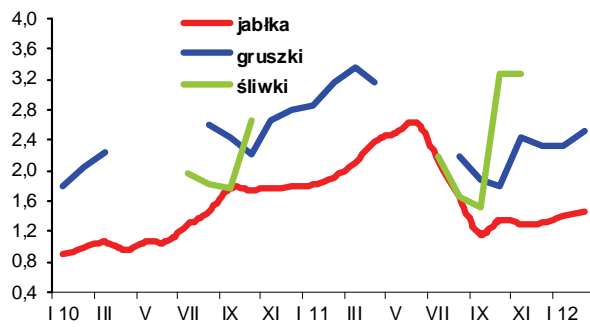
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

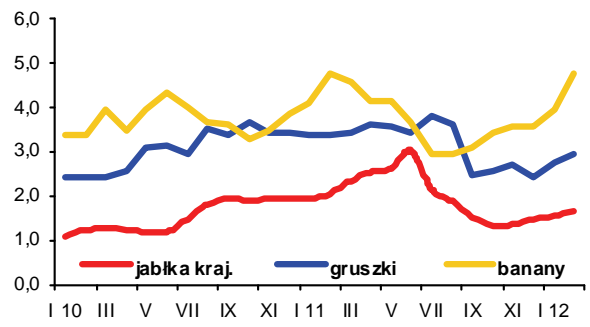
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2010 VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-
II	84	85	-	64	68	-
III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-
2012 I	85	68	-	65	62	-
II	85	65	-	60	58	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

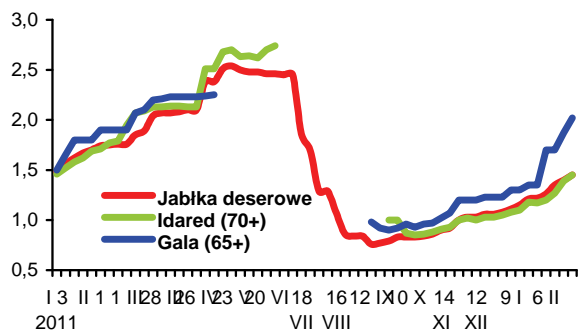
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2010 - 2012 r. (zł/kg)

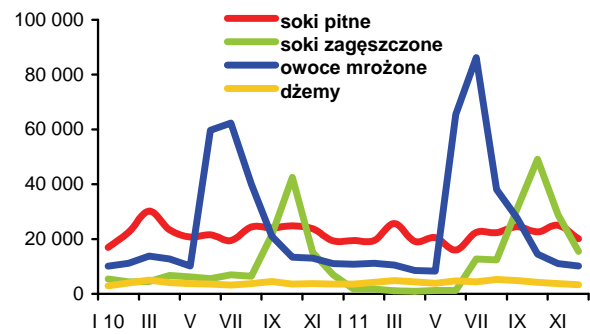
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2010 -2012 (zł/kg)

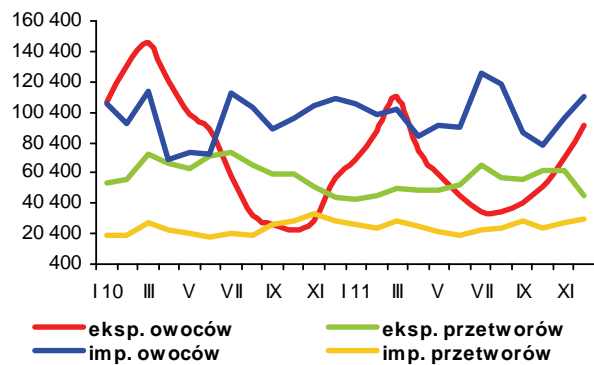
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2011 r. do I 2012 r. (zł/kg)

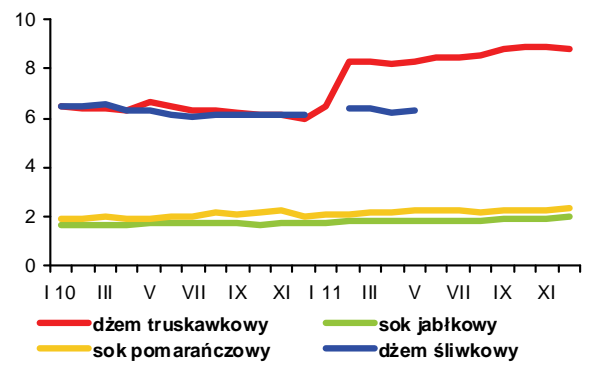
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (tony)

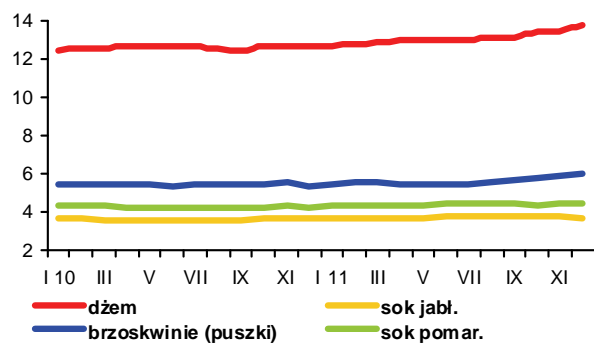
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2010 i 2011 r. (tony)

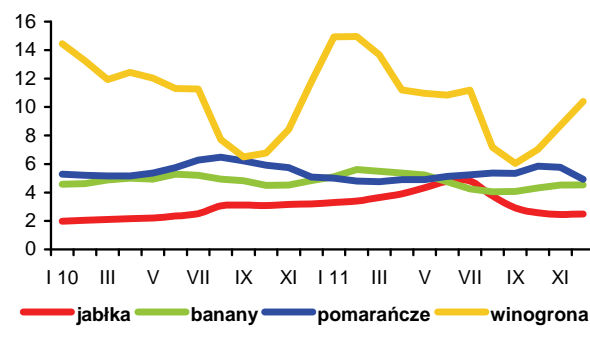
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Od listopada 2011 r. notowany jest spadek cen podstawowych produktów mlecznych na światowych giełdach towarowych. Na początku lutego 2012 r. ceny masła wynosiły 3500-4350 USD/t i były o ok. 2% niższe niż przed miesiącem. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku spadły do 3000-3200 USD/t, sera Cheddar do 4430-6300 USD/t, a kazeiny do 10620-11230 USD/t, tj. w granicach 1-1,5%. Stabilne pozostały ceny pełnego mleka w proszku (3600-3800 USD/t).

Na rynku krajowym utrzymują się wysokie ceny skupu mleka surowego, które w 2011 r. były średnio o 13,6% wyższe niż w roku poprzednim. W styczniu 2012 r. przeciętna cena skupu mleka spadła do 126,96 zł/hl, tj. o 1,8% w porównaniu z grudniem 2011 r., ale była o 10,5% wyższa niż przed rokiem. Mleko o standardowych parametrach staniało do 126,31 zł/100 kg. W styczniu br. odnotowano wzrost cen jałówek na targowiskach do 1900 zł/szt., tj. o 2,2% w stosunku do grudnia ubiegłego roku. Za krowę mleczną płacono, podobnie jak przed miesiącem, ok. 2740 zł/szt. W ciągu roku bydło mleczne podrożało o 10-14%.

Dobra koniunktura na światowym rynku mleka, szczególnie w I połowie 2011 r. oraz wzrost cen uzyskiwanych w eksporcie znalazły odzwierciedlenie w cenach zbytu przetworów mlecznych, które od grudnia 2010 r. do grudnia 2011 r. wzrosły średnio o 8,5%. Od początku 2012 r., pod wpływem spadku cen produktów mlecznych na rynku światowym, krajowe przetwory mleczne tanieją. W styczniu 2012 r. (według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej) ceny zbytu płynnych przetworów spadły średnio o 2%, trwałych o 1,1%, a serów i twarogów o 0,7% w porównaniu z grudniem 2011 r. W lutym notowano dalsze obniżki cen zbytu produktów mlecznych, zwłaszcza masła i mleka w proszku.

Wzrost średniego poziomu cen detalicznych mleka i jego przetworów w 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wyniósł 4,3% i był równy stopie inflacji, lecz mniejszy od wzrostu cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (5,4%). Najbardziej podrożały sery dojrzewające i topione (o 5,6%) oraz mleko zagęszczone i w proszku (o 5,1%), a najmniej desery mleczne (o 1,8%). Ceny masła wzrosły średnio o 8,3%.

W styczniu 2012 r. do przemysłu mleczarskiego dostarczono 768,5 mln l mleka surowego, tj. o 4,1% więcej niż w grudniu 2011 r. i o 9,3% więcej niż przed rokiem.

W grudniu ubiegłego roku znacznie wzrosła produkcja chudego mleka w proszku (o 52% w stosunku do listopada), które cieszy się dużym zainteresowaniem zwłaszcza firm krajowych. Większa była również produkcja śmietany (o 13%), masła (o 8%), mleka spożywczego (o 5%), pełnego proszku mlecznego (o 4,5%) i serów dojrzewających (o 1,2%). Wytworzono natomiast mniej jogurtów (o 18%) i pozostałych przetworów mlecznych (po ok. 9%). W skali całego 2011 r., pod wpływem zwiększonego popytu, zarówno krajowego jak i eksportowego, wyższa niż przed rokiem

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

była produkcja wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem serów topionych, śmietany i jogurtów. Najbardziej wzrosła produkcja chudego mleka w proszku (o 24%), masła i tłuszczów mlecznych (o 9%) oraz napojów mlecznych innych niż jogurty (o 7%), a najmniej mleka spożywczego (o 1,3%).

W 2011 r. poprawiły się wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej, przede wszystkim wartościowe. Według wstępnych danych wpływy z eksportu wzrosły o 15% w porównaniu z rokiem poprzednim, do rekordowego poziomu 1,39 mld EUR, w wyniku znacząco wyższych cen transakcyjnych, zwłaszcza masła (o ok. 25%). Zwiększyły się również wydatki na import (o 21% do 519 mln EUR), ale dodatnie saldo handlu zagranicznego wzrosło o 12% do 869 mln EUR. Mniej korzystne były ilościowe wyniki obrotów handlowych przetworami mlecznymi z zagranicą. Eksport wyrażony w ekwiwalencie mleka surowego zwiększył się o 1,3% do 2,16 mld l i stanowił, podobnie jak przed rokiem, 24% skupu mleka. Zdecydował o tym duży wzrost eksportu konkurencyjnego cenowo na rynku unijnym masła (o 25%), którego udział w strukturze towarowej eksportu wzrósł z 7 do ok. 10%. Większy był też eksport serwatki (o 14%), chudego mleka w proszku (o 6%) i lodów (o 3%). Zmniejszył się natomiast wywóz pełnego proszku mlecznego (o 8%), napojów mlecznych i jogurtów (o 5%) oraz nieznacznie serów, mleka płynnego i śmietany. Nie zmienił się eksport kazeiny. Import przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego wzrósł o 14,5% do 915 mln l. Zwiększono przywóz wszystkich produktów mlecznych, z wyjątkiem serwatki i kazeiny (spadek o 24% i 4%). Najsilniejszy był wzrost importu twarogów (o 31%), chudego mleka w proszku (o 24%), jogurtów i napojów mlecznych (o 20%) oraz mleka płynnego i śmietany (o 19%). Sprowadzono też więcej lodów (o 6,5%), serów dojrzewających i topionych, pełnego proszku mlecznego (o 3-4%) oraz nieznacznie więcej masła. W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zmalała o 6,5% do 1,25 mld l.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2011 I-XII	8 989,4	121,10	.
2010 XII	676,5	118,31	119,09
2011 I	703,1	114,94	116,95
II	644,5	116,15	118,78
III	731,4	119,87	121,59
IV	731,1	120,42	120,08
V	818,0	119,00	119,14
VI	823,0	119,32	118,62
VII	805,5	119,28	120,06
VIII	796,8	120,36	119,99
IX	762,6	121,23	121,10
X	751,6	123,08	123,43
XI	707,0	126,87	127,94
XII	738,1	129,28	128,67
2012 I	768,5	126,96	126,31
Wskaźnik zmian w %			
I 2012 XII 2011	104,1	98,2	98,2
I 2012 I 2011	109,3	110,5	108,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,1	341,6	177,4	371,0	266,8
2011^a I-XII	2 615,9	114,4	29,4	482,2	328,9	179,0	367,8	273,9
2010 ^a XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
XII	218,6	7,1	2,5	31,2	26,5	14,3	30,0	20,6
2011 I	208,9	7,3	3,1	42,2	22,7	15,7	30,6	19,8
II	197,4	6,6	3,4	38,1	23,3	13,6	29,5	20,6
III	231,1	7,3	2,7	45,9	25,5	14,2	34,8	19,5
IV	212,1	7,7	2,0	42,6	27,4	14,6	33,0	19,9
V	220,3	11,4	1,9	44,7	30,0	15,0	32,5	22,8
VI	209,1	13,0	2,1	43,2	30,8	13,9	27,4	22,5
VII	226,2	13,3	2,7	37,7	29,7	15,7	29,1	23,5
VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
XI	214,7	6,4	2,2	37,1	26,1	14,2	32,0	24,3
XII	226,0	9,7	2,3	30,4	29,4	15,3	29,2	24,6
Wskaźnik zmian w %								
XII 2011 XI 2011	105,3	151,6	104,5	81,9	112,6	107,7	91,3	101,2
XII 2011 XII 2010	103,4	136,6	92,0	97,4	110,9	107,0	97,3	119,4

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2010 XII	1,64	1,86	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	9,60	13,58
2011 I	1,67	1,90	9,28	12,21	15,10	15,85	0,79	5,50	9,67	13,37
II	1,69	1,94	9,89	13,03	15,51	16,10	0,76	5,53	9,77	13,54
III	1,70	1,97	10,78	14,01	15,94	16,56	0,76	5,57	9,95	14,02
IV	1,72	1,97	10,55	13,93	15,91	16,64	0,77	5,52	9,98	14,12
V	1,72	1,97	9,92	13,64	15,75	16,65	0,78	5,57	10,07	14,15
VI	1,73	1,98	9,79	13,26	15,88	16,79	0,75	5,55	10,06	14,03
VII	1,76	1,98	9,78	13,25	16,15	16,96	0,77	5,56	10,05	14,08
VIII	1,77	1,99	9,57	13,24	16,19	17,05	0,77	5,56	9,95	13,92
IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
XII	1,79	2,04	10,41	14,02	17,04	17,82	0,88	5,62	10,19	14,59
2012 I ^a	1,77	1,89	9,76	12,48	14,25	15,92	.	5,27	9,46	14,07
II ^a	1,78	1,88	9,34	12,34	12,89	15,43	.	5,24	9,27	14,02
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2012</u> <u>I 2012</u>	100,6	99,5	95,7	98,9	90,5	96,9	.	99,4	98,0	99,6
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	109,1	109,7	114,0	111,4	110,8	111,3	111,4	101,3	106,1	107,4

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 23-29 I i 20-26 II 2012 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2010 XI	2,45	2,69	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	13,13	17,92
XII	2,45	2,67	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	13,08	17,97
2011 I	2,47	2,71	13,20	3,13	4,31	0,69	1,09	1,58	13,19	18,10
II	2,49	2,69	13,42	3,15	4,31	0,69	1,08	1,59	13,26	18,12
III	2,53	2,74	13,44	3,15	4,42	0,69	1,08	1,60	13,27	18,30
IV	2,54	2,75	13,49	3,14	4,43	0,70	1,09	1,60	13,29	18,57
V	2,56	2,76	13,54	3,14	4,42	0,70	1,10	1,61	13,30	18,66
VI	2,56	2,75	13,55	3,15	4,47	0,70	1,11	1,61	13,32	18,79
VII	2,57	2,75	13,55	3,16	4,49	0,69	1,11	1,62	13,30	18,90
VIII	2,57	2,77	13,60	3,17	4,53	0,70	1,11	1,62	13,30	18,99
IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
XII	2,59	2,78	13,70	3,24	4,63	0,71	1,18	1,63	13,59	19,25
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	100,8	100,0	99,6	100,3	100,2	100,0	101,7	99,4	100,1	101,0
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	105,7	104,1	105,1	104,9	108,4	102,9	108,3	102,5	103,9	107,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2011 I-XII	107,4	151,0	33,7	255,3	120,5	54,5	50,8	14,4	79,6	36,8
2010 XI	5,5	11,7	1,7	26,2	9,9	5,4	4,3	1,9	3,4	3,5
XII	8,7	12,0	1,4	21,6	8,7	3,8	4,0	1,4	5,3	2,1
2011 I	8,6	10,8	2,6	16,0	11,7	4,4	4,5	1,3	5,7	3,8
II	8,9	11,4	5,6	15,5	11,3	4,6	4,6	1,9	5,7	4,4
III	8,4	12,5	3,4	18,7	10,9	5,7	5,0	1,6	6,9	3,4
IV	6,2	12,4	2,5	15,7	11,3	4,4	3,6	1,0	7,1	3,3
V	6,0	12,6	3,6	19,6	9,5	7,4	4,2	0,9	8,7	3,8
VI	9,1	12,4	3,3	23,4	9,7	5,8	4,3	1,1	7,7	3,2
VII	9,1	12,4	2,4	23,9	9,7	4,9	4,5	0,9	6,9	3,2
VIII	10,1	13,6	2,4	21,9	9,6	4,6	4,4	1,2	5,8	3,1
IX	13,1	13,9	2,3	28,4	10,2	3,8	4,5	1,0	5,7	2,8
X	13,3	13,9	2,2	29,7	10,0	2,4	3,9	1,6	6,3	2,5
XI	7,3	12,9	1,6	23,3	9,0	2,7	3,8	1,0	6,6	1,9
XII	7,4	12,2	1,6	19,1	7,8	3,7	3,3	1,0	6,5	1,4
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	101,4	94,6	100,0	82,0	86,7	137,0	86,8	100,0	98,5	73,7
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	85,1	101,7	114,3	88,4	89,7	97,4	82,5	71,4	122,6	66,7

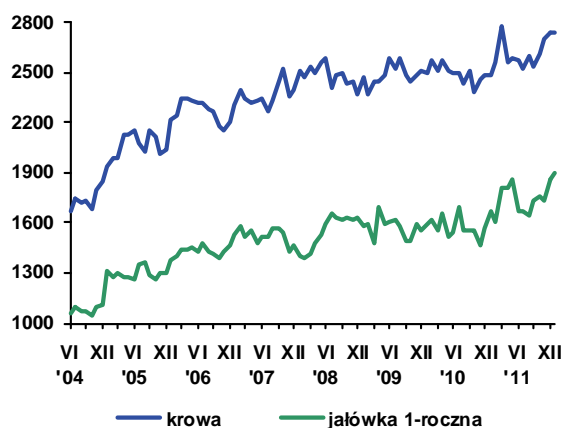
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

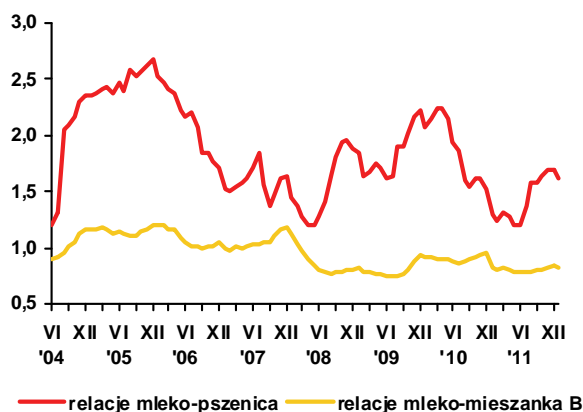
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2011 I-XII	2 325	3 205	3 963	744	1 015	1 785	3 340	4 300	763	1 148
2010 XI	2 179	3 066	3 518	614	1 012	1 419	3 254	4 244	790	942
XII	2 060	3 138	3 637	669	1 021	1 956	3 326	3 951	972	1 068
2011 I	2 302	2 986	3 580	586	998	1 741	3 039	4 024	989	984
II	2 445	3 141	3 881	848	1 041	2 027	3 311	3 875	950	1 089
III	2 448	3 263	3 912	879	1 046	1 889	3 303	4 171	598	1 183
IV	2 422	3 186	4 056	739	990	1 567	3 237	4 327	699	1 135
V	2 109	3 234	3 800	796	1 008	1 189	3 302	4 397	670	1 094
VI	2 274	3 296	3 987	795	1 055	1 295	3 463	4 320	606	1 153
VII	2 264	3 243	4 179	769	1 017	1 636	3 323	4 306	916	1 078
VIII	2 345	3 284	4 161	796	1 047	2 184	3 448	4 739	857	1 184
IX	2 382	3 236	4 271	692	1 030	2 470	3 508	4 631	871	1 246
X	2 273	3 108	4 028	621	977	2 308	3 365	4 490	785	1 214
XI	2 205	3 203	4 269	735	986	2 479	3 360	4 528	709	1 367
XII	2 375	3 248	3 727	739	982	1 738	3 453	4 151	646	1 344
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	107,7	101,4	87,3	100,5	99,6	70,1	102,8	91,7	91,1	98,3
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	115,3	103,5	102,5	110,5	96,2	88,9	103,8	105,1	66,5	125,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

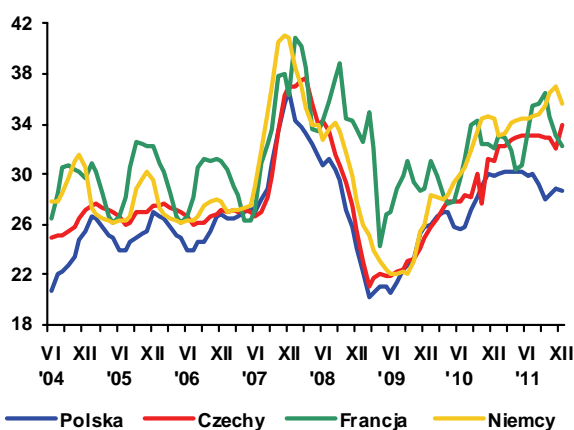
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

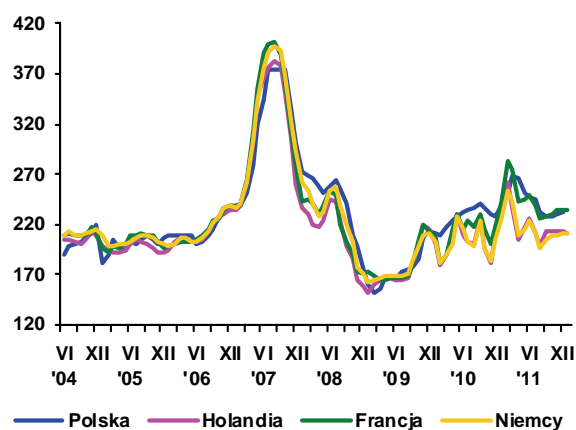
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

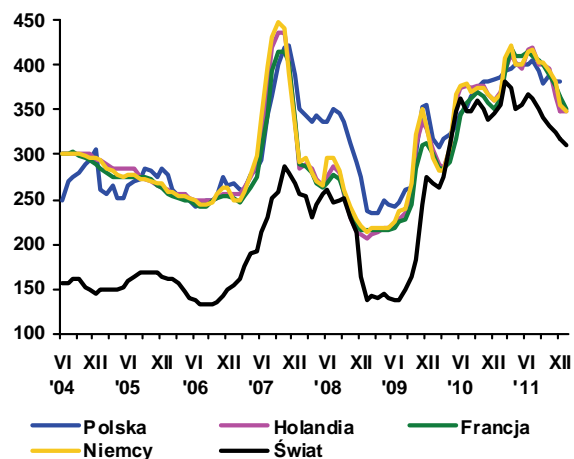
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

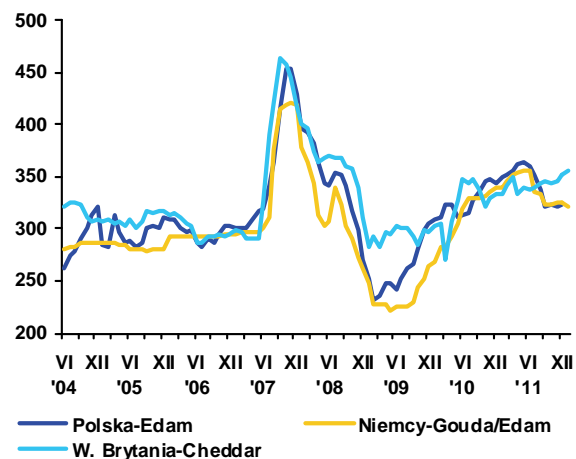
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W styczniu 2012 r. cena skupu bydła wynosiła 6,59 zł/kg i była prawie o 4% wyższa niż w poprzednim miesiącu. W lutym br., utrzymujący się przez wiele miesięcy trend wzrostowy zaczął wygasać. Zakłady mięsne płaciły za byki w wieku do 2 lat o ok. 2% mniej niż przed miesiącem (7,57 zł/kg), a ceny zakupu krów były zbliżone do poziomu z poprzedniego miesiąca (Tab. 3).

W państwach członkowskich UE ceny wołowiny ustabilizowały się na wysokim poziomie. W drugiej połowie lutego 2012 r. w UE średnia cena referencyjna tusz młodego bydła wynosiła ok. 283 EUR/100 kg i była zbliżona do poziomu z poprzedniego miesiąca. W porównaniu do analogicznego okresu 2011 r. była ona wyższa o ok. 11% (o 38 EUR/100kg), a w Polsce wzrosła o ponad 16% (do ok. 244 EUR/100kg). Skala wzrostu cen referencyjnych wołowiny na unijnym rynku była bardzo zróżnicowana. Najmniejszy wzrost cen w ciągu roku nastąpił w Czechach (o 1%), w Niemczech (o 4,5%), na Łotwie i w Portugalii (o 3%) oraz w Słowenii (o 5%). Największy zaś w Irlandii, Wlk. Brytanii, Estonii (o 19% -20%). W Danii, Holandii, Hiszpanii, Francji i na Litwie ceny były w 2011 r. o 11%-13% wyższe niż przed rokiem.

W lutym br. krajowe ceny sprzedaży ćwierci wołowych z młodych byków przestały rosnąć i były zbliżone do poziomu z poprzedniego miesiąca (13949 zł/tonę). Natomiast ceny sprzedaży ćwierci z krów były o ponad 1% wyższe niż przed miesiącem (11488 zł/tonę). Średnia cena zakupu młodych byków w klasie R wynosiła 14238 zł/tonę i była o ok. 1% niższa niż w klasie U i o niespełna 3% wyższa od ceny w klasie O (13842 zł/tonę). Różnica cen między najwyższą i najniższą klasą jakościową wynosiła ok. 4% (556 zł/tonę).

Rok 2011 r. był bardzo korzystny dla polskiego handlu wołowiną. Wartość eksportu mięsa wołowego i chłodzonego wyniosła 812 mln EUR i była prawie o 10% (ok. 71 mln EUR) wyższa niż w 2010 r. O większych wpływach decydowały wyłącznie wysokie ceny

wołowiny, bo wolumen eksportu był o 4% mniejszy niż w 2010 r. Eksport mięsa wołowego chłodzonego wyniósł 224,5 tys. ton i był o 8,4 tys. ton mniejszy niż w 2010 r., a eksport mięsa wołowego mrożonego 40,5 tys. ton i było to o ponad 2 tys. ton mniej niż w 2010 r. W I półroczu 2011 r. zrealizowano ok. 53% rocznego eksportu. W II półroczu 2011 r. na skutek spadku krajowej produkcji wołowiny eksport był mniejszy niż przed rokiem.

Głównym rynkiem zbytu wołowiny chłodzonej była Turcja, do której Polska sprzedała ponad 61 tys. ton tego mięsa, po cenie 2,85 EUR/kg, a udział Turcji w wartości wywozu wołowiny chłodzonej stanowił ok. 25%. Zmniejszyła się sprzedaż wołowiny do największych odbiorców w UE: o 29% do Włoch (z 55,6 do 39,2 tys. ton), o 22% do Niemiec (z 41 do 32,7 tys. ton), o 20% do Holandii (z 48,4 do 38,6 tys. ton). W tych krajach uzyskiwane ceny za wołowinę kształtowały się w granicach 2,57-3,29 EUR/kg i były o 13% -18% wyższe niż w 2010 r. Wysokie ceny wołowiny w UE sprawiły, że średnia cena w jej eksporcie wzrosła o ok. 12% (z 2,73 do 3,06 EUR/kg).

Eksport bydła wyniósł w 2011 r. 86,8 tys. sztuk i był o 400 tys. mniejszy niż w 2010 r. Nastąpił 17% spadek wywozu cieląt – z 318,7 tys. sztuk w 2010 r. do 262,6 tys. sztuk w 2011 r. Ich eksport do Włoch zmniejszył się o 28% (z 105 do 82,7 tys. sztuk), do Hiszpanii o 30% (z 37,7 do 26,7 tys. sztuk), a do Holandii o ponad 7% (do 133,6 tys. ton). Ceny w eksporcie cieląt do Hiszpanii były o ok. 1% niższe niż w 2010 r., a do Włoch i Holandii wzrosły odpowiednio o ponad 6% i 3%. W 2011 r. wartość eksportu żywca wołowego i cielęcego obniżyła się o ok. 4% (do 100,4 mln EUR), mimo wzrostu cen na niektórych rynkach.

Wysokie ceny wołowiny na rynku światowym sprawiły, że wartość importu żywca i mięsa wołowego zwiększyła się w 2011 r. o ponad 4 mln EUR (do 58,4 mln EUR) w porównaniu do roku poprzedniego. Import był relatywnie niski w porównaniu do eksportu, a dodatnie saldo obrotów żywcem i mięsem wołowym wzrosło w 2011 r. o 8% do 854 mln EUR.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	35,1	1,8	30,5	1,9
	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	I	12,1	24,2	1,6	21,5	1,5
	II	12,2	29,1	1,8	26,9	2,0
	III	15,0	27,9	2,2	27,1	1,8
	IV	12,3	27,4	2,1	23,7	1,9
	V	13,9	25,1	1,9	23,1	2,0
	VI	12,3	23,1	1,6	21,3	1,9
	VII	13,2	25,0	2,1	21,8	1,2
	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0	23,8	1,7	19,7	2,5
	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	I	10,7				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	I	5,23	7,83	20,10	21,09	3,89	4,03
	II	5,33	7,42	20,34	21,29	3,81	3,99
	III	5,71	8,05	20,62	21,39	3,61	3,74
	IV	5,75	8,36	20,95	21,68	3,64	3,77
	V	5,80	8,23	21,36	21,93	3,68	3,78
	VI	5,65	8,32	21,29	22,04	3,76	2,64
	VII	5,52	8,42	21,38	22,06	3,87	3,99
	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	I	6,59					
w % ceny	sprzed roku	126,0	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	103,8	-	-	-	-	-

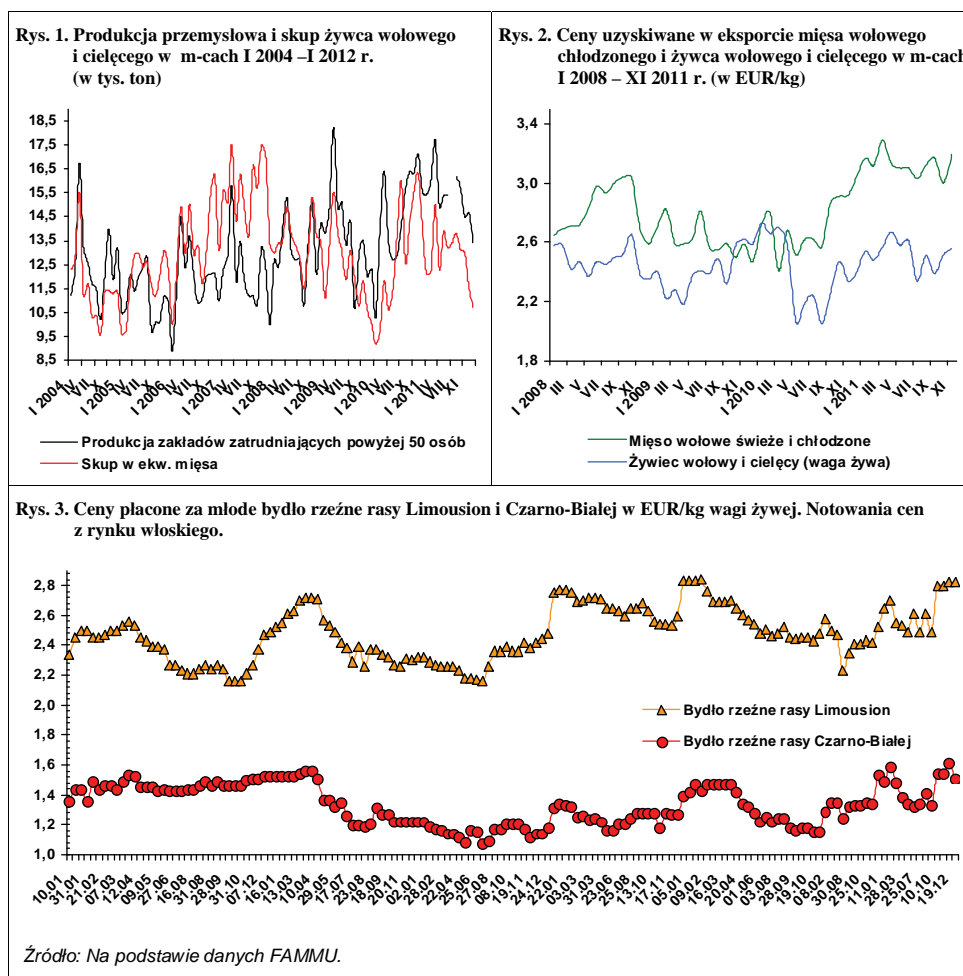
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011	XII 2011	I 2012	II 2012	III 2012
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	5,45	5,34	5,51	5,80	6,00	6,01	6,14	6,31	6,63
Byki	6,23	6,17	6,29	6,86	7,10	7,17	7,27	7,38	7,58
Krowy	4,38	4,37	4,48	4,62	4,76	4,76	4,87	5,00	5,27
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,72	10,85	10,67	10,92	10,55	10,62	10,97	12,12	11,58
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	11 599	11 825	11 930	12 926	13 354	13 410	13 790	14 005	13 948
Ćwierci z krów rzeźnych	9 906	9 490	9 797	10 459	10 555	10 517	10 935	10 746	11 488
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	337,88	332,90	334,1	346,8	353,1	368,01	374,8	377,96	383,3
Polska	312,48	297,48	306,5	313,08	310,6	319,50	312,2	309,7	343,4

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Sytuacja na rynku wieprzowiny w dalszym ciągu jest niekorzystna dla uczestników tego rynku, a tegoroczne zbiory zbóż są jeszcze na tyle odległe, że trudno ocenić dalszy jej rozwój. Od dłuższego czasu podkreślamy, że głównym sprawcą tej sytuacji są wysokie ceny zbóż i pasz, które kolejny sezon są bardzo wysokie i tylko ich spadek może stać się zapłonem uruchomienia mechanizmu poprawy sytuacji. Na ceny skupu trzody, odgrywające zazwyczaj zasadniczą rolę w zmianach opłacalności chowu i jego tendencji rozwojowej, nie można zbyt wiele liczyć. Od lata kształtują się one na rekordowo wysokim poziomie. W IV kwartale 2011 roku ceny skupu w przeciwieństwie do tradycyjnego sezonowego obniżania się, rosły z miesiąca na miesiąc, a średnia cena wyniosła 5,27 zł/kg i była wyższa niż przed rokiem o 37%. Tymczasem relacje cen trzoda:żyto i trzoda:jęczmień były tak samo wąskie w obu okresach.

W IV kwartale 2010 roku relacje cen trzody do targowiskowych cen żyta i jęczmienia wynosiły odpowiednio 6,4:1 i 5,3:1, a w I półroczu 2011 r. jeszcze bardziej się zawężyły. Ich rezultatem był spadek pogłowia trzody w lipcu 2011 roku o 9,1%, a w listopadzie o 11,7%, w porównaniu z analogicznymi okresami 2010 roku. W IV kwartale 2011 roku relacje cen trzody do cen żyta i jęczmienia wynosiły odpowiednio 6,6:1 i 6,5:1.

W I półroczu 2012 roku nie należy się spodziewać istotnej poprawy opłacalności chowu trzody, mimo wysokich cen trzody brak bowiem oznak obniżania się cen zbóż. W styczniu przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,19 zł/kg i była wyższa niż rok wcześniej o 40%, ale jej relacje do cen targowiskowych żyta i jęczmienia były nieznacznie tylko szersze niż w IV kwartale i nadal dużo węższe od relacji progowych. W lutym cena skupu trzody wyniosła 5,25 zł/kg i była wyższa niż przed rokiem o około 30%. W następnych miesiącach ceny skupu trzody powinny być jeszcze wyższe, ze względu na coraz głębszy spadek podaży.

Wysoki zarówno poziom jak i wzrost cen obserwuje się również w Unii Europejskiej. W 2011 roku przeciętna cena skupu w Unii Europejskiej i w Polsce wyniosła

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

odpowiednio 153.19 i 151.46 EUR/100 kg wagi po-
ubojowej. Ceny te były wyższe niż w 2010 roku o 9
i 12%. W IV kwartale 2011 roku cena w Unii Europejskiej
kształtowała się na poziomie 158 EUR/100 kg,
a w Polsce 159 EUR/100 kg i były wyższe niż przed
rokiem stosownie o 14% i 20%. W styczniu 2012 roku
przeciętne ceny w UE-27 i w Polsce były niższe od
średniej w IV kwartale o 4% i 3%, ale wyższe niż rok
wcześniej odpowiednio o 11,9% i 17,7%. W lutym ceny
trzody i w Unii i w Polsce były wyższe niż w styczniu o 4%
i 7%. i o 9% i 21% wyższe niż w lutym ubiegłego roku.

Prawie przez cały 2011 rok ceny trzody w Polsce
były nieznacznie niższe niż średnie ceny w Unii
Europejskiej. Ujemne saldo handlu zagranicznego
wieprzowina powiększyło się z 257 tys. ton w 2010
roku do 265 tys. ton w 2011 roku. Zaznaczająca się
w pierwszych dwu miesiącach 2012 roku utrata przez
Polskę cenowej przewagi konkurencyjnej może być
zapowiedzią pogłębienia się importu netto. Sprzyjać
temu będzie prawdopodobna aprecjacja złotego, której
symptomy są już widoczne. Zwiększony import będzie
łagodził skutki wpływu spadku krajowej produkcji na
ceny detaliczne wieprzowiny, które w grudniu 2011
roku były wyższe niż w grudniu 2010 roku o 13,5%.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
VII	103,6	118,5	44,3	169,7	43,4	85,1	0,9
VIII	105,5	123,2	43,7	179,1	48,9	100,0	-5,2
IX	116,0	125,1	48,1	154,2	51,3	105,1	-3,2
X	121,9	123,0	51,9	160,2	47,8	107,7	4,1
XI	124,7	130,2	48,8	164,9	45,1	97,4	3,7
XII	128,3	125,1	43,8	146,5	42,7	86,8	1,1
2011 I	119,2	123,8	39,4	194,1	42,8	107,5	-3,4
II	117,7	128,5	46,8	159,2	42,9	111,1	3,9
III	132,2	108,3	49,7	135,4	47,1	80,2	2,6
IV	123,2	127,6	43,8	129,2	46,8	130,4	-3,0
V	114,2	106,8	45,8	112,0	46,9	112,5	-1,1
VI	108,8	101,3	45,2	103,2	48,4	112,0	-3,2
I-VI	1074,9	109,2	234,7	119,3	291,5	102,4	-56,8
VII	109,9	106,1	47,9	108,1	52,8	121,7	-4,9
VIII	115,6	109,6	51,4	117,6	59,0	120,7	-7,6
IX	111,2	95,8	51,8	107,7	55,2	107,6	-3,4
X	118,1	96,9	54,8	105,6	53,1	111,1	1,7
XI	117,2	93,9	50,5	103,5	52,3	116,0	-1,8
XII	113,9	88,9	45,8	104,6	53,0	124,1	-7,2
2012 I	90,2	75,7	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	138
XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152
2012 I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6
2012 I	6,82	x	x	x	x	x	x	x	x	x

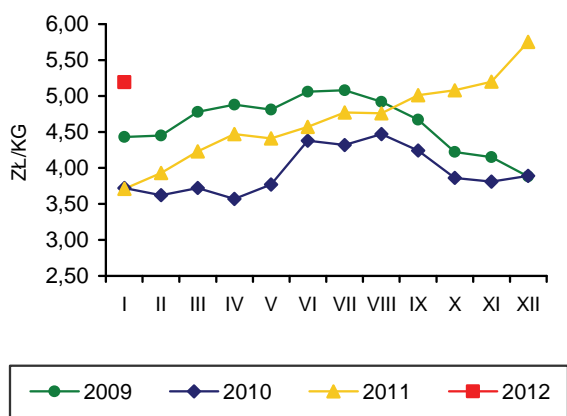
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

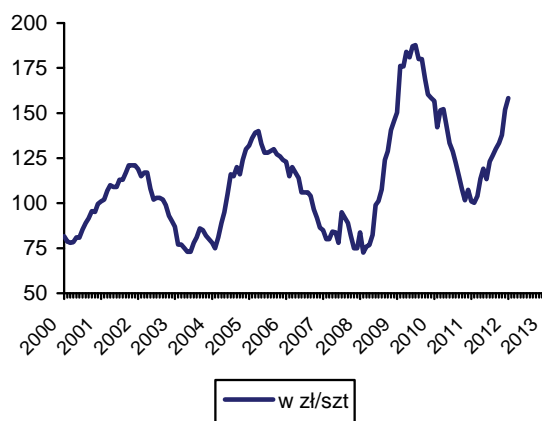
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2010 IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,09	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012 I	150,92	154,38	153,77	139,84	102,3	100,4	110,4
II	157,70	166,20	162,20	141,00	105,4	102,5	117,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

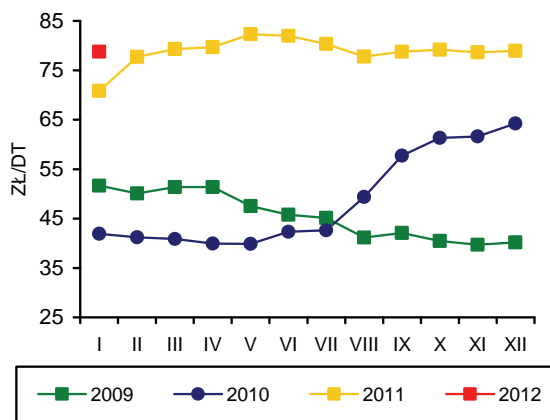
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

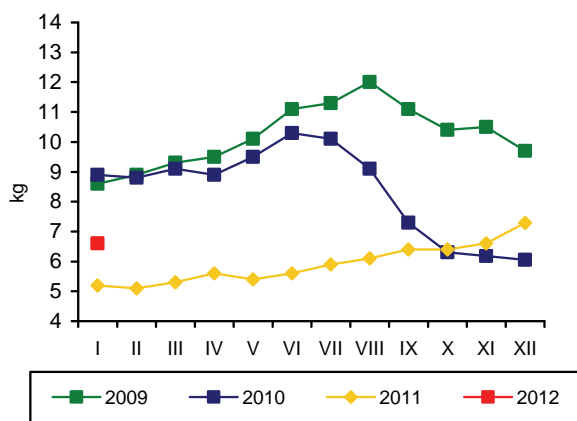
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

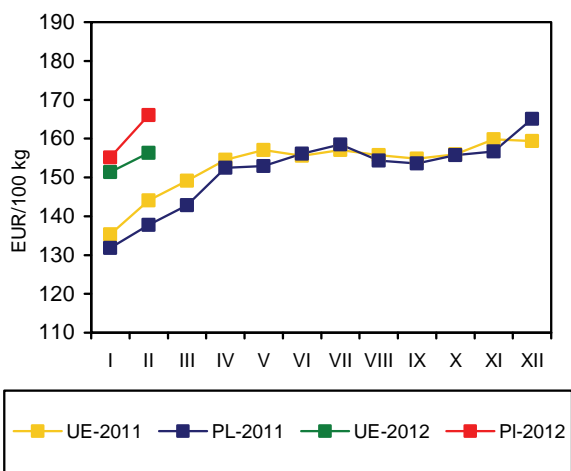
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

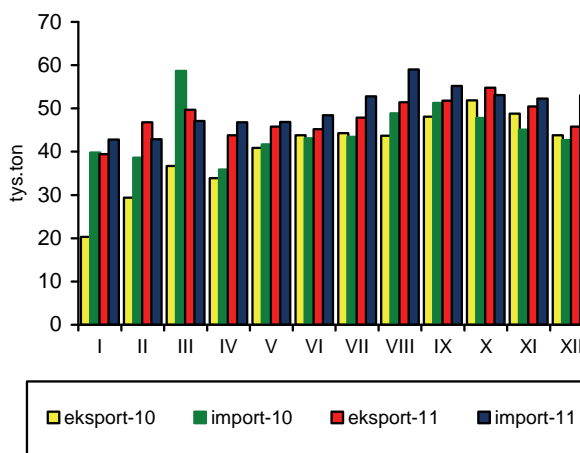
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W styczniu 2012 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających co najmniej 50 pracowników, wytworzono 133 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 4,7% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 19,8% więcej niż przed rokiem. Dynamika rozwojowa produkcji przemysłowej uległa przyspieszeniu, po okresie poważnego spowolnienia wywołanego wysokimi kosztami surowcowymi.

Utrzymuje się duży, choć wolniej rosnący niż w poprzednich latach, eksport mięsa drobiowego. W grudniu 2011 r. wolumen sprzedaży zagranicznej był o 2,3% mniejszy niż w listopadzie, ale 10,5% większy niż przed rokiem. W ciągu dwunastu miesięcy 2011 r. wysłano za granicę ponad 433 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 7,9% więcej niż w roku poprzednim. Biorąc pod uwagę trudne warunki na rynku krajowym, szczególnie w drugim półroczu, należy to uznać za sukces. Import wykazywał duże wahania miesięcznych wielkości, a w całym 2011 r. przywóz mięsa drobiowego zmniejszył się o 5,2% w relacji do roku poprzedniego. Nastąpiła więc istotna poprawa salda obrotów handlu zagranicznego tym mięsem w 2011 r. Eksport stanowił 31% wolumenu przemysłowej produkcji mięsa drobiowego tj. o ok. 2 pkt. proc. więcej niż w 2010 roku. Jest to nadal główny czynnik dynamizujący sektor drobiarski.

Od lipca do grudnia 2011 r. przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych powoli taniały w relacji miesiąc do miesiąca, ale w styczniu 2012 r. lekko zdrożały. Ceny mieszanek pełnoporcjowych typu grower dla kurcząt brojlerów były wyższe o 0,8% w relacji do grudnia 2011 r. i o 8,1% w relacji do stycznia. Ceny pasz przemysłowych dla indyków wzrosły o 1,8% w porównaniu z poprzednim rokiem i 0,3% wyższe w relacji do poprzedniego miesiąca.

Drożejące nieznacznie pasze zostały jednak z nadwyżką skompensowane wyższymi cenami skupu żywca drobiowego. Średnie ceny skupu kurcząt brojlerów wzrosły w styczniu o ok. 8%, a indyków o 18,9%. W lutym miał miejsce dalszy wzrost tych cen. Kurczęta

skupowane były po cenie o 8,6% wyższej niż w styczniu i o 10,2% wyższej niż przed rokiem. Ceny skupu żywca indyczego były wprawdzie o 2,6% niższe niż przed miesiącem, ale także o 10,2% wyższe od ubiegłorocznych. Optymalność produkcji żywca drobiowego poprawiła się, co powinno mieć korzystny wpływ na rozwój rynku mięsa drobiowego w bieżącym roku.

W lutym 2012 r. ceny tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie wzrosły o 2,5% w relacji miesiąc do miesiąca i o prawie 22% przewyższyły poziom z roku poprzedniego. Natomiast ceny zbytu mięsa indyczego spadły o 1,8% w porównaniu z poprzednim miesiącem, ale były o 24,3% wyższe niż w lutym 2011 roku. Przemysł drobiarski odrabia więc starty ponoszone w roku poprzednim w związku z wysokimi cenami skupu.

W styczniu 2012 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o ponad 51% przewyższyły polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należała nadal do najtańszych. Różnice cen polskich i unijnych poprawiły się, w relacji do stycznia 2011 r., o 5,5 pkt. proc. Średnia cena unijna wzrosła w relacji do stycznia 2011 r. o 4,5%, podczas gdy polska - obniżyła się o 3,4%. W tym samym czasie ceny w Niemczech wzrosły o 1,3%, we Francji o 3,9%, a w Hiszpanii aż o 13%. Większe niż w Polsce spadki cen mięsa kurcząt notowane były w Czechach i na Węgrzech. Przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim jest ciągle znacząca i stanowi główny czynnik konkurencyjności w handlu mięsem drobiowym.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
I	108	95,2	96,4	111,0	133,0
II	92,9	85,8	96,5	101,0	
III	95,1	98,1	118,0	110,0	
IV	105,0	99,0	101,0	116,0	
V	99,1	97,0	139,0	116,0	
VI	94,2	101,5	112,0	118,0	
VII	105	107,0	116,0	112,0	
VIII	96	101,0	112,0	114,0	
IX	101	105,0	119,0	116,0	
X	108	113,0	125,0	128,0	
XI	93	105,0	123,0	127,0	
XII	97,7	107,0	122,0	127,0	
RAZEM	1195	1217,0	1368,0	1396,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011
I	2654	2221	27902	33708
II	2692	2310	28802	33677
III	3040	3741	32251	34491
IV	2637	2443	31418	31698
V	3385	2514	31841	35373
VI	2414	1364	33734	37292
VII	2702	1875	36220	35162
VIII	2502	3242	30428	33732
IX	3051	2764	37479	38927
X	2410	2927	39806	42285
XI	2404	3345	38969	40861
XII	2459	2385	32407	35822
RAZEM	32850	31131	401257	433028

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2010	2011
I	1276	1312	3,22	3,48	4,73	6,40	6,06	6,61
II	1356		3,43	3,78	5,38	6,56	6,08	6,61
III	1373		3,86		6,02		6,10	7,59
IV	1385		3,92		6,16		6,26	7,62
V	1409		3,54		4,90		6,28	7,39
VI	1422		3,55		5,39		6,73	6,92
VII	1391		3,71		5,91		6,56	6,88
VIII	1369		3,90		6,16		7,04	7,52
IX	1337		4,00		6,20		6,86	7,61
X	1327		3,84		6,76		6,31	7,63
XI	1310		3,74		6,64		6,04	7,52
XII	1302		3,62		6,52		5,96	7,12

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	1363	1387	4,93	5,86	7,17	9,01
II	1402		5,18	5,71	7,16	8,90
III	1438		5,28		7,78	
IV	1454		5,71		9,15	
V	1466		5,87		8,39	
VI	1505		6,20		8,49	
VII	1516		6,09		8,68	
VIII	1478		6,07		8,82	
IX	1438		5,82		9,09	
X	1411		5,94		8,96	
XI	1400		6,01		9,15	
XII	1383		6,03		9,29	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,42	241,55	168,53	174,43	191,61	138,55	133,51	159,24
II	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
III	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
IV	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
V	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
VI	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VII	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VIII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
IX	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
X	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
XI	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
X	135,10	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60
XI	126,20	255,90	170,80	142,10	225,00	198,00	186,20	187,00
XII	119,30	255,00	170,80	144,40	225,00	198,00	178,20	186,10
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	184,30

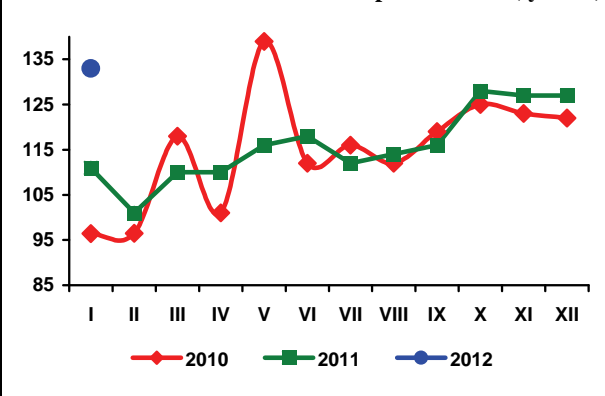
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

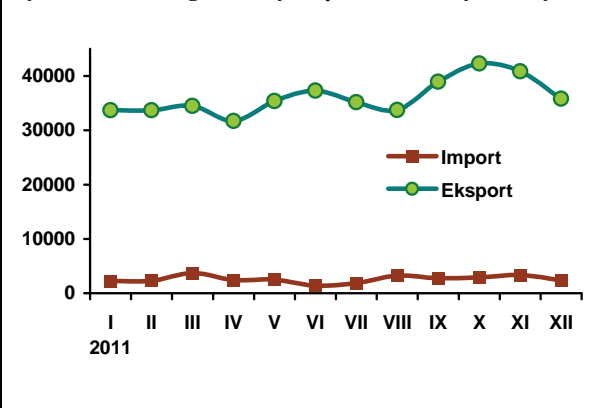
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	1,42	1,50	1,45	0,21	0,21	0,21
II	1,46	1,50	1,50	0,21	0,21	0,20
III	1,49	1,49	1,51	0,23	0,23	0,21
IV	1,60	1,63	-	0,21	0,22	-

Źródło: Dane GUS.

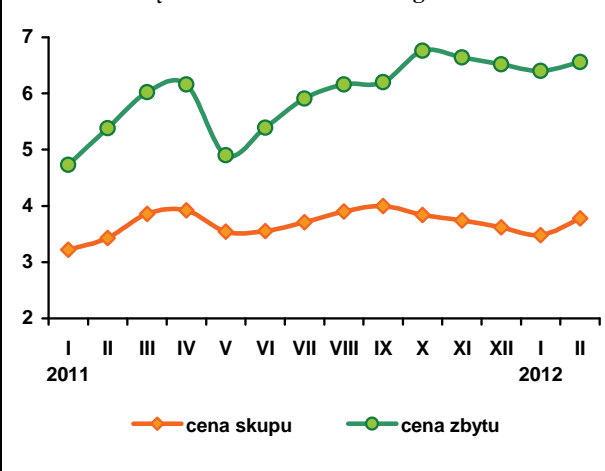
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

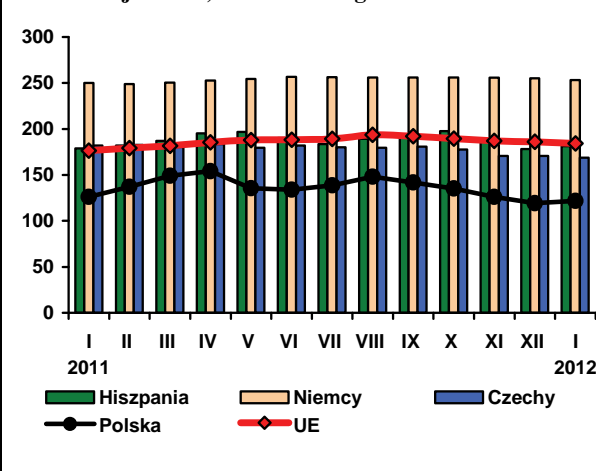
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W lutym 2012 r. średnia cena sprzedaży jaj świeżych wyniosła 38,80 zł za 100 sztuk i była o 41,3% wyższa niż przed rokiem. Utrzymuje się silna wzrostowa tendencja cen jaj spożywczych, zapoczątkowana w czwartym kwartale ubiegłego roku. W lutym 2012 r. w porównaniu do stycznia, ponownie wzrosły ceny sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych. Najbardziej podrożały jaja małe: klasy M – o ponad 50% i klasy S – o prawie 57%. Najmniej jaja duże klasy XL, o 26,8% i średnie klasy L - o 42,6%. Na rynku jaj spożywczych wzrostowa tendencja cen jest związana z unijną organizacją rynku jaj. Z końcem ubiegłego roku upłynął termin wymiany starych klatek na nowe w baterijnym chowie kur niosek. Nowe warunki określone przez KE, tj. dopuszczenie do użytkowania starych klatek jeszcze do końca lipca 2012 r. w fermach, które rozpoczęły ich wymianę, ale nie zdążyły jej ukończyć w wyznaczonym terminie, i przeznaczenie jaj pochodzących

z takich klatek wyłącznie do przetwórstwa przemysłowego, przyczyniają się do niestabilności i niepewności na rynku jaj konsumpcyjnych. Sprzyja to wykorzystywaniu sytuacji przez producentów i dystrybutorów jaj dla podnoszenia cen, gdyż tak duży wzrost cen nie znajduje usprawiedliwienia w rzeczywistej sytuacji rynkowej.

W czerwcu 2011 r. przerwana została długookresowa tendencja spadkowa cen skupu jaj przeznaczonych do przerobu przemysłowego. W styczniu 2012 r., w reakcji na zapowiedź zwiększonej podaży jaj pochodzących ze starych klatek, ceny skupu przemysłowego zaczęły się obniżać. Były one o 3,4% niższe niż przed miesiącem, ale o 66% wyższe niż przed rokiem. W lutym nastąpił ich ponowny wzrost do wysokiego poziomu notowanego w grudniu 2011 r. o 3,8% przewyższającego ceny ze stycznia br.

Przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych dla kur niosek taniały w drugim półroczu 2011 roku. W styczniu 2012 r. pasze te lekko podrożały w relacji do grudnia 2011 r. (o 1,4%) i były już

o 1,9% wyższe niż przed rokiem. Jednak opłacalność produkcji jaj poprawiła się, bowiem ceny jaj wzrosły znacznie silniej.

W całej Unii Europejskiej wzrost cen jaj konsumpcyjnych postępuje od lipca 2011 r., nasila się w kolejnych miesiącach. W okresie od stycznia 2011 r. do stycznia 2012 r., jaja na rynku unijnym podrożały średnio o 33,7%, podczas gdy w Polsce o 12%. W tym okresie ceny jaj konsumpcyjnych w Niemczech wzrosły o 44%, we Francji o 75%, a w Holandii podwoiły się. Relacje przeciętnych cen jaj w Polsce i we Wspólnocie poprawiły się. W styczniu 2011 r. polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 12% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w styczniu 2012 r. były już o 6,3% tańsze. Przyczyniło się to do rozwoju sprzedaży zagranicznej.

Według danych IERiGŻ-PIB (na podstawie CAAC), w grudniu 2011 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 52,5% większy niż przed rokiem, a import o 8% mniejszy. W skali całego 2011 r. eksport wzrósł o 13,9%, a import zmalał o 1,1%. Eksport przetworów z jaj zwiększył się w grudniu o 2,9% w relacji rok do roku, natomiast import był o 23,8% większy. Łącznie w 2011 r. wysłano za granicę o 0,7% mniej przetworów z jaj w porównaniu z poprzednim rokiem, a sprowadzono o 36% więcej.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1692	2226	12384	15106	581	444	1124	1271
II	2795	1903	10986	13301	731	851	1556	1261
III	2404	1586	13082	16468	936	1008	1721	1341
IV	1408	1586	10735	14814	504	900	1102	1053
V	1267	1317	12997	16342	637	772	1222	1063
VI	1009	1242	13977	14182	500	1025	1154	1042
VII	956	2532	10166	12765	509	970	1353	1148
VIII	1297	1171	13291	19881	607	1090	1087	1356
IX	1282	1470	14010	8623	818	735	1096	1259
X	1059	1740	17282	10861	711	822	1189	1360
XI	1841	2200	13860	16276	465	974	1227	1543
XII	2234	2055	10082	15384	526	651	1108	1140
RAZEM	19244	19028	152852	174103	7528	10242	14939	14837

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2011	2012	2011	2011	2011	2012	2011	2012
I	38,30	44,00	29,00	35,60	24,00	34,20	19,00	26,10
II	37,70	47,80	28,20	40,20	24,40	36,60	19,50	30,60
III	36,20		27,80		24,60		19,40	
IV	35,40		25,90		23,80		18,40	
V	35,40		25,90		21,80		17,40	
VI	37,10		25,90		22,40		17,90	
VII	41,40		31,00		25,20		21,60	
VIII	39,90		30,20		25,40		20,10	
IX	39,30		28,50		26,60		21,50	
X	39,40		31,80		26,30		20,50	
XI	42,10		33,60		30,30		23,90	
XII	43,50		33,90		31,40		25,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

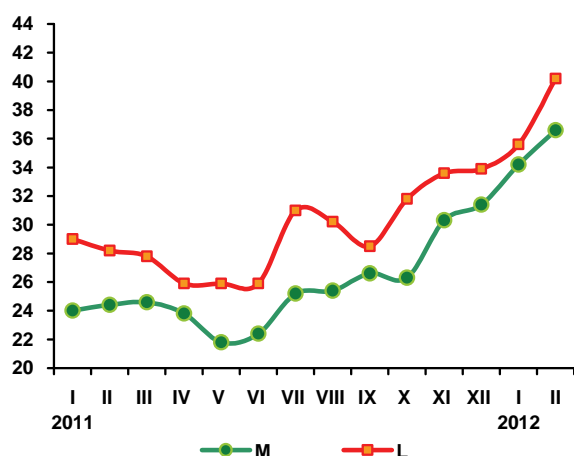
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

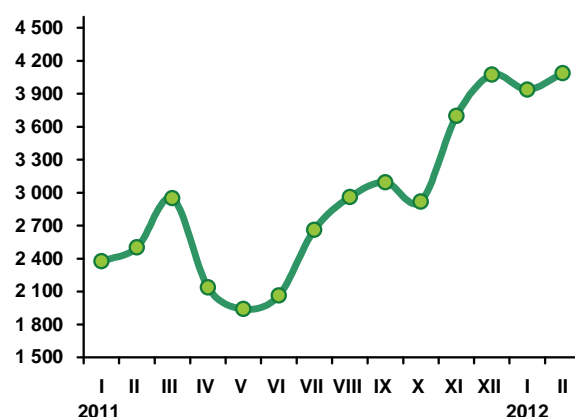
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	109,06	137,61

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W 2011 roku, w Unii Europejskiej zmalała podaż mięsa owczego w wyniku znacznego zmniejszenia importu. W 2011 roku produkcja mięsa owczego wyniosła 792 tys. ton i była wyższa niż w 2010 roku o 16 tys. ton, czyli o 2%. Ujemne saldo handlu zagranicznego z krajami trzecimi wyniosło 182 tys. ton i było mniejsze niż rok wcześniej o 33 tys. ton, czyli o 16%. Podaż zmalała więc o około 17 tys. ton, co pozwoliło na wzrost cen zarówno jagniąt jak i owiec ciężkich.

Wzrostowa tendencja tych cen utrzymała się także w pierwszych miesiącach 2012 roku. W styczniu przeciętna cena jagniąt wyniosła w UE-27 644 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 13% wyższa niż w styczniu 2011 roku. W lutym, kiedy ceny te sezonowo obniżają się, cena jagniąt osiągnęła 618 EUR/100 kg i była o 4% niższa niż w styczniu 2012 roku, ale w stosunku do ceny sprzed roku była wyższa o 12%. Przeciętne ceny owiec ciężkich wyniosły 500 EUR/100 kg w styczniu i 495 EUR/100 kg w lutym, i były wyższe niż w analogicznych miesiącach przed rokiem odpowiednio o 11% i 7%.

Wzrostowa tendencja cen owiec dotyczy także Polski. Z danych komisji Europejskiej wynika, że w styczniu przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 421 EUR/100 kg. wagi poubojowej. Wyrażona w euro była co prawda o 1% niższa niż przed rokiem, ale wyrażona w złotych (184 zł/100 kg wagi poubojowej, czyli 8,65 zł/kg wagi żywej) o 11% wyższa. W lutym cena owiec wyrażona w euro osiągnęła 422 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 18% wyższa niż lutym 2011 roku. Cena ta wyrażona w złotych osiągnęła 176 zł/100kg wagi poubojowej, a więc 8,30 zł/kg wagi żywej i była wyższa niż w lutym 2011 roku o 26%. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej

Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że w styczniu przeciętna cena zakupu jagniąt wyniosła 9,20 zł/kg wagi żywej i była nawet o 46% wyższa niż w styczniu 2011 roku.

Sprzymierzeńcem wzrostu cen owiec w Polsce była, obok wzrostu cen unijnych, także deprecjacja złotego w stosunku do roku ubiegłego. W styczniu i w lutym kurs złotego względem euro był wyższy odpowiednio o 12% i 6%. Jednakże postępująca z miesiąca na miesiąc aprecjacja złotego pozwala sądzić, że w najbliższych miesiącach kurs nie będzie czynnikiem wspomagającym wzrost cen owiec.

W listopadzie 2011 roku Komisja Europejska przewidywała, że 2012 roku podaż wzrośnie o około 7 tys. ton w wyniku spadku produkcji o około 23 tys. ton i wzrostu importu o 30 tys. ton. Wzrostowi podaży ma jednak towarzyszyć wzrost popytu. Komisja zakłada bowiem, że w 2012 roku globalna konsumpcja mięsa owczego wzrośnie w stosunku do 2011 roku o około 10 tys. ton. Gdyby tak było ceny jagniąt i owiec w Unii Europejskiej mogłyby nadal rosnąć, choć przypuszczać można, że przeciętna stopa ich wzrostu będzie mniejsza niż w ubiegłym roku.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Zmiana w % 2011/2010
I półrocze	1205	899	839	93
II półrocze	1075	875	831 ^b	95
Rok	2280	1774	1670 ^b	94

b) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2010	50,8	63,6	279,2	28,7	82,9	64,1	83,8	107,6	72,3	45,4	38,8	95,4	1012,6
2011	21,4	78,2	62,3	255,2	69,7	82,3	59,1	97,7	71,5	72,8	61,4	105,8	1037,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	42,1	123,0	22,3	889,2	84,1	128,4	70,5	90,8	98,9	160,4	158,2	119,9	102,4
Import 2010	33,7	27,7	60,9	73,0	11,9	40,5	12,2	7,9	40,2	10,8	10,6	42,5	371,9
2011	25,5	29,6	31,9	49,2	172,8	92,8	110,6	125,7	53,8	77,6	27,0	22,2	818,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	75,4	106,9	52,4	67,4	1452,1	229,6	905,7	1591,1	133,8	718,5	263,2	52,2	220,1

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	6,39	6,22	6,06	5,64	8,02
2011	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	7,05	7,16	6,92	6,80	6,02	9,61
miesiąc roku poprzedniego = 100	73,2	99,0	110,0	124,3	114,6	122,1	125,9	112,1	111,3	112,2	106,7	119,8

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
I 2011	6,3	1,34	1,62	3,45
II	7,1	1,51	1,81	3,85
III	7,9	1,68	1,97	4,19
IV	8,9	1,89	2,24	4,77
V	8,2	1,74	2,08	4,43
VI	7,8	1,66	1,96	4,17
VII	7,8	1,66	1,98	4,21
VIII	7,9	1,68	1,92	4,09
IX	8,4	1,79	1,94	4,13
X	7,8	1,66	1,79	3,81
XI	8,4	1,79	1,90	4,04
XII	10,7	2,28	2,39	5,09
I 2012	9,2	1,96	2,10	2,13

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	42,10	42,43	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66	42,66	43,50	43,70	43,79	43,79
2011	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	45,55	46,19	45,62	45,32	45,16
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,8	101,4	100,8	99,3	99,1	99,1	102,4	106,8	106,2	104,3	103,5	103,1

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
UE-27												
2010/2011	576,1	570,8	534,4	535,9	570,1	599,1	626,2	627,4	615,6	614,5	572,1	553,8
2011/2012	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,4	691,3	644,2	618,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,5	105,3	108,3	108,6	108,6	103,1	103,2	106,7	111,0	112,5	112,6	111,6
Włochy												
2010/2011	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	517,2	542,2	549,6	564,8	545,5	464,8	453,9
2011/2012	465,1	550,7	507,0	509,8	511,9	513,4	515,4	515,9	576,8	594,7	601,8	604,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,1	109,4	103,0	98,9	99,8	99,3	95,1	93,9	102,1	109,0	129,5	133,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
UE-25												
2010/2011	443,5	466,3	466,2	442,1	416,5	430,6	426,6	413,9	429,6	451,6	449,6	459,8
2011/2012	486,9	534,7	551,1	491,0	466,7	453,7	446,2	452,8	473,0	501,9	499,8	495,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,8	114,7	118,2	110,3	111,1	105,4	104,6	109,4	110,1	111,1	111,2	107,7
Wielka Brytania												
2010/2011	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	443,6	425,5	398,7	418,8	455,2	464,5	469,2
2011/2012	511,6	581,7	616,4	511,7	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7	527,0	533,3	529,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,1	117,3	121,0	108,4	112,0	103,0	102,5	110,2	112,6	115,6	114,8	112,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
2009/2010												
NZD/szt. 15 kg	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26	82,52	90,20	91,50	84,15	80,42	81,56
2010/2011												
NZD/szt. 15 kg	81,44	83,58	89,98	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9	88,36	86,88	95,02
miesiąc roku poprzedniego = 100	123,5	125,33	126,1	123,0	117,0	114,7	111,5	107,0	110,3	105,0	108,0	116,5

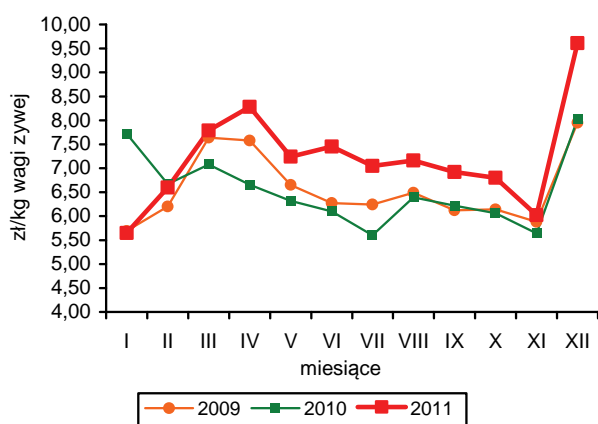
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

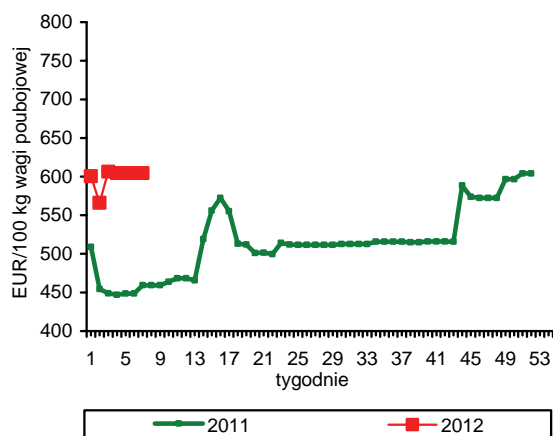
Wyszczególnienie	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	447	445	461	491	447	495	489	454	497	517	568	620
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	606	625	558	514	499	489	519	519	519	512	492	462
miesiąc roku poprzedniego = 100	135,5	140,4	121,0	104,7	111,6	98,8	106,3	114,3	104,4	99,0	86,7	74,5

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

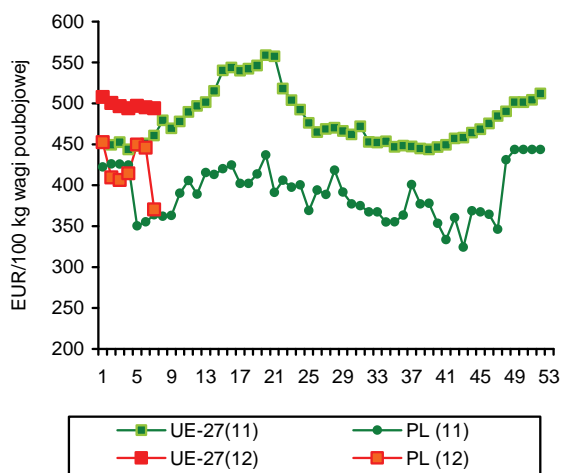
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

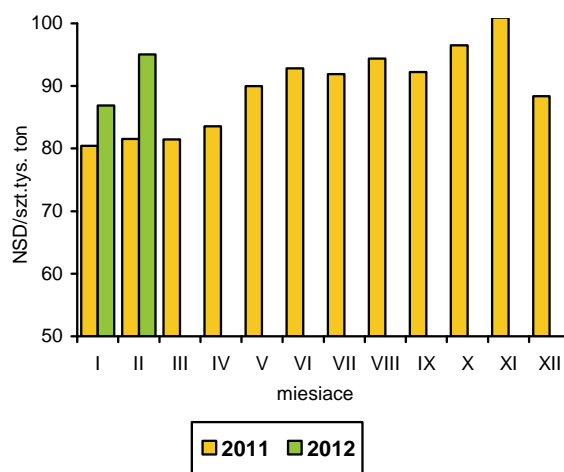
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

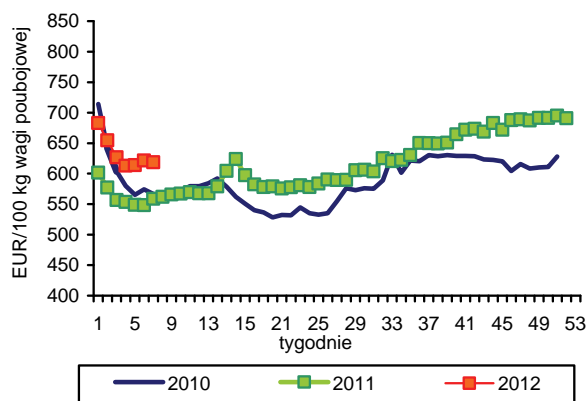
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

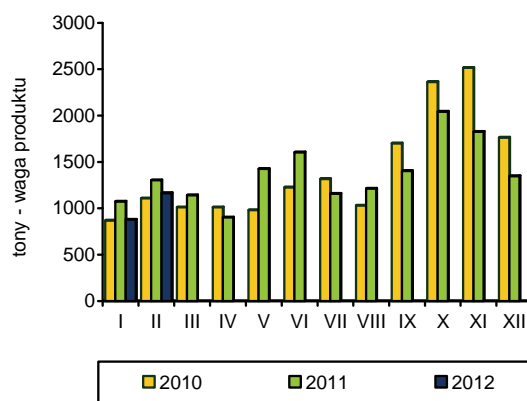
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W 2011 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza, w dużych zakładach przetwórstwa rybnego, wyniosła 312,5 tys. ton i była o 2,8% niższa niż rok wcześniej. Po wzroście wolumenu przetwórstwa w I półroczu o 7,4%, w drugiej części roku nastąpiło wyraźne pogorszenie koniunktury i ograniczenie produkcji o 11,2%. Spadku popytu wewnętrznego nie równoważyła zwiększona sprzedaż eksportowa, a znaczny wzrost cen zakupu surowców na rynkach światowych dodatkowo pogarszał sytuację ekonomiczno finansową sektora. Spośród głównych grup produktów zwiększyła się tylko produkcja przetworów i konserw (o 10,0%), przy spadku produkcji ryb wędzonych (o 15,1%) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 8,0%). W konsekwencji zmieniła się struktura przetwórstwa. Udział przetworów i konserw zwiększył się o 6,8 pkt. proc. do 58,2%, ryb wędzonych spadł z 26,4 do 23%, a filetów z 8,1 do 7,7%.

Eksport ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniósł w 2011 r. ogółem 345,3 tys. ton i był o 5,9% wyższy rok wcześniej. Eksport z burt statków zwiększył się o 9,9% do 90,9 tys. ton¹, a eksport z lądu o 4,6% do 254,4 tys. ton. Wartość eksportu ogółem wyniosła 4597 mln zł, tj. o 10,1% więcej niż rok wcześniej. Wolumen importu zmniejszył się o 5,6% do 439,9 tys. ton, przy 2,5% wzroście wydatków na zakup ryb (4623 mln zł). Wyższe tempo wzrostu eksportu w porównaniu z importem spowodowało znaczna poprawę ujemnego salda obrotów (z 339 do 54 mln zł). W 2011 r. zwiększył się przede wszystkim eksport przetworów i konserw z ryb (o 17,7% w ujęciu ilościowym oraz 17,3% w ujęciu wartościowym), w tym głównie przetworów ze śledzi (o 34%) oraz ryb wędzonych (odpowiednio o 1,7 i 10,8%), przy spadku wywozu ryb filetowanych (o 7,2 i 5,2%). Udział tych trzech grup produktów ma łączny 90% udział w wartości eksportu i 60% udział w jego wielkości. Zmniejszył się przywóz większości grup towarowych sektora rybnego, w tym mających największy udział pod względem wolumenu: ryb świeżych, mrożonych oraz filetów (łącznie o 3,5% do 374,9 tys. ton). Ograniczono przywóz wszystkich ważniejszych gatunków ryb (w tym najbardziej tilapii, pang i makreli), za wyjątkiem mintajów (wzrost o 12%). Sprowadzamy głównie ryby morskie (86%), przy niewielkim udziale ryb słodkowodnych (9%), owoców morza (2%) oraz produktów niekonsumpcyjnych (3%). W strukturze

gatunkowej importu dominują łoso- sie, śledzie, mintaje, makrele i dorsze z 67% udziałem w wielkości przywozu.

Szacunkowa podaż ryb na rynek krajowy wyniosła w 2011 r. ok. 470 tys. ton, tj. 12,3 kg/mieszkańca i była o 6% niższa niż rok wcześniej. Ograniczenie spożycia dotyczyło zarówno ryb morskich, jak i ryb słodkowodnych oraz owoców morza. Wyższe tempo spadku popytu na ryby słodkowodne spowodowało, że po raz kolejny obniżyło się ich znaczenie w strukturze spożycia do nieco ponad 20%, podczas gdy w 2007 r. przekraczało 27%. Wzrósł więc udział ryb morskich w spożyciu, a niewielkie uzupełnienie stanowią owoce morza (2-3% rocznego spożycia). W 2011 r. nastąpiła zmiana na pozycji najczęściej konsumowanych ryb. Po skokowym wzroście spożycia śledzi w roku ubiegłym, popyt na nie, głównie pod wpływem bardzo wysokich cen, spadł o blisko 25% do 2,20 kg/mieszkańca. Pozycję lidera odzyskały natomiast mintaje, których spożycie jako jednego z niewielu gatunków ryb zwiększyło się w 2011 r. (o 9% do ok. 3,04 kg/mieszkańca). Spośród ryb morskich zwiększyła się także konsumpcja szprotów i morszczuków, przy spadku spożycia pozostałych ważniejszych gatunków (głównie tuńczyków i makreli - o 10 i 14%). Spośród ryb słodkowodnych, po dynamicznym wzroście konsumpcji tilapii w 2010 r. (o 70%) w 2011 r. nastąpił głęboki spadek (o 32%). Zmalało także zainteresowanie pangami których konsumpcja od szczytu z 2008 r. spadła już o blisko 65% (do 1,21 kg/mieszkańca). Na poziomie zbliżonym do 2010 r. utrzymała się konsumpcja ryb słodkowodnych produkowanych w krajowych akwakulturach (karpi i pstrągów).

¹ Dane odnośnie eksportu burtowego są w dużej części szacunkami autora na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdyż Główny Urząd Statystyczny do chwili opracowywania analizy nie włączył tych danych do informacji o wynikach handlu zagranicznego.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosos bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 483	29 861	11 825	9 721	2 535	110 425	51 131	6 048
2010 XI	1 526	1 518	1 615	588	148	5 395	7 192	1 253
XII	1 109	835	1 627	711	31	4 313	9 023	4 077
2011 ^a I	6 085	2 499	539	1 330	40	10 493	13 616	366
II	4 796	2 343	415	732	26	8 312	9 486	330
III	5 819	3 379	1 112	1 371	85	11 766	9 078	315
IV	12 804	3 919	1 269	461	447	18 900	4 044	374
V	14 734	1 062	1 666	554	318	18 334	1 743	118
VI	5 165	2 484	1 649	803	277	10 378	145	19
VII	942	2 417	223	957	292	4 831	539	15
VIII	740	3 267	189	801	332	5 329	1 255	46
IX	1 304	2 984	1 055	715	351	6 409	1 145	36
X	702	2 775	1 056	724	177	5 434	1 652	272
XI	1 707	2 587	1 356	752	90	6 492	2 902	523
XII	1 685	145	1 296	521	100	3 747	5 526	3 634
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	151,9	17,4	79,7	73,3	322,6	86,9	61,2	89,1
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	96,0	120,7	97,0	86,6	98,6	100,8	55,0	63,2

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 44	85 788	181 906	97 291	12 030	10 973	312 522
2010 XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
XII	684	4 207	15 923	17 370	11 590	865	733	38 184
2011 I	991	3 310	8 016	13 961	7 412	910	853	26 278
II	579	2 915	9 397	15 717	8 768	974	1 006	28 608
III	922	3 367	8 232	18 050	9 768	1 278	1 069	30 571
IV	716	3 484	7 475	15 207	8 025	1 091	875	26 882
V	529	3 227	5 213	12 559	6 032	1 018	899	21 528
VI	660	2 535	5 081	12 773	6 313	951	816	21 049
VII	264	2 559	5 027	11 380	6 177	747	695	19 230
VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
IX	625	2 996	6 594	15 819	8 208	1 096	1 048	26 034
X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
XI	1 023	3 434	8 221	18 471	10 196	1 024	1 085	31 149
XII	874	3 506	10 295	17 318	10 126	1 083	813	31 993
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	127,8	83,3	64,7	99,7	87,4	125,2	110,9	83,8
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	79,7	88,2	82,2	110,0	104,2	110,2	111,7	97,2

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	112,5
2011^b I-XII	345,3	112,9	51,2	38,5	63,4	439,9	183,1	86,2	36,4	105,6
2010 XI	26,9	9,1	4,9	4,5	4,4	52,2	23,3	9,4	4,4	11,3
XII	29,6	9,9	4,0	4,9	5,7	44,2	18,4	8,7	3,0	10,4
2011 ^b I	27,2	8,2	4,6	2,6	4,9	40,0	18,5	7,1	2,7	9,6
II	31,1	9,0	4,4	2,9	6,4	38,7	16,2	9,4	3,1	7,9
III	32,9	9,5	5,1	3,2	5,5	39,3	15,4	9,0	4,0	9,1
IV	30,1	8,3	4,7	3,2	3,3	32,7	12,7	6,5	2,4	8,7
V	31,5	7,8	3,7	2,7	4,0	30,7	12,8	6,0	2,1	7,9
VI	28,1	9,6	4,4	2,7	3,6	28,4	10,6	5,4	2,3	7,3
VII	22,7	8,0	3,9	2,4	4,9	29,9	12,9	5,0	2,7	7,2
VIII	24,9	7,6	3,4	2,8	8,2	29,5	13,3	5,2	2,5	6,4
IX	26,3	8,6	3,7	3,0	6,9	39,5	15,6	9,0	3,9	9,0
X	27,3	10,3	4,4	3,6	5,7	41,4	18,0	8,5	3,3	9,5
XI	29,2	13,6	5,0	3,9	3,3	48,1	21,2	8,0	4,4	11,5
XII	34,0	12,6	4,1	5,4	6,6	41,5	15,9	7,2	3,0	11,7
Wskaźnik zmian (%)										
XII 2011 XII 2010	114,9	127,3	102,5	110,2	115,8	93,9	86,4	82,8	100,0	112,5
I-XII 2011 I-XII 2010	106,0	117,9	93,1	101,9	94,6	94,4	96,6	99,4	95,8	94,1

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011^a I-XII	6,03	6,41	5,49	4,86	5,17	6,13	6,73	11,53	17,89	10,47
2010 XI	4,33	3,95	4,42	4,23	4,44	5,73	5,41	9,38	19,03	9,28
XII	4,46	4,11	4,50	4,76	4,66	6,05	5,67	10,15	22,05	9,69
2011 ^a I	4,89	4,30	4,97	4,59	4,61	6,73	6,34	10,06	21,47	8,40
II	5,31	4,42	5,00	4,58	4,56	6,34	6,25	9,69	20,70	9,00
III	5,64	4,95	5,05	5,22	4,68	6,24	6,41	10,17	21,19	9,36
IV	5,85	3,56	5,05	4,45	5,10	6,12	6,11	10,68	22,11	9,23
V	5,94	5,45	5,13	-	4,77	5,69	6,25	10,35	20,71	7,37
VI	5,74	5,57	4,94	-	5,33	6,00	6,57	10,63	18,40	10,03
VII	5,81	5,67	5,29	-	5,50	6,09	6,74	10,90	17,09	11,17
VIII	5,84	5,65	5,23	-	5,35	5,63	6,90	11,24	15,67	7,73
XI	6,26	6,25	6,12	7,79	5,94	5,79	7,11	12,05	15,92	12,63
X	7,90	7,47	6,20	6,35	6,47	7,08	7,67	12,88	15,38	12,55
XI	8,06	7,66	6,35	6,42	6,51	5,83	7,57	12,51	14,46	13,45
XII	7,60	7,96	5,90	6,69	5,71	6,17	7,66	13,32	15,25	15,47
Wskaźnik zmian (%)										
XII 2011 XII 2010	170,4	193,7	131,1	140,5	122,5	102,0	135,1	131,2	69,2	159,6
I-XII 2011 I-XII 2010	159,9	174,2	132,2	111,5	121,4	97,8	114,3	122,7	93,1	108,5

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 ^a I-XII	7,27	21,98	18,97	19,64	49,19	42,99	35,95	2,50	0,85
2010 XI	7,39	18,32	17,56	20,15	40,54	38,09	34,09	2,61	0,56
XII	7,58	17,63	19,36	20,52	48,11	40,80	32,39	-	-
2011 I	7,40	15,17	19,01	20,31	46,78	38,76	33,21	2,48	0,79
II	7,36	18,44	18,40	18,12	48,19	39,29	32,88	2,32	0,97
III	7,77	21,52	19,18	20,19	49,66	40,50	35,00	2,50	1,03
IV	7,49	21,34	18,26	18,04	49,14	42,29	33,67	2,41	0,85
V	7,47	19,46	17,27	19,09	48,60	39,33	25,46	2,46	0,77
VI	5,25	20,72	20,13	17,82	48,35	39,38	35,73	2,40	0,72
VII	6,04	21,25	19,82	20,22	50,94	40,51	37,11	2,50	-
VIII	8,01	22,34	18,20	18,30	50,25	42,00	40,37	2,70	-
IX	8,51	22,78	18,69	20,61	49,26	43,98	40,49	2,74	0,67
X	8,95	25,04	19,92	21,60	52,71	47,45	38,63	2,70	0,62
XI	5,07	26,60	17,62	20,98	47,84	49,16	40,64	2,72	0,66
XII	9,40	25,15	22,23	22,35	48,73	47,05	35,81	-	0,67
Wskaźnik zmian (%)									
XII 2011 XII 2010	124,0	142,7	114,8	108,9	101,3	115,3	110,6	x	x
I-XII 2011 I-XII 2010	96,7	126,5	103,2	109,7	109,9	117,9	84,7	97,3	170,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	x	7,56	75%	9,18	75%
2010 XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
2011 I	9,42	-	12,21	62%	11,34	63%	8,24	x	6,80	72%	7,41	66%
II	11,47	-	12,25	61%	11,30	62%	8,03	x	6,93	74%	7,49	66%
III	11,38	-	12,39	61%	11,34	62%	8,01	x	6,97	73%	7,53	66%
IV	11,50	-	12,41	60%	12,59	68%	8,64	x	7,05	73%	7,90	68%
V	10,88	-	12,30	60%	12,58	68%	8,65	x	7,16	73%	7,99	68%
VI	11,62	-	12,22	58%	12,58	67%	8,69	x	7,40	75%	8,64	72%
VII	11,69	-	12,25	58%	b.d.	x	8,85	x	7,49	76%	8,95	74%
VIII	11,79	-	12,30	58%	12,58	67%	8,81	x	7,47	76%	9,02	74%
IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
XII	11,94	-	12,28	56%	14,19	69%	8,65	x	8,80	76%	12,31	82%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2011 XII 2010	123,9	x	100,7	x	124,8	x	110,1	x	134,8	x	171,2	x
I-XII 2011 I-XII 2010	122,2	x	111,0	x	114,8	x	122,5	x	117,9	x	127,0	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2008I-XII	14,30	13,00	17,63	62,88	24,74	13,32	15,38	19,13	22,22	10,49	12,79
2009I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2010 XI	17,85	12,59	21,75	72,10	27,60	14,76	16,60	21,75	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	21,89	72,80	27,79	14,84	16,58	21,63	26,59	11,12	13,46
2011 I	18,05	12,64	22,13	73,10	28,06	14,99	16,58	21,88	26,65	11,26	13,73
II	18,18	12,77	22,33	72,80	28,59	15,02	16,88	22,00	26,41	11,32	13,99
III	18,25	12,88	22,57	73,10	29,16	15,02	16,78	22,00	26,00	11,43	14,15
VI	18,45	12,85	23,07	73,70	29,95	15,27	17,08	22,00	26,29	11,63	14,42
V	18,57	12,98	23,26	74,80	30,40	15,67	17,38	22,44	26,82	11,80	-
VI	18,69	12,99	23,44	75,00	30,71	15,79	17,70	22,44	26,94	11,92	-
VII	18,76	13,00	23,67	75,70	31,00	16,13	17,80	22,69	26,88	12,06	-
VIII	18,90	13,01	23,94	75,20	30,90	16,14	17,83	22,94	27,00	12,12	-
IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
XII	20,62	13,24	25,91	76,63	31,83	17,75	18,65	23,56	27,59	14,92	15,12
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	114,9	105,2	118,4	105,3	114,5	119,6	112,5	108,9	103,8	134,2	112,3
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	108,4	101,7	110,9	104,6	111,4	108,9	106,5	104,7	102,4	110,5	107,9

Źródło: Dane GUS.

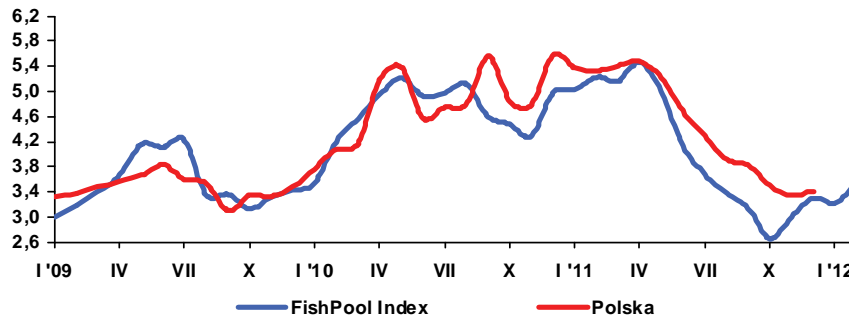
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
I-IX 2010	3,43	1,50	0,62	0,46	0,32	0,53
I-IX 2011	3,19	1,38	0,61	0,45	0,30	0,45
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	93,0	92,0	98,4	97,4	93,8	84,9

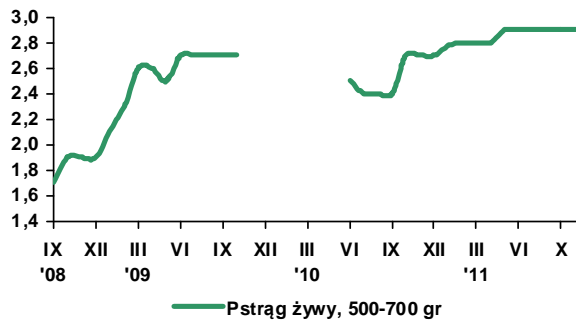
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

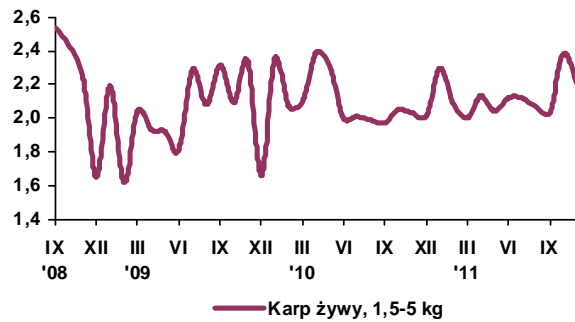
Rys. 1. Cena świeżych łososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

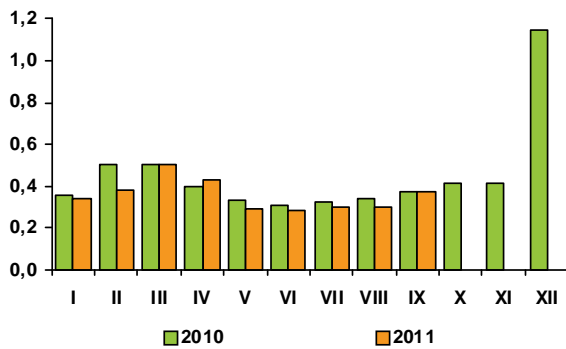
Rys. 3. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

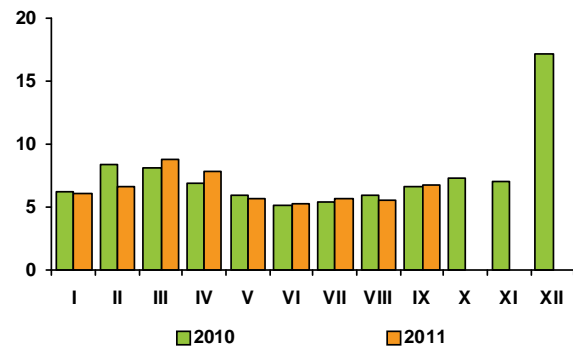
Rys. 4. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

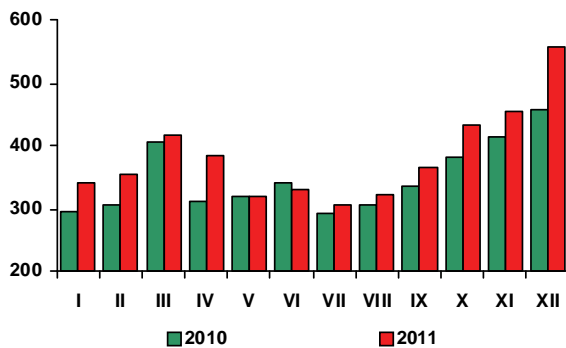
Rys. 5. Spożycie ryb i przetworów rybnych (w kg/osobę/miesięcznie, w wadze produktu)

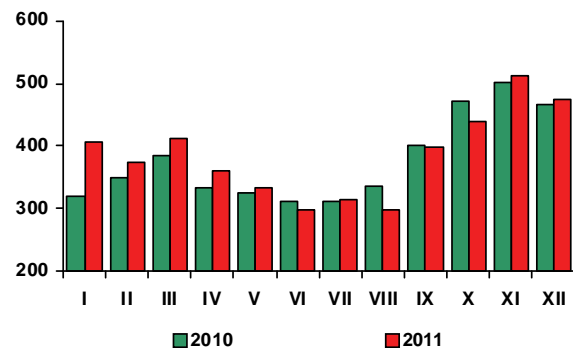
Rys. 6. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W styczniu 2012 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły średnio o 1,5%, przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,7%¹. Wzrosły ceny większości produktów spożywczych, w tym zwłaszcza owoców, warzyw i jaj oraz mięsa wieprzowego, wołowego i wędlin. Więcej niż w grudniu ub. roku konsumenci płacili za ryby, tłuszcze roślinne i zwierzęce, sery oraz produkty zbożowe, w tym ryż, mąkę, makarony i pieczywo, a mniej – za cukier i mięso drobiowe. Spośród wszystkich grup towarów i usług konsumpcyjnych bardziej niż żywność podrożały nośniki energii i użytkowanie mieszkania (o 1,9%).

W styczniu 2012 r., w porównaniu ze styczniem 2011 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 4,4% (wobec 4,4% przed rokiem). Istotnie zwiększyły się ceny towarów i usług związanych z transportem (o 8,7%) oraz użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 6,0%).

Odnotowane w styczniu br. istotne przyspieszenie dynamiki wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw znalazło odzwierciedlenie w ożywieniu popytu na żywność. W styczniu 2012 r. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, w cenach stałych, była o 6,3% wyższa niż w analogicznym okresie przed rokiem.

W 2011 r., podobnie jak w 2010 r., Polska należała do krajów o stosunkowo wysokiej dynamice cen towarów i usług konsumpcyjnych, w tym żywności. Według metodologii Eurostat-u w 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w UE-27 wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł średnio 3,1%, podczas gdy w Polsce 3,9%. Bardziej niż w Polsce wzrosły ceny konsumpcyjne w Rumunii (o 5,8%), Estonii (o 5,1%), na Łotwie o 4,2%) oraz na Litwie i Słowacji (po 4,1%). W takim samym stopniu jak w Polsce wzrosła inflacja na Węgrzech. W porównywanych okresach **w UE-27 żywność i napoje bezalkoholowe podrożały średnio o 3,4%, a w Polsce o 5,1%**. Wyższy wzrost cen żywności niż w Polsce odnotowano w Estonii (o 9,4%), na Łotwie (o 8,4%), Litwie (o 8,2%), Węgrzech (o 7,3%), w Bułgarii (o 6,5%), a także w Rumunii, Finlandii i na Słowacji (po ok. 6%). W Czechach wzrost cen żywności był podobny jak w Polsce i wyniósł 5,2%. Najmniej podrożała żywność w Szwecji (o 1,3%), Hiszpanii (o 1,7%) oraz we Francji i Portugalii (po ok. 2,0%).

Z danych FAO wynika, że **w 2011 r. światowe ceny żywności były o 22,8% wyższe niż w 2010 r.** Ceny artykułów zbożowych zwiększyły się o 35,2%, olejów i pozostałych tłuszczów o 29,9%, cukru o 22,2%, produktów mięsnych o 15,9% a artykułów mleczarskich o 10,0%. Zdecydował o tym wysoki wzrost cen żywności w II półroczu 2010 r. i w pierwszych czterech miesiącach 2011 r. Od maja 2011 r. żywność na rynkach światowych zaczęła tanieć.

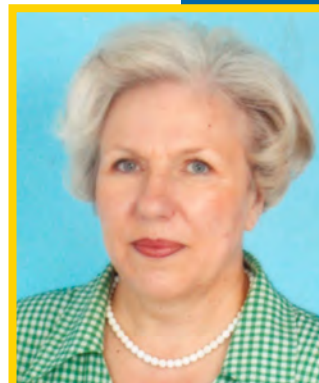
W grudniu 2011 r., w porównaniu z grudniem 2010 r. przeciętny poziom cen żywności obniżył się o 5,8%. Spadły ceny wszystkich podstawowych grup produktów, z wyjątkiem mięsa. Ceny cukru zmalały o 18,0%, olejów i pozostałych tłuszczów o 14,0%, artykułów zbożowych o 8,5% a mleczarskich o 3,2%. Ceny mięsa wzrosły o 6,9%. Spadek szacowanego przez FAO indeksu światowych cen żywności w grudniu 2011 r. w relacji do grudnia roku poprzedniego odzwierciedla spadki cen w krajach azjatyckich. Według danych Komisji Europejskiej w UE-27 łączne ceny żywności w porównywanych okresach wzrosły o 2,8%, w tym tłuszczów o 6,9%, cukru o 6,8%, mięsa o 4,3%, mleka, serów i jaj o 4,0%, pieczywa i produktów zbożowych o 3,8%, owoców o 0,1%, przy spadku cen warzyw o 6,2%.

W UE-27 w styczniu 2012 r., w porównaniu z grudniem 2011 r., łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się o 0,6% lecz były o 2,9% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W krajach należących do strefy Euro w styczniu br. miesięczna inflacja wyniosła -0,8%, a roczna 2,6%. W strefie Euro wzrost cen żywności w styczniu br., w stosunku do poprzedniego miesiąca wyniósł 0,4%, a w stosunku do stycznia ub. roku - 2,9%.

Według ekspertów Banku Światowego w najbliższych miesiącach presja na wzrost cen żywności będzie się zmniejszać i w 2012 r., w stosunku do 2011 r., przeciętny poziom światowych cen żywności może się obniżyć o 10,6%, w tym olejów i tłuszczów o 12,6%, a produktów zbożowych o 9,9%².

¹ Prezentowane dane GUS mają charakter wstępny i mogą ulec zmianie, po dokonaniu corocznej korekty systemu wag, który stanowi struktura wydatków gospodarstw domowych (bez spożycia naturalnego) z roku poprzedzającego rok badany.

² World Bank, Development Prospects Group.

Krystyna
Świątlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w styczniu 2012 r.

Wyszczególnienie	I 2012	
	I 2011=100	XII 2011=100
OGÓŁEM	104,1	100,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,4	101,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	100,7
Odzież i obuwie	98,0	96,8
Mieszkanie	105,3	101,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	106,0	101,9
w tym nośniki energii	.	.
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	102,6	100,2
Zdrowie	.	.
Transport	108,7	101,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	.	.
Łączność	.	.
Rekreacja i kultura	.	.
Edukacja	.	.
Restauracje i hotele	.	.
Inne towary i usługi	.	.

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2011 r.

Wyszczególnienie	XII 2011		I-XII 2011
	XI 2011=100	XII 2010=100	I-XII 2010=100
Żywność (bez napojów)	100,9	104,6	105,6
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	106,2	109,4
Pieczywo	100,1	106,8	112,0
Ryż	99,8	105,6	102,0
Makarony	100,2	104,1	103,7
Mięso i przetwory	100,8	111,1	105,2
Mięso wieprzowe	102,6	113,5	104,6
Mięso wołowe	102,2	117,3	109,8
Drób	97,0	118,2	112,9
Przetwory mięsne i wędliny	101,3	107,4	102,8
Ryby	101,8	111,0	106,2
Mleko, sery i jaja	100,8	105,1	103,5
Artykuły mleczarskie	100,4	104,8	104,3
Mleko	100,4	105,8	104,5
Sery twarogowe	100,2	102,9	103,7
Sery dojrzewające i topione	100,3	104,4	105,6
Jaja	103,4	106,8	98,5
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,7	109,7	107,6
Masło	100,9	108,1	108,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	105,7	126,9	106,3
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,9	109,4	106,9
Oleje roślinne	99,6	108,1	109,0
Owoce	100,1	94,9	109,3
Jabłka	101,7	77,9	137,5
Owoce cytrusowe	91,5	96,6	89,1
Banany	101,2	94,5	99,2
Warzywa	104,7	82,2	96,1
Ziemniaki	99,5	51,7	104,0
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,2	112,6	114,3
Cukier	100,3	133,7	148,2
Napoje bezalkoholowe	100,3	105,8	103,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,1	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
Mięso	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
Ryby	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
Mleko, sery, jaja	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
Tłuszcze	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
Owoce	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
Warzywa	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
Cukier	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
III. Średnia płaca ^a	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
Pieczywo i produkty zbozowe	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
Mięso	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
Ryby	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
Mleko, sery, jaja	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
Tłuszcze	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
Owoce	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
Warzywa	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
Cukier	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
III. Średnia płaca ^a	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

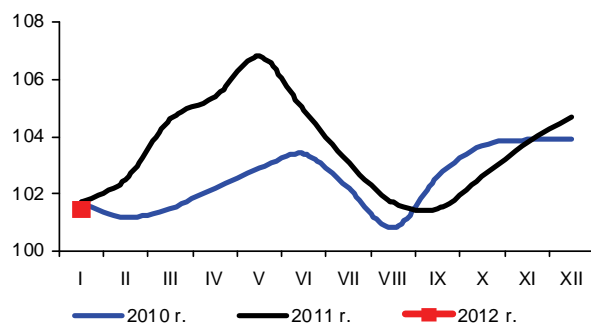
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

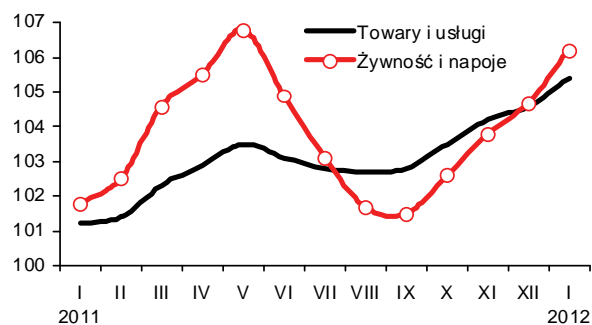
Wyszczególnienie a – 2010 r. b – 2011 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
	b	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	4,18
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
	b	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	2,25
Makaron – 250 g	a	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
	b	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	2,24
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
	b	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	2,32
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
	b	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	23,96
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
	b	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	31,25
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
	b	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	15,34
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
	b	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	7,12
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
	b	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	22,95
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
	b	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	15,16
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	17,35	17,32	17,22	17,11	17,05	17,18	17,38	17,59	17,70	17,81	17,85	17,95
	b	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	20,62
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
	b	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	2,78
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	1,01
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
	b	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	12,72
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
	b	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	19,25
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
	b	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	5,56
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
	b	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	0,48
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
	b	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	4,63
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
	b	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	3,97
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
	b	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	6,88
Słonina – 1 kg	a	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
	b	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	6,36
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
	b	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	1,91
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
	b	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	3,95
Jablka – 1 kg	a	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20
	b	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	2,50

Źródło: Dane GUS

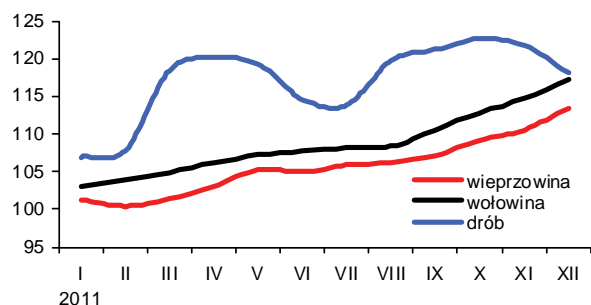
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

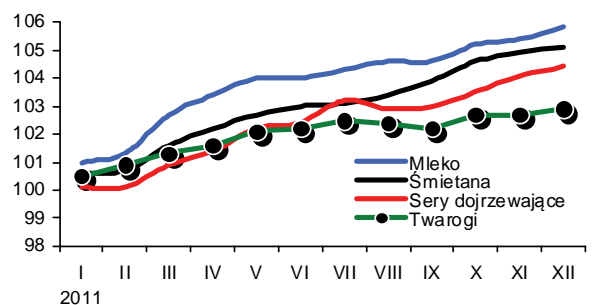
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

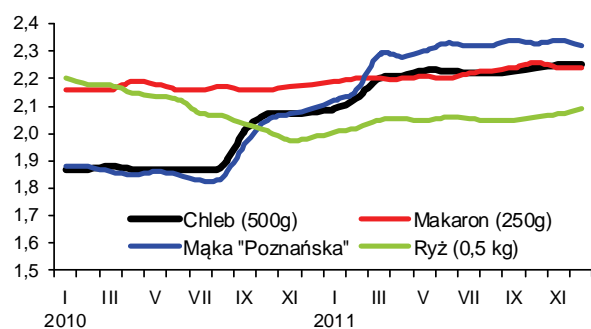
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

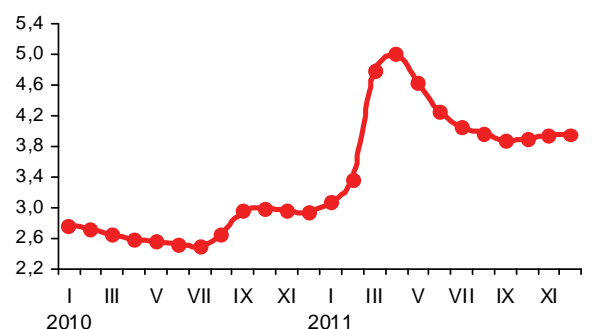
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

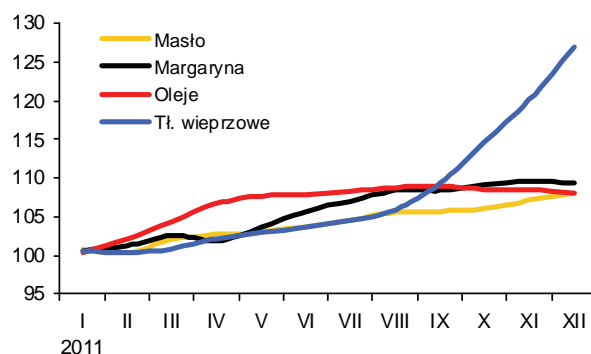
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

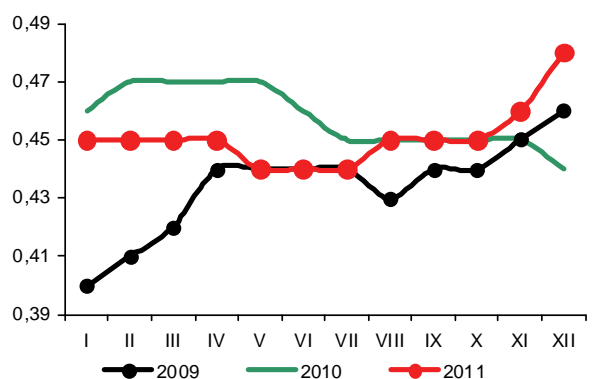
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Mimo znacznego wzrostu cen środków produkcji dla rolnictwa (o 9,5%) rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w 2011 r. pozostały dobre, aczkolwiek były one gorsze niż w bardzo dobrym pod tym względem roku poprzednim. Dynamiczny wzrost cen produktów sprzedawanych przez rolników (o 15,7%) spowodował, że wskaźnik nożyc cen wyniósł 105,7.

Nawozy mineralne średnio w roku podrożały o 19,6%, bezpośrednie nośniki energii o 12,5%, materiały budowlane o 4,8%, maszyny rolnicze o 3,0%, a środki ochrony roślin o 0,8%. Poprawiły się relacje cen nawozów mineralnych do zbóż. Na zakup 1 kg NPK należało w 2011 r. przeznaczyć równowartość 4,6 kg pszenicy, o 1,1 kg mniej niż w roku poprzednim i 3,9 kg mniej niż w niekorzystnym dla rolników 2009 r.

W 2011 r. zwiększyły się obroty handlowe z zagranicą nawozami mineralnymi. Wartość eksportu w 2011 r. wyniosła 618 mln euro i była o 28% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym czasie wartość importu zwiększyła się o 24% do 539 mln euro.

W styczniu 2012 r. zwiększyła się dynamika wzrostu cen środków produkcji pod wpływem wysokich podwyżek cen nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii i maszyn rolniczych. Materiały budowlane podrożały nieznacznie, a ceny środków ochrony roślin w niewielkim stopniu obniżyły się.

Nawozy mineralne drożeją systematycznie już od września 2010 r. Głównym powodem podwyżek cen w Polsce jest korzystna koniunktura na rynku zbóż oraz zwiększone zakupy rolników w okresie przedwiosennym sfinansowane wypłatami dopłat bezpośrednich. W styczniu 2012 r. średni wzrost ich cen wyniósł 1,6%. Najbardziej podrożały nawozy azotowe (od 1,3 do 2,5%). Silnie wzrosły również ceny polifoski (o 2,2%) oraz fosforanu amonu i superfosfatu potrójnego (o 1,5%). W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały średnio o (17,5%), w tym najsilniej saletrzak (o 29,4%) i saletra amonowa (o 27,5%).

Pomimo wyraźnego wzrostu cen relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nadal pozostały korzystne. Na zakup 1 kg NPK w styczniu 2012 r. należało przeznaczyć – podobnie jak w miesiącu poprzednim – równowartość 5,3 kg pszenicy. Było to jednak o 1,3 kg więcej niż przed rokiem. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,1 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,3 kg pszenicy). Pogorszyły się relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 kg NPK w styczniu 2012 r. należało przeznaczyć 7,9 kg żywca wieprzowego, o 0,6 kg więcej niż przed miesiącem, o 1,6 kg mniej niż przed rokiem.

W styczniu 2012 r. po raz kolejny potaniały nawozy wapniowe (o 0,4%). Są one obecnie o 8,3% tańsze niż przed rokiem.

Na światowych rynkach¹ ceny nawozów systematycznie spadają od listopada 2011 r. pod wpływem zmniejszenia wartości indeksu światowych cen żywności w II połowie 2011 r. Spadek światowych cen nawozów mineralnych w styczniu 2012 r. wyniósł średnio 2,7%, w tym superfosfat potrójny² potaniał o 17,9%, a fosforan amonu³ o 7,8%. Mocznik⁴ podrożał w tym czasie o 4,1%, a sól potasowa⁵ o 0,3%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie średnio o 12%, w tym sól potasowa o 30%, a fos-

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

foryty o 31%. Potaniał natomiast fosforan amonu (o 11%), superfosfat potrójny (o 8%) i mocznik (o 2%).

Względnie stabilne są ceny środków ochrony roślin. W styczniu spadek ich cen wyniósł 0,2%. Najbardziej podrożał środek gryzoniobójczy o 0,8%, a Karate potaniało o 1,2%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin potaniały o 0,5%, w tym preparaty grzybobójcze o 3,4%, chwastobójcze o 0,7%, a insektycydy zdrożały o 2,2%. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w tym okresie był Miedzian (5,2%), potaniał natomiast Roundup oraz zaprawy nasienne o około 17%.

Od kilku miesięcy wyraźnie drożeją bezpośrednie nośniki energii. W styczniu 2012 wzrost ich cen wyniósł 1,1% i był spowodowany przede wszystkim podwyżkami cen paliw ropopochodnych: olej napędowy podrożał o 2,7%, a ceny benzyn wzrosły o 2,4%. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednie nośniki energii podrożały o 11,3%, w tym najbardziej olej opałowy o 30,5%, olej napędowy o 21,5% i koks opałowy o 22,0%.

Na światowych rynkach energii¹ w styczniu odnotowano podwyżki cen. Ropa Brent podrożała o 3,0%, węgiel kamienny o 5,0%. Jedyne gaz ziemny potaniał o 2,2%. Obecnie ropa Brent jest o 15% droższa niż przed rokiem, natomiast gaz ziemny jest o 37%, a węgiel kamienny o 13% tańszy

Systematycznie zmniejsza się dynamika wzrostu cen materiałów budowlanych. W styczniu ceny wzrosły średnio o 0,2%. Są one obecnie o 4,8% wyższe niż przed rokiem. W ciągu 12 miesięcy najbardziej podrożały płyty styropianowe (o 11,6%), tarcica iglasta (o 8,8%) oraz rury stalowe i dwuteowniki grube (o około 7%), potaniały natomiast cegły (o 0,8%).

Maszyny rolnicze podrożały w styczniu średnio o 1,1%, w tym najbardziej samochody dostawcze (o 4,5%). Tańsze były natomiast schładzarki do mleka o 2,4%. W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,4%, w tym pługi o 11,5%. Tańsze o 5,2% niż przed rokiem były natomiast schładzarki do mleka.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Tunis

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Yuzhnyy

5 Notowania fob Vancouver

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		I 2011	XII 2011	I 2012	I 2012 XII 2011	I 2012 I 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	102,44	129,88	132,52	102,0	129,4	6,05	9,12
Saletra amonowa 34%N	„	111,76	139,04	142,48	102,5	127,5	5,36	8,07
Mocznik 46%N	„	143,04	167,56	169,80	101,3	118,7	4,72	7,11
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	92,48	98,64	99,24	100,6	107,3	6,34	9,56
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	167,44	184,40	187,16	101,5	111,8	5,98	9,02
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	203,84	232,84	236,24	101,5	115,9	4,72	7,11
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	172,44	192,00	194,48	101,3	112,8	4,14	6,25
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	182,76	208,52	213,04	102,2	116,6	4,86	7,33
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	240,48	253,48	256,72	101,3	106,8	6,43	9,70
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	79,44	73,17	72,88	99,6	91,7	1,55	2,34

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		I 2011	XII 2011	I 2012	I 2012 XII 2011	I 2012 I 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	40,18	41,13	41,12	100,0	102,3	5,25	7,92
Dursban 480 EC	1 l	50,86	52,06	52,01	99,9	102,3	6,65	10,02
Karate Zeon O50 CS	250 ml	49,37	51,06	50,43	98,8	102,1	6,44	9,72
Decis 2,5 EC	250 ml	29,59	30,07	30,02	99,8	101,5	3,84	5,78
Dithane M-45	1 kg	35,72	36,36	36,33	99,9	101,7	4,64	7,00
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	37,97	31,29	31,30	100,0	82,4	4,00	6,03
Gwarant 500 SC	1 l	55,95	56,28	56,29	100,0	100,6	7,19	10,85
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,95	57,96	57,80	99,7	105,2	7,39	11,14
Roundup	1 l	41,50	34,86	34,74	99,7	83,7	4,44	6,69
Granstar	40 g	39,98	41,25	41,24	100,0	103,2	5,27	7,95
Fusilade Forte	1 l	119,51	121,20	121,07	99,9	101,3	15,47	23,33
Chwastox extra	1 l	16,18	16,74	16,65	99,5	102,9	2,13	3,21
Kerb 50 WP	300 g	176,46	180,33	179,96	99,8	102,0	23,00	34,67
Środek gryzoniobójczy	1 kg	30,39	30,82	31,07	100,8	102,2	3,97	5,99

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		I 2011	XII 2011	I 2012	I 2012 XII 2011	I 2012 I 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	747,44	793,13	798,27	100,6	106,8	102,02	153,81
Koks opałowy	t	1112,62	1351,45	1357,23	100,4	122,0	173,45	261,51
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,91	5,45	5,58	102,4	113,6	0,71	1,08
Olej napędowy	1 l	4,74	5,61	5,76	102,7	121,5	0,74	1,11
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,31	4,25	4,32	101,6	130,5	0,55	0,83
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,62	2,84	2,85	100,4	108,8	0,36	0,55
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,50	34,26	34,68	101,2	103,5	4,43	6,68
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	14,81	15,52	15,64	100,8	105,6	2,00	3,01
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	13,00	13,81	13,94	100,9	107,2	1,78	2,69
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,99	11,47	11,54	100,6	105,0	1,47	2,22
Energia elektryczna	10 kWh	6,34	6,34	6,34	100,0	100,0	0,81	1,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		I 2011	XII 2011	I 2012	I 2012 XII 2011	I 2012 I 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,26	22,74	22,82	100,4	100,4	102,5	2,92
Wapno	1 t	493,22	521,47	522,22	100,1	100,1	105,9	66,74
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	132,02	146,83	147,33	100,3	100,3	111,6	18,83
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3408,11	3593,81	3630,32	101,0	101,0	106,5	463,94
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,34	13,13	13,21	100,6	100,6	107,1	1,69
Dwuteownik gruby	1 t	3546,41	3756,94	3792,53	100,9	100,9	106,9	484,67
Blacha dachowa	1 m ²	29,55	30,54	30,50	99,9	99,9	103,2	3,90
Tynk „Atlas”	25 kg	51,05	51,13	51,22	100,2	100,2	100,3	6,55
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,21	1,21	1,20	99,2	99,2	99,2	0,15
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	684,92	703,44	705,72	100,3	100,3	103,0	90,19
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	662,50	716,70	720,69	100,6	100,6	108,8	92,10
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	89,02	90,90	90,67	99,7	99,7	101,9	11,59
Okno drewniane szklane	1 szt.	1568,52	1674,38	1674,42	100,0	100,0	106,8	213,98
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800mmm	1 szt.	1459,59	1508,38	1510,06	100,1	100,1	103,5	192,98

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

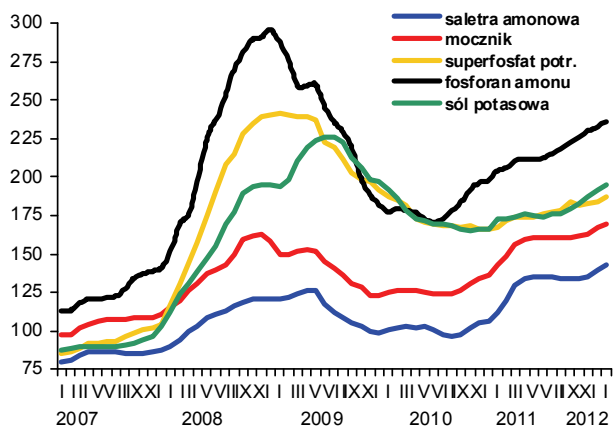
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	I 2011	XII 2011	I 2012	I 2012 XII 2011	I 2012 I 2011	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	351744,2	362275,1	363330,0	100,3	103,3	464,32	700,06
Kombajn do ziemniaków	69129,1	72733,4	73628,8	101,2	106,5	94,09	141,87
Samochód dostawczy „Iveco”	107692,7	109420,1	114335,6	104,5	106,2	146,12	220,30
Rozrzutnik obornika 2-osioowy	40896,4	43696,2	44388,1	101,6	108,5	56,73	85,53
Siewnik zbożowy 27 redlic	19200,4	19824,5	20040,5	101,1	104,4	25,61	38,61
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	137424,1	144730,0	144730,0	100,0	105,3	184,96	278,86
Ciągnik 90 kW	164783,2	175737,7	176628,2	100,5	107,2	225,72	340,32
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	33128,2	35019,0	35328,4	100,9	106,6	45,15	68,07
Kopaczka elewatorowa	13170,9	13823,7	14133,6	102,2	107,3	18,06	27,23
Agregat uprawowy do siewnika	15276,5	16171,4	16349,3	101,1	107,0	20,89	31,50
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6163,1	6427,3	6565,2	102,1	106,5	8,39	12,65
Glebofryzarka „Freza 1,6”	5100,6	5546,6	5659,8	102,0	111,0	7,23	10,91
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	40127,7	41844,6	41851,9	100,0	104,3	53,48	80,64
Opryskiwacz 400 l	3697,2	3733,6	3753,9	100,5	101,5	4,80	7,23
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5419,5	5829,5	5886,4	101,0	108,6	7,52	11,34
Rozsiewacz nawozów	1808,5	1865,5	1876,7	100,6	103,8	2,40	3,62
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11776,6	11781,0	12200,5	103,6	103,6	15,59	23,51
Pług 4 skibowy	10397,4	11456,9	11597,6	101,2	111,5	14,82	22,35
Kultywator 2,1-2,8 m	2189,7	2382,8	2407,7	101,0	110,0	3,08	4,64
Dojarka 2 konwie ^a	8622,2	8673,3	8593,7	99,1	99,7	10,98	67,69
Dojarka z rurociągiem ^a	40677,2	40484,9	40955,4	101,2	100,7	52,34	322,59
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18004,4	17489,1	17067,9	97,6	94,8	21,81	134,43

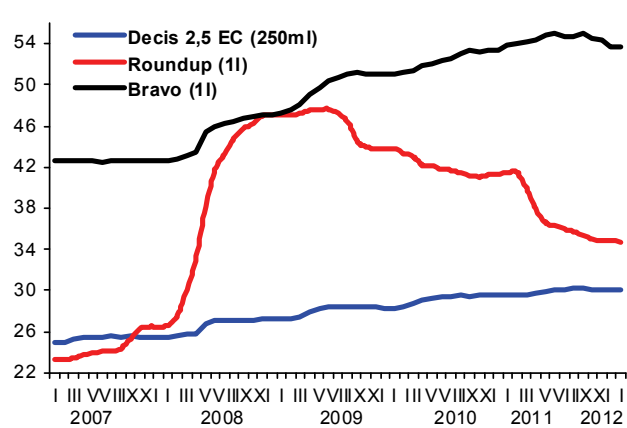
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

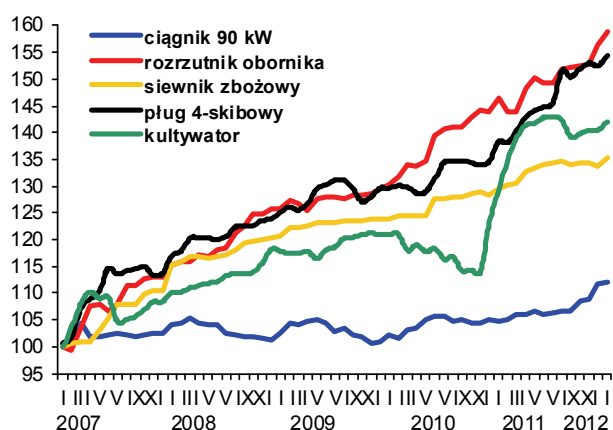
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

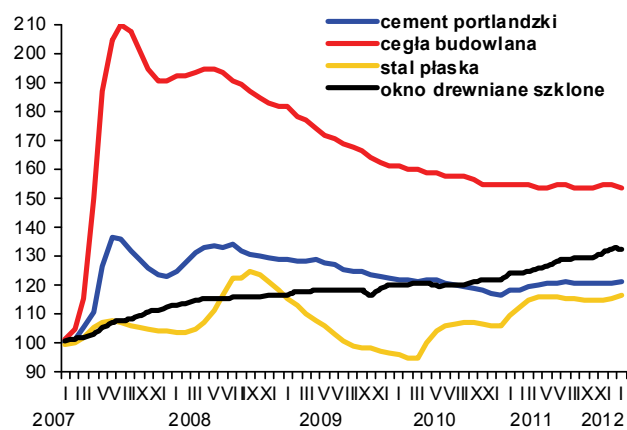
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

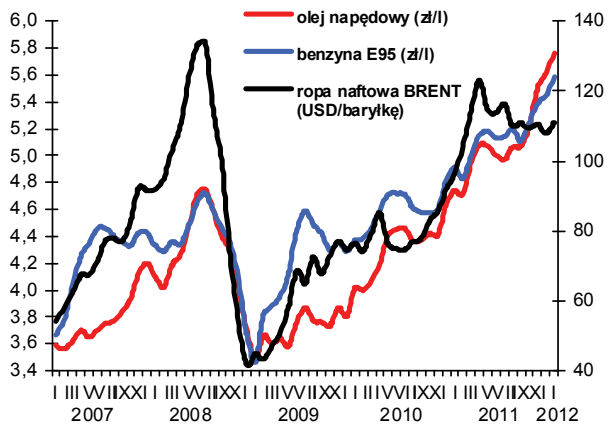
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 6. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

